Signalement:
Tre kommuner med hver deres coronaudfordring

ny hverdag side 16

To år efter udbudsskandalen:
Affaldsselskab rydder op

ulovlige indkøb side 26

Feteret, fræk og fyret:
Historien om lægen og politikeren Fredberg

dobbeltrolle side 8

Kommunen.DK
Politik fra rødderne

TORSDAG 14. MAJ 2020 NR. 5. 63. ÅRGANG

Corona sender kulturen i knæ

Kulturlivet bløder, og krisen trækker konkurser og tomrum efter sig - men har også skabt nye veje til publikum

temasider om kultur under corona side 10-14

'Enkelt er **udligningssystemet** bestemt ikke, heller ikke efter reformen. Men det nye er mindre **ude af trit** end det eksisterende.'

udligningsreformen - analyse og kommentarer side 4-7 og 15

Regionale spillesteder i 2021 fordelt på 16 kommuner

16 ud af 21 ansøgende kommuner har fået et regionalt spillested inden for kommunegrænsen i de kommende fire år. Statens Kunstfond har brugt foråret på at kigge 26 rytmiske spillesteders ansøgninger igennem.

Et af de nye i flokken er Paletten i Viborg Kommune. Faktisk er der kun kommet to nye spillesteder til. Det andet er Kulturværftet i Helsingør.

Med titlen får spillestederne en årlig støtte fra staten på mellem 1 og 3,6 mio. kr. Men der medfølger også en række forpligtelser. Heriblandt at spillestedet skal udvikle lokale musiktalenter, og at man skal leve op til et krav om et minimumsantal af koncerter og publikum.

Sundhedsstyrelsen erkender uklar teststrategi

Under coronaudbruddet har Sundhedsstyrelsen ikke været klar nok omkring den danske teststrategi. Det erkender Søren Brostrøm, direktør i Sundhedsstyrelsen, i et interview med Politiken. Han lover samtidig, at det bliver bedre i fremtiden.

'Hvis det er spørgsmålet om Ikeas åbning, der optager os mest i dag, så er det en bekræftelse på, at vi har løst opgaven rigtig, rigtig godt, siger Mette Frederiksen.'

Fra forespørgselsdebat med statsministeren 29. april

- Tydelig kommunikation om teststrategien er vi generelt ikke lykkedes godt nok med. Det går helt tilbage til februar og marts, og jeg kan kun tage ansvar for min egen del.

- Har vi været skarpe nok i vores retningslinje og kommunikation? Nej, det har vi ikke, og det vil vi forsøge at gøre bedre fremadrettet, siger han til Politiken.

De seneste uger har de danske sundhedsmyndigheder arbejdet med en mere offensiv teststrategi, hvor målet har været at teste endnu flere end tidligere. For at lykkes med det er der blevet opsat hvide telte - også kaldet testcentre - rundt om i forskellige dele af landet.

Miljøminister overtager sag om Cirkusrevyen

Cirkusrevyen på Dyrehavsbakken skal have vished for, om den kan få mulighed for at forlænge forestillingerne i den kommende sæson, så de kommer til at løbe ind i efteråret. Det mener miljøminister Lea Wermelin (S), som derfor har besluttet at hjemtage beslutningen til Miljø- og Fødevareministeriet.

Enhedslisten og SF's ledere, Pernille Skipper og Pia Olsen Dyhr, hang ud af vinduet på Marienborg og besvarede journalisternes spørgsmål, mens de ventede på, at statsministeren skulle tone frem med den nye genåbningsplan torsdag 7. maj. Foto: Philip Davali, Ritzau Scanpix

Det sker, efter at Gentofte Kommune og Lyngby-Taarbæk Kommune i en del år ikke har kunnet blive enige om en miljøgodkendelse til Dyrehavsbakken, der ligger i begge kommuner.

- Jeg kan konstatere, at nu igennem 13 år har to kommuner ikke kunnet blive enige om en godkendelse. Det stiller Bakken og Cirkusrevyen i en meget svær situation, hvor de ikke ved, om de er købt eller solgt.

- Oveni er der en coronakrise, og det er simpelthen ikke rimeligt. Derfor flytter jeg nu godkendelseskompetencen ind i Miljø- og Fødevareministeriet, siger Lea Wermelin.

København redder EM og dansk Tour-start

Uefa besluttede i marts at udskyde EM-slutrunden i fodbold til 2021, som ellers skulle være afholdt til sommer i 12 forskellige værtsbyer i anledning af EM's 60 års jubilæum - heriblandt København. Samtidig meddelte organisationen, at værtsby-konceptet ville rykke med til 2021, hvis de enkelte byer var interesserede.

19,3 mia. kr.

Det beløb omfordeles mellem kommunerne med den nye udligningsreform

Det var København, men med en muligt kolliderende Tour de France-start har realiseringen været uklar. Men det var indtil i aften, hvor overborgmester Frank Jensen (S) på et pressemøde kunne fortælle, at der bliver plads til begge dele i sommeren 2021. Dermed er der stadig udsigt til en historisk sommer for danske sportsinteresserede.

Privathospitaler skal få patient-køerne ned på før-corona-niveau

Privathospitalerne får en nøglerolle i at indhente det efterslæb i behandling af andre end corona-relaterede sygdomme, som er opstået i sundhedsvæsenet på grund af det beredskab, der har haft førsteret til kapaciteten. Regeringen har aftalt med Danske Regioner, at regionerne skal supplere med private sygehuse og klinikker, oplyser Sundhedsministeriet.

Behovet for at inddrage private sygehuse og klinikker er opstået, fordi regionerne fik lov til at se bort fra tidsfrister i diverse regler for udrednings- og behandlingsret, da coronakrisen skulle adresseres. Den omstilling har samlet set betydet en aktivitetsnedgang på flere områder, som nu skal indhentes.

Det er en del af aftalen mellem regeringen og Danske Regioner, at ventetidspuklen skal monitoreres løbende for at følge udviklingen.

Kommunen.DK
Politik fra rødderne

Udgiver: Kommunen ApS

Ansv. redaktør: Claus G. Theilgaard
Administration, salg og abonnement: Havnebryggen 5, 3740 Svaneke

Redaktion: red@kommunen.dk
Mejlgade 48 C, 8000 Aarhus C
Christiansborg, 1240 København K

Redaktør: Morten Guldberg
Redaktionschef: Iben Sørensen

Journalister: Christian Olesen, Knud Abildtrup, Michael Kjærgård, Iben Sørensen, Emil Staulund Larsen, Hanne Korvig, Karin Svennevig Hyldig, Rebecca Birch Roulund, Jeppe Emil Gurlev, Simon Sandemand, Anni Kristensen

Avislayout: Rue Grafisk Design

Foto: Ritzau Scanpix

Forsidefoto: Tobias Nicolai

Debat & Navne: debatognavne@kommunen.dk

Salg & abonnement: Lene Stenstrop, tlf. 4635 3343 lene@dknyt.dk

Lisbeth Moesgaard, tlf. 4635 3343 lisbeth@kommunen.dk

Årsabonnement: 3.281,25 kr. www.kommunen.dk/abonnement

Annoncer: Henrik Eskelund, tlf. 5192 2437 henrik@kommunen.dk

Læsertal: 41.000 (Index Danmark/Gallup 1. halvår 2018)

Tryk: JYPA/OTM

Kommunen.dk udgives på et kritisk og uvildigt journalistisk grundlag. Målgruppe: politikere og embedsmænd i kommuner, regioner og staten samt den kommunale verdens mange interessenter og leverandører.

Udgivelsesdatoer i 2020
Torsdag d. 18. juni
Torsdag d. 20. august
Torsdag d. 10. september
Torsdag d. 8. oktober
Torsdag d. 12. november
Torsdag d. 10. december

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt PRESSENÆVNET

Udgives i samarbejde med **dknyt.dk.**

DKNYT

Gode rammer for læring

Gode faciliteter er med til at sikre et godt fundament for god læring, øget trivsel og dermed et godt arbejdsmiljø for elever og lærere.

Mangler I lokaler? Så er vi klar til at hjælpe Jer.

- undervisningslokaler
- grupperum
- kontor
- mødelokaler
- forberedelseslokaler
- faglokaler
- auditorium

ABC Pavilloner A/S

www.abcpavilloner.dk | info@abcpavilloner.dk | +45 8681 2630

Udligningsreformen: På papiret en umulig opgave, i praksis en vel modtaget løsning

Finansminister Nicolai Wammen (S) gjorde sin entré i udligningsreformforhandlingerne for at redde stumperne efter solide socialdemokratiske kiks i spin-håndteringen i de indledende faser. Han sled resultatet hjem, hjulpet af de indrømmelser forløbet gjorde uundgåelige. Foto: Philip Davali, Ritzau Scanpix

I ly af coronakrisen fik kommunerne en langtidsholdbar udligningsreform med de to store borgmesterpartier i den altafgørende hovedrolle

Analyse
Michael Kjærgård
michael@kommunen.dk

To tredjedele af et givent antal stemmeberettigede er, hvad man sædvanligvis kalder 'kvalificeret flertal', og med Socialdemokratiets 48, Venstres 42, De Radikales 16, SF's 14 og Alternativets ene mandat, i alt 121 ud af 179, står lige over to tredjedele af Folketinget bag den udligningsreform, som det i sidste uge lykkedes finansminister Nicolai Wammen (S) at forhandle hjem. På befrielsesdagen, af alle dage.

En ekstra kvalifikation ved aftalen er, at de to store borgmesterpartier Socialdemokratiet og Venstre begge står bag den, og for de to partier selv kommer den supplerende delaftale med gensidigt tilsagn om ikke fremtidigt at gøre noget om, uden at gøre det sammen, som en yderligere kvalitet. En langtidsholdbar demontering af et traditionelt stridspunkt mellem de to, og som sidegevinst en de facto stopklods for andre borgmesterpartiers (læs: De Konservatives) mulighed for at forfølge egeninteresser i lang tid fremover.

Som forhandlingspræstation rangerer forliget højt, idet man som bekendt ligesom med pølseproduktion helst ikke skal interessere sig for meget for ingredienserne og fremstillingsprocessen. Den del så bestemt ikke for køn ud, hverken i starten eller hen i forløbet, indtil coronakrisen forviste forhandlingerne til kulissen udenfor den offentlige bevågenhed. Der har forhandlinger det generelt bedst.

Indholdsmæssigt er de store ændringer, at hovedstadsudligningen forsvinder, hvilket alt andet lige er en forenkling, at udlændingeudligningen bliver halveret, at der sker øget udligning af selskabsskat og at kommuner med høj kommuneskatteprocent får incitament til at sætte den ned. Beskæftigelsestilskuddet indarbejdes i den generelle udligning, hvilket også er en forenkling, men ellers skal det med 'alt andet lige' forstås meget bogstaveligt, for alt andet er ikke lige.

Stadig ikke enkelt, men mindre ud af trit

Der kommer også nye ingredienser til, og enkelt - det er udligningssystemet bestemt ikke, heller ikke efter reformen. Men det nye er mindre ude af trit end det eksisterende.

Ekstra penge er det mest effektive smøremiddel når noget skal glide ned.

I hvilken grad reformen lever op til det, måles bedst på hvor mange der er tilfredse, i forhold til hvor mange der er utilfredse, idet man i vurderingen skal tage højde for, at borgmestre for en sikkerheds skyld kun meget sjældent erklærer sig tilfredse med noget, der kommer fra staten. Målt med den målestok og med tanke på at de rigtigt sure var det allerede i forvejen, er det tæt på, at man kan erklære udligningsreformen nogenlunde vel modtaget, sådan overordnet set. Helt pænt for en på papiret umulig opgave.

For de kommuner der er gået fra at skulle betale ifølge det oprindelige regeringsudspil til nu at skulle modtage, er glæden naturligvis størst, men også i kommuner der stadig skal betale, nu blot mindre end der først var lagt op til, kan man konstatere om ikke andet så en erkendelse af, at det nok ikke kunne være anderledes, og at det trods alt er til at leve med, når det nu endelig skal være.

Ekstra penge og rigtige ekstra penge

I de to største af dem, København og Aarhus, blev regningen sat op i forhold til den hidtidige, men begge steder var borgmestrene påfaldende hjælpsomme med at finde formildende omstændigheder. Eksempelvis nøjedes Aarhus-borgmester Jacob Bundsgaard (S) med at notere sig, at godt nok skal Aarhus af med 78 mio. kr., men til gengæld triller der 90 mio. kr. ind i finansieringstilskud, og så ender det alligevel helt hæderligt, lød opsummeringen, der behændigt forbigik, at de 90 mio. kr. ikke er nye penge, men noget midlertidigt der nu gøres permanent. Midlertidigt som i: de facto permanent siden 2013.

Også Københavns overborgmester Frank Jensen (S) fandt om ikke glæde så dog trøst i at ekstraregningen til København på 544 mio. kr. ved hjælp af blandt andet de samme gamle penge som i Aarhus bliver næsten halveret. Desuden får kommunen 95 mio. kr. tilbage i parkeringsindtægter, som blev frataget den for to år siden, og det bemærkes udtrykkeligt, at det at det var en V-ledet regering, der gjorde det dengang. De to ledende S-borgmestre havde næppe været så fremkommelige i deres bedømmelse af udligningsreformen, hvis ikke den var kommet i hus under netop en S-regering.

Regeringens farve ufortalt så er ekstra penge dog det mest effektive smøremiddel, når noget skal glide ned. Det midlertidige finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. er ganske vist som nævnt ikke på dén måde ekstra penge, men er dog nu til forskel fra hidtil penge der ikke uden videre kan tages fra kommunerne igen, og ikke mindst er der næsten lige så mange rigtige ekstra-penge oveni. Tre mia. kr. i 2021 og to mia. kr. i årene derefter. I hvert af årene derefter. Et væsentligt element i den generelt tilfredse modtagelse af udligningsreformen.

Dog, tilfredsheden er ikke universel. Bestemt ikke. De Konservative er både vrede over resultatet og over, at de ikke var med i forhandlingerne, og vreden er ikke blevet mindre af, at håndfæstnin-

kan udelukke, har været en ekstra bonus for både S og V.

Konservativt kammerateri

De Konservative begrunder blandt andet deres adkomst til at være vrede, med at de er det tredjestørste borgmesterparti, som de siger, men med 47 S-borgmestre og 37 fra V er de otte fra K kun marginalt større end restgruppen på seks, fordelt på to borgmestre fra lokalllister og en fra hvert af partierne Dansk Folkeparti, De Radikale, SF og Alternativet. Det gør heller ikke noget godt for K's humør, at tre af de fire sidstnævnte partier er med, så K er sat i bås med DF som de eneste udenforstående borgmesterpartier.

Foruden at føle sig overset er De Konservative også vrede over, at en god del af regningen for udligningen i det nye system såvel som i gen mellem S og V allerede nu har sendt dem bagud på point i forhold til næste gang, der skal forhandles udligning. Et element som man ikke helt

det også er netop partihensyn, som K selv plæderer for, blot et andet parti. På et tidligere tidspunkt i forløbet blev begrebet socialdemokratisk kammerateri brugt som skældsord i det oprindelige regeringsudspil, men her efter afslutningen er det opdateret til et ønske om konservativt kammerateri.

Dansk Folkepartis farvel til forhandlingerne og forliget blev begrundet med regeringens uvilje mod at gøre serviceloftet til en del af det. Umiddelbart lyder det naturligvis ganske tilforladeligt, at når man sender flere penge til (nogle af) kommunerne, så skal de også have lov at bruge dem, men hverken serviceloftet eller for den sags skyld anlægsloftet er heller en del af den eksisterende udligningsordning, men aftales fra år til år under økonomiforhandlingerne mellem regering og KL. At gøre det til lovstof kan DF ikke for alvor have troet på kunne lykkes, og det gjorde det så heller ikke.

Finansminister Nicolai Wammen sled sig en sygemelding til. Det gjorde indenrigsminister Astrid Krag ikke, og den forskel afspejler meget godt de to's betydning for resultatet.

Men at få et bredt forlig i hus lykkedes. En præstation det er værd at notere sig, på regeringssiden især for finansminister Nicolai Wammen der sled sig en sygemelding til. Det gjorde indenrigsminister Astrid Krag ikke, og den forskel afspejler meget godt de to's betydning for resultatet. På en sær bagvendt måde fik også de monumentale socialdemokratiske kiks i indledningsfasen også en positiv indvirkning på resultatet, fordi omstændighederne tvang regeringen til at give Venstre indrømmelser i et omfang, så det til sidst var muligt at tømre et solidt forlig sammen. Ubrydeligt er det ikke, det er der ikke meget der er i politik, men det vil vare mange år, før tiden er moden til at røre ved det igen.

Ændringer af tilskuds- og udligningssystemet

- Tilpasning af udgiftsbehovsopgørelsen og indarbejdelse af beskæftigelsestilskuddet i den generelle udligning
- Ny udligning af udgiftsbehov og skattegrundlag samt afskaffelse af geografisk bestemte udligningsordninger, herunder hovedstadsudligningen og ordningen for kommuner uden for hovedstadsområdet med højt strukturelt underskud
- Styrkelse af den kommunale forsikringsordning for forsikrede ledige
- Halvering af udlændingeudligningen
- Nyt tilskud til udsatte ø- og yderkommuner
- Udligning af dækningsafgift på offentlige ejendomme
- Omlægning af hovedstadspuljen til et nyt tilskud til udsatte hovedstadskommuner
- Tilpasninger i overudligningsordningen og indførelse af et loft
- Særlig kompensationsordning for tab og overgangsordning med indfasning af diverse ændringer

Ændringer uden for udligningssystemet

- Øget udligning af selskabsskatten
- Justeret modregningsordning for parkeringsindtægter
- Model for uændret kommunal skat og målrettet tilskud til skattenedsættelser til kommuner med de højeste udskrivningsprocenter
- Refusionstilpasning på socialområdet
- Permanent forhøjelse af særtilskudspuljen for særligt vanskeligt stillede kommuner
- Bagudrettet kompensation for tab ved manglende uddannelsesoplysninger
- Særtilskud til grænsenære kommuner i Syddanmark og Øresundsregionen
- Særtilskud til kommuner med boligområder med særlig høj kriminalitet
- Videreførelse og fordobling af særligt ø-tilskud til Læsø, Samsø og Ærø
- Konsekvensændring for rejsetidskriterium i fordelingen af regionstilskud
- Permanentgørelsen af det midlertidige ekstraordinære likviditetstilskud

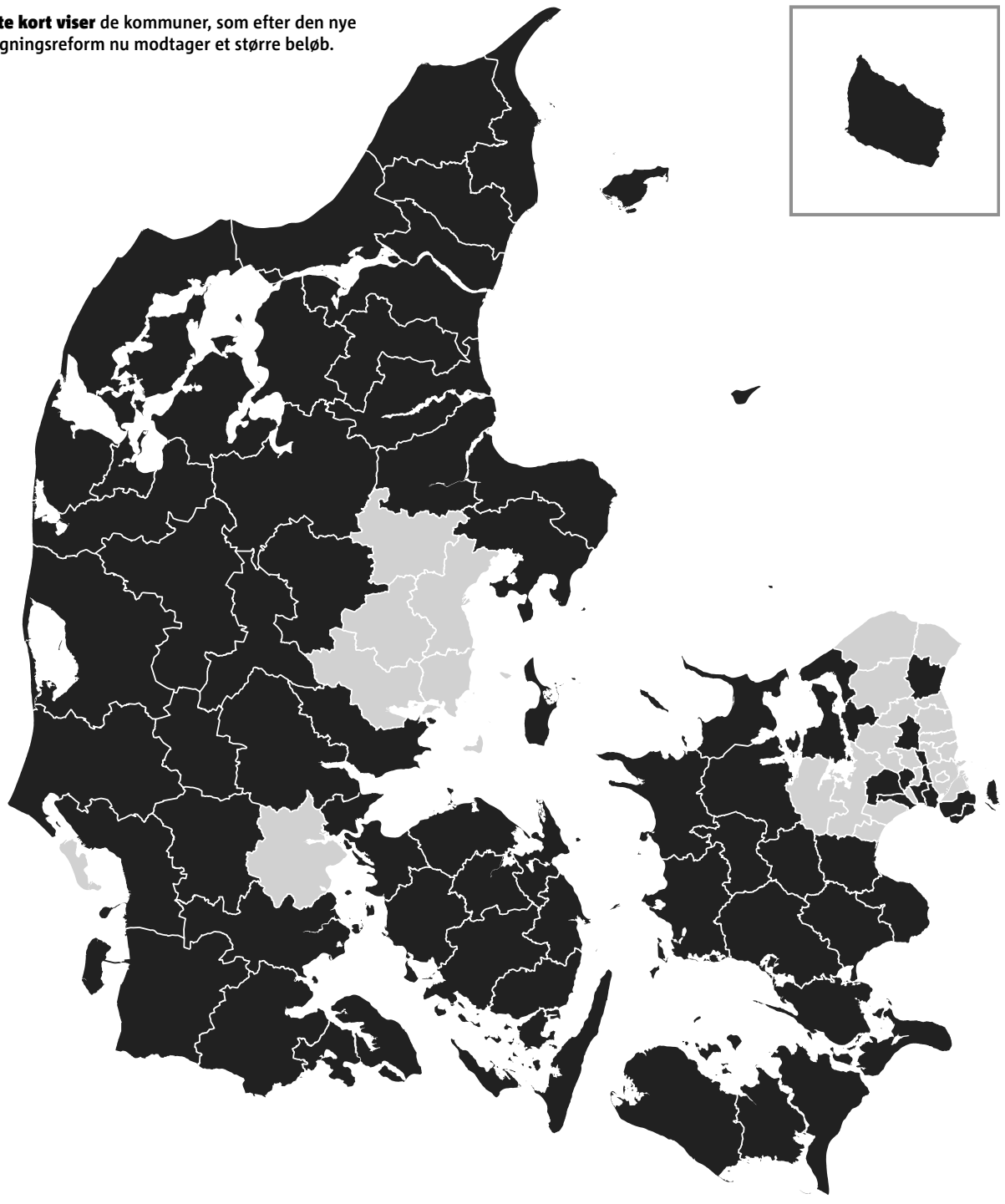

Coronakrisen satte rammerne for ikke bare forhandlingerne, men også pressemødet hvor resultatet blev præsenteret. Sidstnævnte med afstand indbyrdes, førstnævnte med afstand til den offentlighed, som realitetsforhandlinger i de afgørende faser har det bedst uden. Foto: Philip Davali, Ritzau Scanpix

De glade, de vrede og de

Udligningsreformen splittede kommunerne op i vindere og tabere, som efterfølgende ikke manglede ord at sætte på den største strukturændring i økonomien i nyere tid. Kommunen.dk samlede reaktioner fra alle lejre.

Dette kort viser de kommuner, som efter den nye udligningsreform nu modtager et større beløb.

De glade:

'Vi er tilfredse i Køge Kommune. Og flot med et bredt forlig. Godt arbejde.'

Marie Stærke (S), borgmester i Køge på Twitter

'Min frygt var, at vi ville tabe meget på udlændingetilskuddet, og at der ikke ville blive taget hensyn til de sociale og økonomiske vanskeligheder i Ishøj, men det har man gjort, Katastrofen er afværget. Det er det, jeg kan se ud af de her tal, og det er ganske godt gjort.'

Ole Bjørstorp (S), borgmester i Ishøj, til Ritzau

'Det er absolut en god nyhed, og det er en kraftig forbedring i forhold til de seks millioner, vi i første omgang stod til at få. Den beregning havde jeg nu heller ikke meget forståelse for, lyder borgmesterens umiddelbare reaktion.'

Hans Østergaard (V), borgmester i Ringkøbing-Skjern til Dagbladet Ringkøbing-Skjern.

'Det er en god dag for Danmark i forhold til, at vi er nogle, der har kæmpet i to-tre år for at gøre centrale politikere opmærksomme på de utilsigtede og uforklarlige skævheder, der har været i udligningssystemet. Det har vi brugt rigtig meget tid på.'

Søren Steen Andersen (V), borgmester i Assens, til Fyens Stiftstidende

'Det kan godt ske, at vi er blandt vinderne, men man kan også betragte reformen sådan, at den retter op på tidligere tiders uretfærdigheder. Det her viser, at vi har været underfinansieret på arbejdsmarkedsområdet, og det er godt, at der bliver rettet op på det nu.'

Jens Ejner Christensen, borgmester i Vejle (V) til Vejle Amts Folkeblad

'Det, der stak os mest i regeringens udspil, var kammerateriet, hvor pengene gik direkte fra os til vestegnskommunerne. Men det, som de kommer til at profitere på reformen, er blevet reduceret til et ganske andet niveau. Jeg havde gerne været en skatteforhøjelse foruden, men det her er trods alt spiseligt, og på landsbasis er det et flot og ordentligt resultat med et Danmark i balance.'

Jens Ive (V), borgmester i Rudersdal til Jysk Fynske Medier

'Rigtig solid udligningsreform af regeringen. Det eneste der undrer mig er, at min egen kommune Frederiksberg er sluppet meget, meget billigt.'

Mads Hvidbjerg (S), forretningsudvalgsmedlem i DSU, på Twitter

De mellemfornøjede:

'Vi ligger blandt de kommuner med det laveste serviceniveau i landet, og selv det serviceniveau er vi nødt til at finansiere ved at tage penge op af kassen. Det kan vi ikke blive ved med, og derfor har vi nu en stor, politisk opgave foran os, når vi skal lægge de kommende års budget.'

Anette Mortensen (V), borgmester, Stevns, i Stevnsbladet

'Jeg må samtidig sige, at jeg synes, det er lidt pinligt, at vi på den måde er på bistand hos de andre kommuner. At vi som landets tredjestørste kommune ikke selv er i stand til at løfte det her. Vi skal i gang med nogle investeringer, så vi kan løfte beskatningsgrundlaget og få nogle flere i arbejde. Det smukke kunne jo være, hvis Odense Kommune i stedet kunne bidrage til de andre kommuners økonomi.'

Søren Windell (K), ældre- og handicaprådmand, Odense, til Fyens Stiftstidende

mellemfornøjede

De vrede:

'Der er kun en ting at gøre, og det er at sætte skatten op. Hvad det bliver med, kan vi endnu ikke sige, for vi skal lige gå ned i regnestykket. Vi vil ikke finde os i, at der skal laves en massakre på vores service herude.'

Hans Toft (K), borgmester i Gentofte til Ekstra Bladet

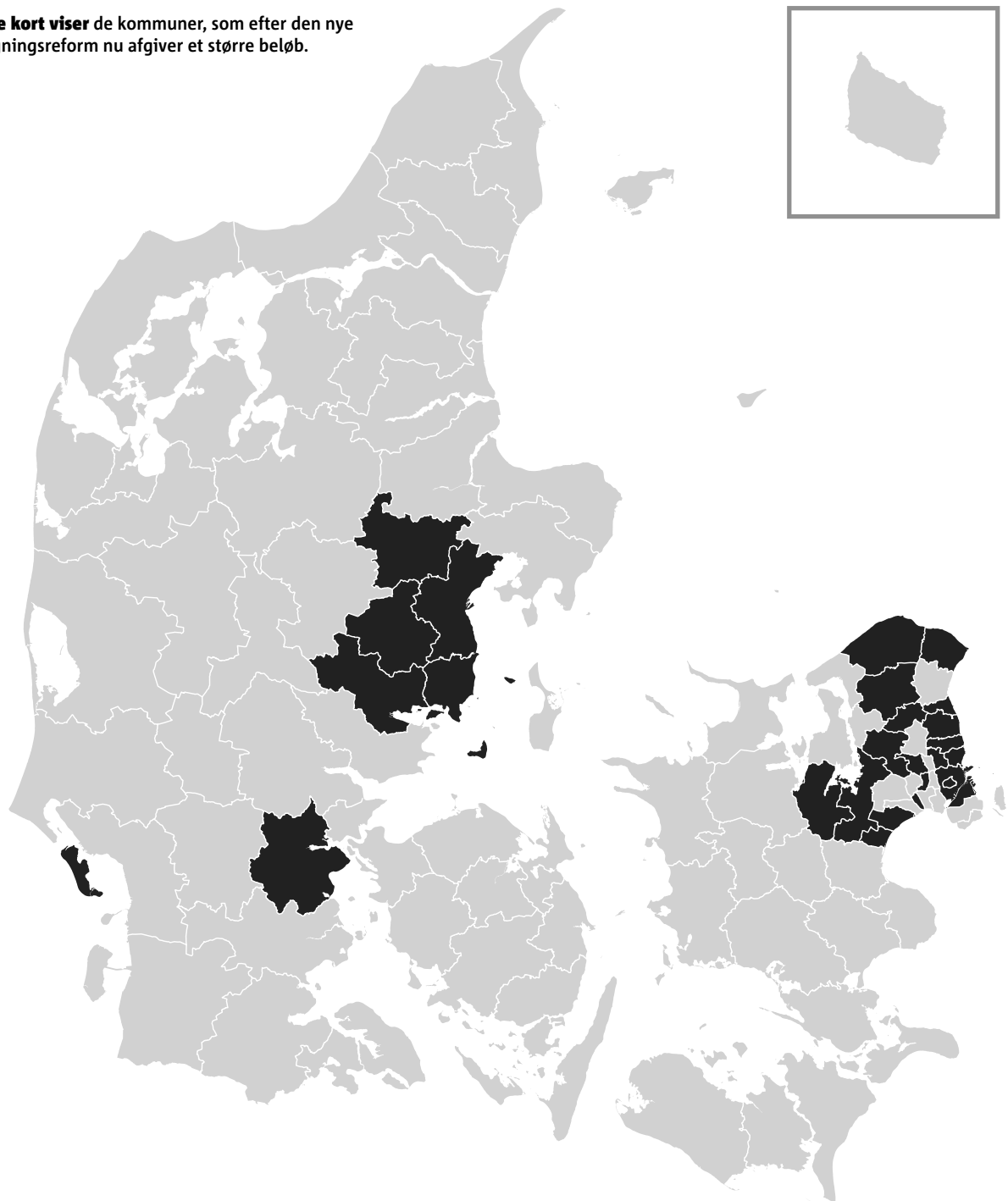
'Det er en historisk trist dag i dag. Det er en svinestreg fra Folketinget. Det er simpelt hen mangel på respekt for det kommunale arbejde. Hvor er regnemodellerne? Det er en sort dag, at man laver en historisk udligning på så ringe fagligt grundlag. Der er jo ingen på Christiansborg, der kan forklare modellen.'

Anders Gerner Frost (nytgribskov), borgmester i Gribskov, til Ugeposten Gribskov

'Det er helt, helt absurd, at vi står i denne situation. Vi har i forvejen sparet og omlagt rigtigt meget for at finde penge til de store velfærdsområder, og Helsingør står stadig med store opgaver på socialområdet og ældreområdet. Jeg kan ikke forestille mig, at vi kan leve med at give mindre hjemmepleje og have dårligere normeringer i daginstitutionerne og så videre, administrationen skærer vi i forvejen markant ned på, og nu er der kun skatten tilbage.'

Benedikte Kiær (K), borgmester i Helsingør til Helsingør Dagblad

Dette kort viser de kommuner, som efter den nye udligningsreform nu afgiver et større beløb.

'Socialdemokratiet og Venstre har vedtaget en udligningsreform, som flår Hillerød Kommune. Det betyder, at Hillerød Kommune skal aflevere 9.500 kroner pr. borger til andre kommuner, og det mener vi er alt for meget. Vi er for et udligningssystem, men der skal også være en balance i reformen.'

Nikolaj Frederiksen, K-kandidat i Hillerød, på Facebook

'Jeg synes, det økonomiske i aftalen er tyveri ved højlys dag. Samtidig er der ikke noget incitament til, at man kan blive bedre. Man kan lige pludselig drive en kommune efter et udligningssystem, det, synes jeg, er underligt, og det forstår jeg ikke en meter af.'

Henrik Rasmussen (K), borgmester i Vallensbæk til TV2 Lorry

'Sagt lidt sarkastisk er det aldrig godt for økonomien, at Venstre har noget at skulle have sagt.'

John Dyrby Paulsen (S), borgmester i Slagelse, til Sjællandske Tidende

'Der er ingen tvivl om, at borgerne vil komme til at mærke det på den ene eller anden måde. Vi vil gøre alt for, at de ikke kommer til at mærke det, men hvis man har råd til at miste 29 mio. kr., uden at det kan mærkes, så driver man ikke sin kommune ordentligt.'

Michael Ziegler (K), borgmester i Høje Taastrup til Sjællandske.

'Glostrup får nu et tilskud for at være en grænsenær kommune. Vi burde droppe maskeradespillet om at lade som om udligningen bygger på objektive kriterier og bare gå direkte til, at Folketinget vedtager et beløb til hver kommune. Alle ved jo godt, at det alligevel er det, som sker.'

Rasmus Jarlov, MF (K), på Twitter

'Udligning er ikke for alm borgere. Svært gennemskueligt, så vi kan bildes hvad som helst ind. Men en ting ved jeg: afgiver-kommunerne leverer ikke nødvendigvis bedre hjælp til mennesker med handicap og psykisk sårbarhed.'

Monica Lyllof, jurist, foredragsholder og samfundsdebattør, på Twitter

'Det er jo mindre end de 29 millioner, som der var lagt op til i det oprindelige udspil. Det er jeg selvfølgelig lettet over. Men jeg synes stadig, det er urimeligt, at Lejre Kommune overhovedet skal rammes af reformen. Vi har højere kommuneskat og færre penge til velfærd end gennemsnittet af kommuner i landet, og derfor ville jeg ønske, at vi havde fået en håndsrækning. Det her minder mere om en strafnedsættelse.'

Carsten Rasmussen (S), borgmester i Lejre til sn.dk (Sjællandske)

'Det kan godt være skidebesværligt med fornyere'

En populær kaptajn måtte gå fra borde i Silkeborg. Balladen om fyringen af ledende overlæge siger måske noget om, hvordan sygehusvæsnet har det med rebeller.

fyringssag

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

'Ulrichs plads - reserveret på ubestemt tid'.

Med kridt på p-pladsen havde nogle af de ansatte markeret deres utilfredshed, da ledende overlæge Ulrich Fredberg i den forgangne uge måtte forlade sit job på Regionshospitalet i Silkeborg, fyret af ledelsen i Viborg.

Flere minutters klapsalver fra kittelklædt personale ledsagede ham, da han sagde farvel.

I et vindue hang et banner med teksten 'O captain! My captain!' - med henvisning til en berømt scene i filmen 'Døde Poeters Klub', hvor en flok elever stiller sig op på bordene for at bakke op om deres fyrede lærer, spillet af Robin Williams, for øjnene af skolens leder.

Samme filmklip brugte sygehusets overlæger ugen før som protest, da ledelsen af Hospitalsenhed Midt havde indkaldt dem til møde dagen efter fyringen. Lægerne indledte mødet med at afspille klippet på storskærm, hvorefter de rejste sig og forlod mødet.

Før fyringen havde 49 læger fra hospitalet underskrevet et brev med advarsel om, at 'hvis hospitalsledelsen overvejer ændringer i Diagnostisk Centers centerledelse, der involverer Ulrich, vil vi forvente, at der vil opstå meget betydelig uro i ikke kun gruppen af speciallæger, men også i andre personalegrupper'.

Med andre ord: Den er helt gal med samarbejdsklimaet på og omkring sygehuset nu.

Problemer med samarbejdet

Hvordan kunne det gå så galt?

Fyringen af den populære overlæge, som samtidig sidder i regionsrådet for Venstre, har mange facetter.

Centralt står, at Ulrich Fredberg ikke har villet leve op til nye retningslinjer om, hvornår der skal bruges CT-scanninger mod lungekræft. Fredberg erkender det selv over for flere medier, men forsvarer sig med, at det har været til patienternes bedste og i øvrigt også sker på mange andre hospitaler.

Derudover handler sagen i høj grad om samarbejdsproblemer.

Ulrich Fredberg mener selv, at sagen skyldes, at han i regionsrådet har været for kritisk.

- Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg har kritiseret ledelsen, og de har målrettet forsøgt at få mig fyret, har han sagt til TV2 Østjylland.

Omvendt mener ledelsen, at han ikke har overholdt aftaler, at han decideret har modarbejdet ledelsen, og at samarbejdet derfor ikke kan fortsætte.

Havkatten i hyttefadet

Uanset hvad er der ingen tvivl om, at Ulrich Fredberg er en person, som fylder meget.

Fyringen fik alle medlemmerne af Diagnostisk Centers advisory board til at trække sig. Blandt dem var professor i sundhedsøkonomi Kjeld Møller Pedersen, og fra sidelinjen har han fornemmet det dårlige samarbejde.

- Man har kunnet fornemme, at det sommetider kunne være svært at have Ulrich i folden. Han har i en vis forstand været havkatten i hyttefadet. Om han bevidst provokerer, ved jeg ikke, men han er en mand, som skaber røre og ændringer, siger han til Kommunen.dk.

Kjeld Møller Pedersen ser det som et generelt problem, at sundhedsvæsnet kan have svært ved at rumme fornyere som Ulrich Fredberg, selv om man officielt efterlyser folk, som tør tænke anderledes.

- Sådan er det næsten altid, når nogen skiller sig lidt for meget ud. Skal man bruge lidt billig socialpsykologi, så udstiller fornyere dem, der ikke har samme fornyertrang og evne. Respekten for regler

Ansatte på Diagnostisk Center sagde farvel til Ulrich Fredberg med flere minutters taktfaste klapsalver. Dagen før kørte omkring 100 kolleger i biler i kortege forbi hans hjem for at vise deres opbakning.
Foto: Karsten Mortensen, TV Midtvest

Det handler striden bag lægefyringen om

Enhver mistanke om lungekræft skal udløse en fuld scanning. Men hvornår er en mistanke en mistanke?

lungekræft

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

Siden 1. april 2019 har det været Sundhedsstyrelsens retningslinje, at selv en lille mistanke om lungekræft skal udløse et kræftpakkeforløb med fuld CT-scanning. Ledelsen i Hospitalsenhed Midt mener, at Ulrich Fredberg og hans Diagnostisk Center i Silkeborg har undladt at efterleve den.

I Silkeborg har man som alle andre tilbudt fuld CT-scanning ved mistanke om lungekræft.

Striden drejer sig om de gråzone-tilfælde, hvor en patient fx er ryger, har ondt i brystet eller hoster i et par uger, og der er tvivl om årsagen, men hvor der ikke oplagt er mistanke om lungekræft. Tilfælde, hvor en praktiserende læge måske vælger at sende patienten til røntgenundersøgelse eller måske se tiden lidt an.

'Det ligger i fornyerens gen, at de ikke har samme respekt som mere systemtro typer.'
Kjeld Møller Pedersen, professor

I Silkeborg har man siden 2015 som alternativ tilbudt en lavdosis CT-scanning med færre stråler og uden kontrastvæske, som har været flittigt brugt i disse tilfælde, som kaldes 'low risk, but not no risk'. Metoden er bedre end røntgen og lidt dårligere, men hurtigere og dermed billigere end en fuld CT-scanning.

Siden da har centret i Silkeborg fundet relativt flere tilfælde af lungekræft i de tidlige stadier end i resten af landet. I 2018 fik 38,5 pct. af de lungekræftpatienter, der blev henvist til radiologisk undersøgelse i Silkeborg, stillet diagnosen allerede i stadie 1 af sygdommen, mens det på landsplan kun var tilfældet for 20,6 pct. af patienterne. Det viser en rapport fra Dansk Lunge Cancer Gruppe (DLCG). Året før var billedet det samme.

Bedre eller flere?

Flere har efterlyst mere forskning i, hvorfor tallene er så meget bedre i Silkeborg, blandt andet Kræftens Bekæmpelse, som har opfordret Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner til at få forskellen undersøgt. Er metoden bedre? Eller er der bare blevet undersøgt flere?

I mellemtiden spidsede konflikten mellem ledelsen i Hospitalsenhed Midt og Ulrich Fredberg til. I januar i år bad ledelsen om en redegørelse, og i den fastslog Ulrich Fredberg ifølge ledelsen, at han ikke som aftalt havde anmeldt et forskningsprojekt, og at man stadig tilbød patienter med vag mistanke om lungekræft lavdosis-undersøgelsen.

Efter at have konsulteret Sundhedsstyrelsen ændrede ledelsen formelt den hidtidige praksis i Silkeborg, og efter rådgivning fra Styrelsen for Patientsikkerhed gennemgik man 625 patientforløb fra april 2019 til februar 2020.

I 65 tilfælde nåede man frem til, at patienten havde fået en utilstrækkelig udredning. Fire af de 65 er nu videre i kræftforløbspakker, og én har fået konstateret lungekræft. Derudover skal 278 patientforløb gennemgås en ekstra gang.

'Ulrich Fredberg er med garanti ikke nem at have under sig. Kantet, insisterende, overbevist. Men man får ikke de allerdygtigste folk, uden at det har en pris.'
Kristian Lund, chefredaktør på Sundhedspolitisk Tidsskrift

Ifølge ledelsens sagsfremstilling var der fire årsager til ønsket om at afskedige Ulrich Fredberg:

- Han har ikke overholdt en aftale om, hvor formelt og hurtigt der skulle fremlægges forskning af lavdosis-metoden.
- Han har ikke fulgt Sundhedsstyrelsens nye retningslinjer, da han fortsat har givet praktiserende læger mulighed for at henvise til lavdosis-scanning.
- Han har modarbejdet hospitalsledelsens arbejde for at genoprette patientsikkerheden, da han i marts ikke ville underskrive breve til 625 patienter om, at de skulle undersøges igen.
- Der har i forvejen været afholdt fem samtaler mellem nuværende og tidligere hospitalsledelse og Ulrich Fredberg om samarbejdsproblemer.

Flere dele af ledelsens fremstilling af sagen bestrides af Ulrich Fredberg og hans støtter.

har måske heller ikke altid været lige stor, men det ligger i fornyerens gén, at de ikke har samme respekt som mere systemtro typer. Det kan godt være skidebesværligt med fornyere, siger han.

Kantet og insisterende

Holdningen deles af Kristian Lund, chefredaktør på Sundhedspolitisk Tidsskrift og tidligere på Dagens Medicin:

'Processen viser, at 'systemet' ikke kan håndtere personer, som går egne veje for at opnå store resultater. Ulrich Fredberg er med garanti ikke nem at have under sig. Kantet, insisterende, overbevist. Men man får ikke de allerdygtigste folk, uden at det har en pris, og den gode leder vil finde en form, så det kan fungere,' skriver han i en kommentar og tilføjer:

'Der bliver færre og færre Ulrich Fredberg'er i det danske sundhedsvæsen. Når man har fulgt udviklingen i mange år, så opdager man, at de, lige som truede dyrearter, systematisk udryddes.'

Ulrich Fredberg indrømmer selv, at han kan være besværlig.

- Det er jeg helt med på. Men jeg har været heldig at have haft hospitalsledelser tidligere, hvor man kunne diskutere, ja endda skændes med dem på så konstruktiv en måde, at man lærer af det og endda sidder og griner af det. De har været meget meget konstruktive at være uenige med. Med den nuværende ledelse har det været dårligt samarbejde fra dag ét, siger han til Viborg Stifts Folkeblad.

Pressen orienteret på forhånd

Selve forløbet omkring fyringen har også været udsat for kritik. Hospitalsenhed Midt udsendte om aftenen 27. april en fire sider lang pressemeddelelse om den 'påtænkte afskedigelse', hvor ledelsen kom med sin udlægning af sagen forud for et møde med Fredberg tirsdag.

'Der er ingen tvivl om, at Ulrich Fredberg med sin kompromisløse tilgang har været med til at drive mange udviklingsinitiativer i Diagnostisk Center. Men desværre også været kilde til væsentlige samarbejdsproblemer,' lød det blandt andet her fra lægefaglig direktør Claus Brøckner Nielsen.

Hele balladen fik regionsrådsformand Anders Kühnau (S) til at indkalde politikerne i regionens forretningsudvalg til et ekstraordinært møde 4. maj. Her indskærpede de, at der ikke skal kommunikeres om personsager i pressen forud for tjenstlige samtaler. Men selve fyringen blev der ikke ændret på - ansættelser og fyringer hører under hospitalsdirektionen og ikke politikerne, fastslog Kühnau.

Samme aften mødtes Venstres gruppe, som ellers har været splittet i sagen. Mens gruppeformand Carsten Kissmeyer har erklæret sig enig med Kühnau i, at politikere ikke skal blande sig i personsager på sygehusene, har især Jørgen Winther kastet sig ind i sagen på kollega Ulrich Fredbergs side og blandt andet på Facebook opfordret til oprør.

Gruppen udsendte dagen efter i enighed en udtalelse, hvor man kaldte den samlede ledelseshåndtering af fyringen stærkt kritisabel. 'Vi vurderer, at ledelsessystemet har fejlet,' hed det også.

Desuden udtrykte man bekymring for det fremadrettede samarbejde mellem hospitalet i Silkeborg og ledelsen i Viborg og opfordrede Anders Kühnau til at sætte sig i spidsen for at sikre det.

Ulrich Fredberg selv har et klart forslag til, hvordan det samarbejde kommer til at fungere. I hans optik peger pilen opad.

- Jeg er opvokset i en fodboldverden, og der er det sådan, at hvis træneren taber kampen om omklædningsrummet, så skal der ske noget, og det skal gå hurtigt, ellers er der ingen, der præsterer. Og jeg kan ikke mindes en eneste gang, hvor man har fyret alle spillerne, siger han til Viborg Stifts Folkeblad.

Hans sekundant Jørgen Winther sætter ligefrem navn på to, som efter hans mening bør fyres, nemlig lægelig chef Claus Brøckner-Nielsen og hospitalsdirektør Thomas Balle Kristensen.

- De er ikke egnede til at være direktører. Alle overlæger bakker Ulrich op. Så formoder jeg, at de to snart vil trække sig selv - og ellers har Kühnau en opgave her. Jeg tror, han bliver nødt til at fyre dem, siger han.

Bedre bliver det ikke af, at de 49 Silkeborg-læger i deres protestbrev også udtrykker mistillid til Lasse Nørgaard, som i efteråret blev ny leder af radiologisk afdeling og dermed chefkollega til Ulrich Fredberg på Diagnostisk Center, og som efter lægernes opfattelse har været medvirkende til at få Fredberg fyret.

Anders Kühnau forsikrer, at han har tillid til ledelsen og er gået ind i arbejdet med at genetablere samarbejdet omkring hospitalet.

- Der er ikke nogen tvivl, om at det bliver en stor opgave, men jeg har klare forventninger om, at det lykkes, siger han.

Fakta:

- Regionshospitalet Silkeborg har siden 2007 været udpeget som Center of Excellence, der skal udvikle optimale patientforløb og dermed færre indlæggelsesdage.
- Hospitalet er de seneste syv år kåret som Danmarks bedste mindre hospital af Dagens Medicin.
- Diagnostisk Center er en sammenslutning af de medicinske specialer og radiologi.
- Hospitalet hører under Hospitalsenhed Midt sammen med Regionshospitalerne i Viborg, Skive, Lemvig samt Hammel Neurocenter. Enhedens ledelse sidder i Viborg.
- Ledelsen i Hospitalsenhed Midt blev udskiftet, da sygehusdirektøren og chefsygeplejersken i september 2018 blev fyret. Håndteringen af den fyring kostede senere regionsdirektør Jacob Stengaard Madsen jobbet, mens koncerndirektør Ole Thomsen, som også blev stærkt kritiseret af personalet, fortsat sidder på samme post.

En dreng stikker hovedet op gennem soltaget på forældrenes Tesla og holder øje med dronen, der flyver rundt og filmer til P Scenens storskærm. På bagsædet er søsteren optaget af en slikkepind. Foto: Tobias Nicolai

Vi dytter, når ingen hører os klappe

Fredag aften spillede Peter Sommer drive-in koncert i Aarhus. Fænomenet viser, hvordan samfundet hungrer efter kulturelle oplevelser, forklarer Statens Kunstfonds bestyrelsesleder.

flaskegrønt håb

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Peter Sommer skipper ned ad scenetrapperne og tonser ud foran den første række af parkerede biler. Halleluja! skråler han. Og publikum råber tilbage fra bilruder på klem.

- Vi vil så gerne ind i de der biler! udbryder troubadouren.

Han er iklædt flaskegrønt, dobbeltradet jakkesæt, og det er fredag aften på Tangkrogen i Aarhus. Peter Sommer spiller med sit band Tiggerne, men det er en anderledes oplevelse. For både kunstner og publikum.

- Hvor har vi set det her før? Er det i filmen Cars? spørger Peter Sommer retorisk.

Parkeringspladsen er næsten fuld. Men i stedet for tusind smilende ansigter, er det fronten på et par hundrede Ford, Volkswagen og Tesla, der stirrer tilbage. De fleste med tre-fire passagerer om bord.

Og bilerne er ikke det eneste underlige: Fra scenen er der stort set stille. Der er intet anlæg til at blæse 'Valby Bakke' ud over pladsen. I stedet kommer koncerten ud via radio på 90,4 MHz i bilhøjttalerne.

Det skal vi måske vænne os til.

Livsnødvendigt

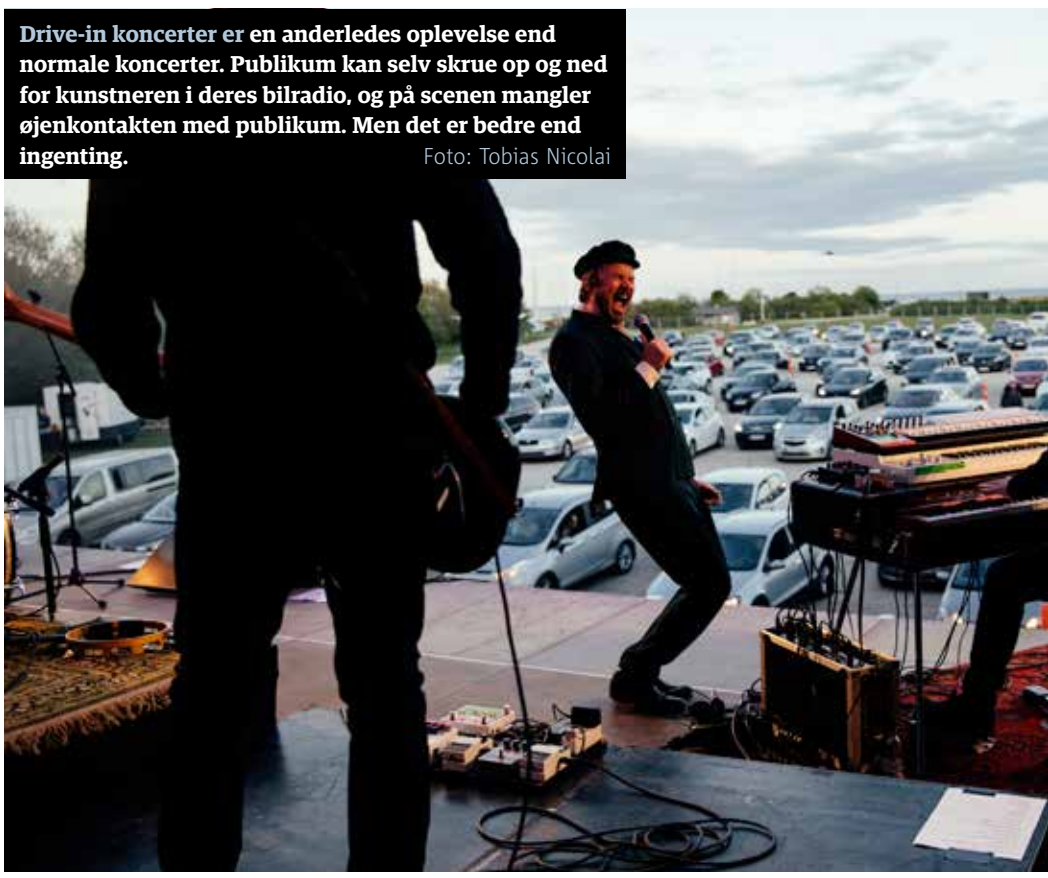
For der går endnu et stykke tid, før vi får lov at stå skulder ved skulder til koncerter og festivaler. Og det bliver heller ikke lige med det samme, at vi sidder tæt i biografen, teatret eller på stadion.

Kulturområdet er et af de hårdest ramte under coronakrisen. På trods af arrangementer som drive-in koncerter og fællessang på DR er der lang vej tilbage til der, hvor vi var. Det ved en mand som Statens Kunstfonds bestyrelsesleder, Michael Bojesen, alt om.

- Krisen gør det tydeligt, hvor vigtig kunst og kultur er. Vi savner de ting, vi nu ikke kan benytte os af, og som normalt fungerer som en slags eskapisme for os mennesker, siger han.

Og for tiden har mange af os brug for at flygte fra virkeligheden. Vi hører om fyringer, isolation og dødsfald dagligt. Så kunst- og kulturbranchen forsøger at genopfinde sig selv, så danskerne har et sted at flygte hen.

- Vi oplever ofte nogen, der mener, at kunsten ikke rigtig siger dem noget. Men i den her tid synes jeg, det er meget tydeligt, at det er kunst og kultur, som stort set alle savner på en eller anden måde. Vi taler ikke nødvendigvis om et abstrakt kunstværk på et museum, men om alle de kulturelle tiltag, der skaber fællesskab. Folk savner fællesskabet, siger Michael Bojesen.

Drive-in koncerter er en anderledes oplevelse end normale koncerter. Publikum kan selv skrue op og ned for kunstneren i deres bilradio, og på scenen mangler øjenkontakten med publikum. Men det er bedre end ingenting. Foto: Tobias Nicolai

- Det er en livsnødvendighed.

Dyt for livet

Bilerne dytter hver gang, Peter Sommer og Tiggerne afslutter en sang. Publikum må egentlig ikke. Det har de også fået at vide af arrangørerne bag koncerten. Alligevel presser folk hornet i bund i et primalt forsøg på at give noget tilbage til kunstnerne.

- Folk må ikke dytte. Men jeg tænker, at de få mennesker, der bor her, godt kan leve med det. Så fyr den af!

Publikum dansede i bilerne, så karrosseriet rokkede frem og tilbage. Og mange medbragte selv dåseøl, sodavand eller en dunk papvin. Foto: Tobias Nicolai

siger Peter Sommer fra scenen.

En af naboerne ringer til P Scenen og klager over larmen. Backstage står arrangørerne og ryster bekymret på hovedet, hver gang publikum dytter. Situationen minder en smule om crowdsurfing til en almindelig rockkoncert: Man må ikke, men folk gør det alligevel.

Lidt senere popper en besked op på en fladskærm, der ligger for sangerens fødder.

- Lad venligst være med at dytte, læser Peter Sommer op for publikum.

Drive-in konceptet er også ret nyt, så det er naturligt med ujævnheder, som stadig skal pudses af. Men det et godt tiltag, mener Michael Bojesen fra Statens Kunstfond.

- Der er stor styrke i det. Det viser jo, at vi har behov for at opleve noget 'live', hvor kunsten opstår her og nu i mødet med publikum, siger han.

Han tror dog ikke, at konceptet er kommet for at blive.

- Hvis vi igen kommer til at kunne stå skulder ved skulder, tror jeg ikke, drive-in blive nødvendigt mere. Men jeg synes, det er et rigtig godt bud på noget her og nu.

Ind gennem forruden

På fladskærmen foran Peter Sommer dukker publikum op fra tid til anden. Det sker via et link på videomødeplatformen Zoom, hvor dem i bilerne logger på fra deres telefoner og livestreamer video op til sangeren. Så snakker Peter Sommer med dem og tager imod ønsker mellem numrene, hvilket bliver vist på scenens storskærme.

- Det der Zoom synes jeg faktisk giver en fornemmelse af, hvad det er for nogle mennesker, der er her. Måske meget mere familier, end dem der normalt tager ud og ser sådan nogle koncerter som vores, forklarer Peter Sommer til Kommunen.dk

Da det sidste nummer slutter, går dytteriet amok sammen med en vild blinken fra bilerne. Folk strækker armene ud af vinduerne og vifter med telefoner, hvor blitzlyset er tændt.

Bag scenen jubler bandet, mens de løber ned af rampen. Det var fedt, det var anderledes, det var sjovt, griner de til hinanden.

Det synes Peter Sommer også.

'Krisen gør det tydeligt, hvor vigtig kunst og kultur er. Vi savner de ting, vi nu ikke kan benytte os af.'

Michael Bojesen,

- Jeg har jo ikke været nede i bilen. Hvilket jo for fanden næsten ville være det sjoveste at prøve. Både for at høre, hvor godt det lød og for at mærke, hvor langt der var op til os. Vi forsøger virkelig at være nede i de der biler og at komme ind forbi glasset ind gennem forruden. Det lød til, at vi lykkedes. At folk følte sig set dernede.

Men der var også udfordringer.

- Det er jo øjenkontakten. Den mangler. Normalt når jeg spiller, har jeg øjenkontakt med 700 mennesker i løbet af en koncert. Bare i et sekund eller i et halvt sekund.

Og så var der lige det med dytteriet.

- Vi forbinder normalt et dythorn med fare, eller at nu skal du passe på, eller nu skal du kraftedeme flytte dig din idiot. Her bliver det et udtryk for glæde, siger Peter Sommer.

Forspild ej krisen

Michael Bojesen håber, at vi om 50 år kigger tilbage på 2020 og siger, at der her opstod nye kunstarter og nye måder at formidle kultur på.

- Men jeg tror ikke, de er kommet endnu. Kulturlivet sidder stadig i en form for granatchok. Man er meget optaget af, hvordan man bliver hjulpet igennem den her periode, og hvordan man bliver kompenseret, så man ikke går helt ned, siger han.

Han håber, den nye kreative energi opstår, når der kommer styr på de økonomiske aspekter.

- Man skal jo aldrig lade en god krise gå tabt. Så jeg håber, at det netop er inden for kunst og kulturen, at man begynder at tænke anderledes, siger bestyrelseslederen.

Peter Sommer var også tilfreds med at afprøve et anderledes kunstformat. For når publikum ikke må stå skulder ved skulder, er det sådan set okay, at de parkerer kofanger ved kofanger.

- Jeg håber ikke, det er sådan for altid. Men jeg synes, det er fedt her og nu. Vi spiller musik, og det her er at spille musik, og hvis folk vil betale for at komme ind og høre det, så siger vi ja tak.

Uden kultur oplever Roskildes borgmester verden i gråtoner

Tomas Breddam (S) savner kulturen denne sommer - mest af alt Roskilde Festival. Han beskriver coronakrisen som en lang lidelseshistorie for kulturområdet.

corona-blues

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Syd for Roskilde ligger et par marker, som i sig selv ikke syner af meget. Men hver sommer transformerer de sig til en sprudlende teltby af 130.000 festglade mennesker samlet i musikkens ånd.

I år ligger markerne brak.

Coronakrisen rammer kulturområdet hårdt. Museer, spillesteder, festivaler og store kulturelle begivenheder er lukkede eller aflyste. For deres styrke er at samle mange mennesker i et fællesskab, og det er nu blevet en svaghed i kampen mod virusset.

Det mærker man i Roskilde, der er kendt for at være en kommune, der satser på kulturlivet.

- Det er jo en lang lidelseshistorie. Netop fordi vi er vant til at have et bredt og farverigt kulturliv. Så jeg føler lidt, at man oplever verden i gråtoner lige nu, siger borgmester Tomas Breddam (S).

Han finder dog glæde i de online kulturelle fællesskaber, der springer op rundt omkring. Han nævner blandt andet fællessang fra Højskolesangbogen og Roskilde Synger, der er et lokalt initiativ.

- Som de her morgenarrangementer, hvor folk synger sange fra Højskolesangbogen og alt muligt andet og dyrker sangskatten og det at synge sammen, selvom vi står hver for sig. Det glæder mig rigtig meget i den her tid. Jeg synes, det er utroligt, at sådan en krisetid skaber fokus på det, man kan kalde 'basic' kultur, siger han og fortsætter:

- Det siger noget om, at der er et engagement, og at der bliver gjort noget. Vi kan godt, og vi hungrer efter det, når vi sidder derhjemme bag computeren.

Det kulturelle års jul

Tomas Breddam mærker et savn over, at de store begivenheder er aflyst. Både professionelt og på det personlige plan.

- Jeg har tre børn, og vi skulle alle være samlet på Roskilde Festival for første gang i år. Den yngste er blevet 15, og han har været der før. Men nu skulle han være der alle dage - dog uden at sove derude. Så det er noget, hele familien samles om, og min kone og jeg er kommet der mange år sammen. Det er en ting, vi må erstatte med noget andet i år, siger 49-årige Tomas Breddam.

Roskilde Festival ser ud til at holde skindet på næsen.

Men mange foreninger tjener penge til resten af året ved at arbejde på og omkring festivalen. Det kan de selvsagt ikke i år. Borgmesteren er dog fortrøstningsfuld på deres vegne.

- Jeg er endnu ikke stødt på den forening, hvis basisdrift er afhængig af festivalen. Det er ting, der er 'nice to have', som tilskud til en træningslejr eller andet, som man så ikke får råd til i det kommende år, siger Tomas Breddam og fortsætter:

- Det er svært at sige, hvor hårdt det rammer. Jeg tror, at det rammer hårdest som et savn. For mange er Roskilde Festival det kulturelle års jul. Men hvis vi ser os om rundt i verden og kigger på alt det, der bliver lavet om, så tror jeg alligevel ikke, det er så svært for folk. Så siger man: 'Jamen, det er sådan, det er', og så kommer vi videre.

Genåbnings-ketchup

Når flere kulturinstitutioner måske får lov at smække dørene op 8. juni, frygter Tomas Breddam, at virusset får nemme vilkår.

- Jeg kan sagtens forestille mig, at der kommer en eller anden form for ketchupeffekt, når der bliver åbnet igen. Det er der, vi som beslutningstagere skal sørge for ikke at sætte tingene over styr. Der er vi de ansvarlige voksne, som så prøver at få det koblet ind i rammer, hvor vi sikrer, at smittespredningen ikke løber løbsk.

Han har dog tiltro til, at koncertarrangører, museer og andre institutioner tager hensyn.

- Men når jeg føler et savn efter at kunne komme ud og opleve noget af den kultur, vi er vant til at have i vores lokalområde, så tror jeg, at borgerne har det på samme måde. At man helt på bunden savner det at være sammen med andre om de her små eller store kulturelle begivenheder.

Uden tilskuere kan professionel sport hurtigt få brug for mere corona-hjælp

Elitesport og kommuner er forbundne kar via kommunale faciliteter, som er skræddersyet til fx fodbold. Fodbold, håndbold og ishockey får nu lov at starte uden tilskuere, men professionelle klubber risikerer at lade livet, hvis krisen fortsætter, vurderer forsker.

publikumssport

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Køen til hjælpepakker og offentlig støtte under coronakrisen har været lang. Kulturlivet blev efter en tøvende start også et mål for statslig overlevelses-assistance, og støtten nåede også frem til at omfatte professionelle sportsklubber, der som andre erhvervsvirksomheder fik del i lønkompensationspulje mv.

Hjælpen er faldet på et tørt sted og modtaget med taknemmelighed i holdidrætsgrene med fuldtidsansatte spillere. Men hjælpen kan ikke maskere de massive, økonomiske udfordringer, coronakrisen har påført sporten, og afhængig af krisens varighed vil klubber bukke under.

Fraværende publikumsindtægter er et gigantisk problem for sporten som for resten af kulturlivet. Anden fase af genåbningen besluttet på Christiansborg i sidste uge genåbner Superligaen i fodbold ligesom blandt andet professionel håndbold, ishockey, men det bliver altsammen uden publikum og dermed den største indtægtskilde.

Presset på politikere, lokalt og nationalt, vil vokse, så længe udsigterne til en tilbagevenden til normale tilstande - med normale indtægter - er lange.

Det mener Rasmus Klarskov Storm, analyse- og forskningschef hos Idrættens Analyseinstitut.

- De professionelle klubber er hårdt presset på indtjeningen. Særligt i idrætsgrene, som er stærkt afhængige af publikumsindtægter, fx ishockey, håndbold og i et omfang også fodbold. Det er typisk (aktie)selskaber og ikke sportsforeninger, men ingen er interesserede i, at virksomheder går konkurs. Og der skal ske et eller andet. Jeg tvivler på, at der kommer en særskilt hjælpepakke møntet på lige den gruppe, men klubberne vil lægge pres på deres lokale politikere, ligesom ligaerne og deres organisationer vil appellere til Christiansborg, vurderer han.

Direktør i Divisionsforeningen i fodbold Claus Thomsen har været godt tilfreds med den hjælp, den professionelle fodbold har fået gennem hjælpepakkerne hidtil. Og Superligaklubberne glæder sig foreløbig over at kunne genoptage den afbrudte turnering og i at kunne leve op til tv-aftaler, som udgør en vigtig del af sportens økonomi.

Men rigtig godt bliver det ikke, så længe publikum fortsat formenes adgang.

- Vi presser på, så godt vi kan, for at få publikum tilbage, og det har jeg da også et håb om, at vi får lov til i kontrolleret omfang. Men kommer vi forbi 1. september stadig uden tilskuere, får vi brug for støtte. Så kan de økonomiske konsekvenser vise sig meget voldsomme, og jeg kan ikke afvise, at en klub eller to kan komme i alvorlige problemer, siger han.

Superligaklubben Hobro IK meddelte før genåbningens fase to, at denne ville gå konkurs i næste måned, hvis ikke turneringen blev genoptaget. Nu er fristen forlænget, men en væsentlig del af indtægterne mangler fortsat. Andre sportsgrene som ishockey og håndbold er (endnu) mere afhængige af entréindtægter.

Profsport i danske kommuner

Primært fire holdsportsgrene, fodbold, håndbold, ishockey og basketball, har ligaer med professionelle klubber, som spiller på kommunale anlæg.

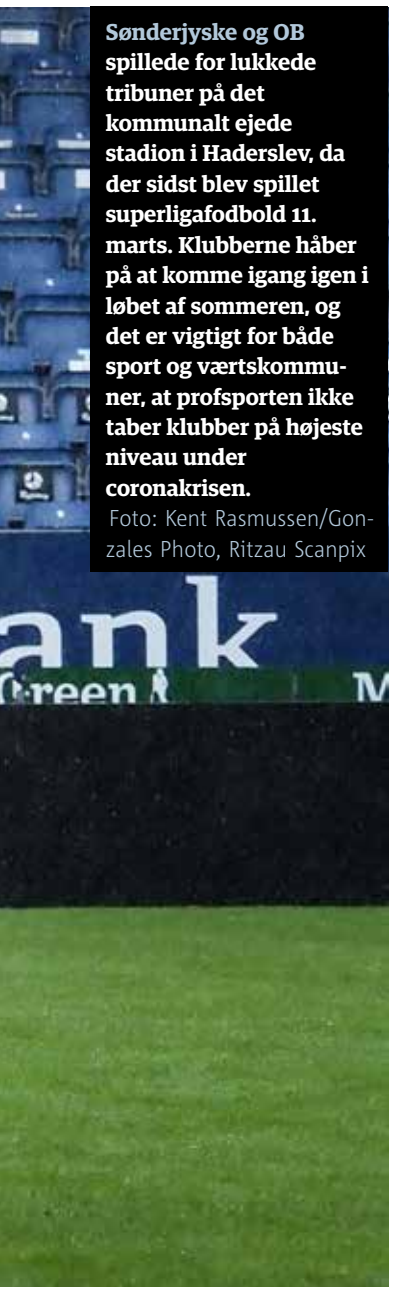
De vigtigste værtskommuner for professionel sport på højeste niveau:

- København (Fodbold, håndbold, ishockey, basketball)
- Odense (Fodbold, håndbold, ishockey, basketball)
- Aalborg (Fodbold, håndbold, ishockey, basketball)
- Esbjerg (Fodbold, håndbold, ishockey)
- Herning (Fodbold, håndbold, ishockey)
- Aarhus (Fodbold, håndbold, basketball)
- Haderslev (Fodbold, ishockey)
- Silkeborg (Fodbold, håndbold)
- Furesø (Fodbold, håndbold)

Skræddersyet til professionel sport

De professionelle sportsklubber er i princippet private selskaber med uafhængig økonomi, men de er tæt forbundne med både værtskommuner og det nære samfund, hvor de har base.

Håndbold- og ishockeyklubber spiller i kommunale

Sønderjyske og OB spillede for lukkede tribuner på det kommunalt ejede stadion i Haderslev, da der sidst blev spillet superligafodbold 11. marts. Klubberne håber på at komme igang igen i løbet af sommeren, og det er vigtigt for både sport og værtskommuner, at profsporten ikke taber klubber på højeste niveau under coronakrisen.
Foto: Kent Rasmussen/Gonzales Photo, Ritzau Scanpix

'Professionel sport er i forvejen en sårbar forretning, hvor store klubber har været i økonomiske problemer gennem adskillige år. Det er ikke ualmindeligt at køre forretningen til grænsen. Derfor er man ikke specielt rustet til at klare en helt uventet krise, som de står over for nu.'

Rasmus Klarskov Storm

Det er jo ikke alene sport og underholdning, men også en vigtig del af vores erhvervsstruktur og økonomi, der er i spil, mener Jane Jegind (V), kulturrådmand i Odense Kommune. Foto: Vibeke Volder, Jysk Fynske Medier, Ritzau Scanpix

Hjælpen er på vej – foreløbig i det små

Kommuner med professionelle sportsklubber på matriklen går forskelligt til værks med coronastøtte - men hjælpe vil man gerne, for sportens betydning vil politikerne ikke undervurdere.

publikumssport

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

haller. Bortset fra Brøndby og F.C. København, som ejer deres egne stadioner, benytter samtlige superligaklubber kommunale faciliteter, som man betaler markedsleje for.

Vel at mærke faciliteter, som er skræddersyet til professionel sport, og som oftest ikke har andre anvendelsesmuligheder. Selvom kommunerne ikke må støtte den professionelle sport direkte, for ikke at kollidere med kommunalfuldmagten, befinder man sig alligevel i et gensidigt, økonomisk afhængighedsforhold.

Et superligastadion opført for et trecifret millionbeløb og helt eller delvist offentligt finansieret, er ikke meget værd uden et fodboldhold i den bedste række.

Dårligt rustet til krise

Dertil kommer sportens betydning for kommunernes kulturelle udbud. De udgør en vigtig del af kommunens selvforståelse som en enhed og er med til at skabe fælles identitet hos borgerne. Mange oplever tiden i coronakarantæne som et kulturelt tomrum, hvor udsættelsen og den manglende afslutning af de store ligaer fylder stadig mere i den kollektive bevidsthed. På linje med aflyste festivaler, lukkede museer og tomme teatre.

Sidstnævnte har ligesom den professionelle sport fået offentlig coronahjælp. Men sportens problemer vil vokse voldsomt, hvis man fortsat er afskåret fra at invitere publikum ind på stadion og i hallerne, mener Rasmus Klarskov Storm.

- Det kan godt være, blandt andet fodboldklubberne med store lønbudgetter og udenlandske spillere på miliongager har holdt lidt igen med at bede om hjælp, men får de ikke lov til at genoptage aktiviteterne, er det kun et spørgsmål om tid, inden vi ser de første konkurser, siger han og tilføjer:

- Først på den anden side coronakrisen, og når regnskaberne for i år kommer, kan vi for alvor vurdere betydningen. Men professionel sport er i forvejen en sårbar forretning, hvor store klubber har været i økonomiske problemer gennem adskillige år. Det er ikke ualmindeligt at køre forretningen til grænsen. Derfor er man ikke specielt rustet til at klare en helt uventet krise, som de står over for nu.

Ligaerne vil overleve på den anden side

Rasmus Klarskov Storm er sikker på, at normaliteten vil indfinde sig på den anden side af restriktionerne, når man igen kan forsamles i haller og på stadion. I mellemtiden vil man organisere sig efter forholdene, spille uden publikum for at overholde tv-aftaler og søge måder at holde produktet attraktivt for sponsorer, så godt man kan.

- Idrætsgrenene vil overleve, der vil også være en superliga i fodbold og en håndboldliga på den anden side, uanset hvor længe restriktionerne trækker ud. For interessen for sport vil jo fortsat være der, måske endda i endnu højere grad end før. De største klubber kan muligvis udnytte situationen til yderligere at positionere sig på bekostning af de mindre, og så vil nogle falde fra i sidstnævnte kategori, siger han.

Kommunalfuldmagten sætter sine begrænsninger, men kommuner, som huser professionelle sportsklubber, gør, hvad de kan for at hjælpe nødlidende aktieselskaber i fodbold, håndbold og ishockey.

Herning Kommune, som huser alle tre sportsgrene på øverste niveau, har valgt at tegne nye sponsorater for tilsammen to mio. kr. Andre kommuner har valgt at fremskynde investeringer i faciliteter og udskyde betaling af husleje.

Aalborg Kommune er gået i gang med at anlægge såkaldte hybridbaner, som fodboldklubben AaB har efterspurgt, ligesom kommunen udbygger og opgraderer faciliteterne i Gigantium, der huser både håndbold og ishockey.

- Og vi er parate til at hjælpe yderligere, hvis vi kan - likviditeten i Aalborg Kommune er god, og det er selvfølgelig vigtigt for os, at vores sportsklubber overlever. Jeg er glødende AaB-fan og har svært ved at affinde mig med, at vi må undvære fodbold i øjeblikket. Men jeg har nok mest ondt af Aalborg Håndbold, som stod foran slutspil i Champions League med både sportslige og økonomiske perspektiver, fortæller kulturrådmand Mads Duedahl (V).

- Når det er sagt, har kommunen mange forpligtelser og hensyn at tage til både bredde- og elitesport. Vi har eksempelvis OL-kandidater i svømning, som er afskåret fra træning, og vi arbejder på gøre faciliteterne tilgængelige, så hurtigt vi kan, tilføjer han.

Aalborg Kommune måtte tidligere aflyse det planlagte Idrættens Folkemøde, som er udskudt til 2021.

Kulturministeren må på banen

I Odense Kommune har man tilbudt de tre store klubber i henholdsvis fodbold, ishockey og håndbold at udskyde husleje og faktureringer for cirka en halv mio. kr. Det rækker dog ikke, hvis krisen trækker ud, og her ser man gerne staten træde til.

- Det vil være rigtig dejligt, hvis staten også husker professionel sport, når man overvejer hjælpen fremadrettet. Det er jo ikke alene sport og underholdning, men også en vigtig del af vores erhvervsstruktur og økonomi, der er i spil. Derfor vil jeg da opfordre kulturministeren og staten til at komme på banen med hjælp, specielt hvis det trækker ud med at tillade publikum igen, siger Jane Jegind (V), kulturrådmand i Odense Kommune.

Udskyder husleje for millioner

Haderslev Kommune er en af landets mindste, som huser topsport i både fodbold og ishockey. Kommunen har udskudt huslejebetaling for fire mio. kr. for hele 2020 for moderklubben SønderjyskE. Kommunen fremrykker desuden udbygning af lysanlæg og udbygning af parkeringspladser til hjælp for SønderjyskE i Superligaen, men ellers føler Haderslev sig låst i forhold til kommunal hjælp.

- Vi må jo ikke støtte, men det er klart, at sporten har høj prioritet hos os - det er en del af vores identitet, og jeg kan ikke forestille mig, at vi pludselig stod uden fodbold og ishockey på topplan. Vi taler om publikumssport, som mangler matchday-indtægter på grund af coronakrisen, og det mener jeg, er en statslig opgave at kompensere for, siger Kjeld Thrane (K), kulturudvalgsformand i Haderslev Kommune

'Vi må jo ikke støtte, men det er klart, at sporten har høj prioritet hos os - det er en del af vores identitet, og jeg kan ikke forestille mig, at vi pludselig stod uden fodbold og ishockey på topplan. '

Kjeld Thrane (K), kulturudvalgsformand i Haderslev Kommune

Mulighed for europæisk hjælpepakke

Kulturminister Joy Mogensen (S) har øje for den professionelle sport, og i sidste måned deltog hun i et videomøde med de øvrige sportsministre i EU. Her blev der blandt andet erfaringsudvekslet og diskuteret, hvordan man under coronakrisen bedst kan understøtte idrætten på amatør- og eliteplan, og om EU i så fald kan bidrage økonomisk. Herunder mulighederne for en europæisk hjælpepakke

- Det er i hvert fald en del af diskussionerne. Men det skal i så fald besluttes, når finansministrene mødes, for de træffer de endelige beslutninger. Spørgsmålet er, om idrætsverdenen og kulturen kan defineres som en af de sektorer, der skal prioriteres i de økonomiske pakker, sagde Joy Mogensen til Ritzau.

Bortset fra heste og ryttere var Jydsk Væddeløbsbane stort set tomt, da der søndag 26. april var løb for første gang, efter coronakrisen lukkede store dele af Danmark. Banen betaler 7.825 kr. i årlig leje til Aarhus Kommune for et område på 21,3 hektar.

Foto: Christian Olesen

Kom med til den første professionelle sport, der åbnede under corona

Kommunen.dk tog til trav og galop på Jydsk Væddeløbsbane i Aarhus. Der var ingen tilskuere, men masser af vagter til at holde folk ude.

kultursult

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

'Velkommen' står der med store hvide bogstaver over hovedporten til Jydsk Væddeløbsbane i Aarhus. Men i dag er det løgn.

For selvom denne søndag eftermiddag byder på flere spændende trav- og galopløb, er ingen gæster velkomne her. Porten er spærret med et hegn flankeret af to vagter, som dagen igennem drikker kaffe fra en termokande og pænt afviser folk, der vil ind for at spille på heste.

Kommunen.dk er skrevet på listen over dem, der i arbejdsøjemed får lov at komme indenfor. Vi bliver sendt lidt længere ned ad vejen til to nye vagter og en ældre herre, som streger navne over med en gul tusch på et A4-ark, efterhånden som kuske, jockeyer og staldpersonale ankommer.

Coronakrisen lukkede for al professionel sport i Danmark. Undtagen hestevæddeløb, der som de første fik lov at genåbne. For mens sportsgrene som fodbold og håndbold kræver tæt kontakt mellem mennesker, er det muligt at holde afstand til hinanden, når man deltager i trav og galop.

- Området er jo kæmpe stort, så vi kan fordele folk ud over mange stalde. Men det allervigtigste er selvfølgelig, at vi ikke lukker tilskuere ind, fortæller Flemming Sunn.

Han er banedirektør her i Aarhus, og vi møder ham foran hovedbygningen på den tomme tilskuerplads.

Lukkede døre

Flemming Sunns talestrøm bliver indimellem afbrudt af en diskant speakerstemme, der kommenterer dagens første løb. Det sker dog lidt for døve øren i højttalerne rundt på banen. For her er ikke et øje.

- Det er underligt og meget anderledes, siger Flemming Sunn og spejder ud over de hundredvis af tomme, grønne bænke.

- På en solrig dag, som i dag, plejer der jo at være tilskuere over det hele. Og normalt reklamerer vi for at få folk herud, men nu har jeg altså hyret vagter for at holde folk ude.

Døren er smækket i til cafeteriet, restauranten og de øvrige tilskuerområder. Var det ikke for hestene, der tonsede rundt ude i ovalen, ville man tro, her var lukket.

Et milliontab venter

En del af hestesportens charme er dens brogede publikum, som trofast tropper op til hvert løb. Selvom ingen af dem er her i dag, er direktøren dog lykkelig over overhovedet at have fået lov at genåbne.

- Vores hovedforbund henvendte sig til Rigspolitiet og Erhvervsstyrelsen og talte om de muligheder, der var. Det endte med en redegørelse over, hvordan vi kunne køre løb forsvarligt, siger Flemming Sunn

Situationen kræver derfor strenge regler, som at kuske klæder om i deres biler. Men nu hvor løbene er gået i gang igen, ventes sæsonen også hurtigt at komme tilbage på sporet.

Løbene bliver livetransmitteret på nettet og på tv hos dem, der har kanalen Fast Track. Så spiller folk med derhjemmefra, i kiosken eller i udlandet. Det sikrer, at branchen holder hovedet oven vande, indtil krisen en dag blæser over.

Flemming Sunn regner dog med, at Jydsk Væddeløbsbane taber et beløb i millionklassen denne sommer.

- Når vi kigger frem til 31. august med de retningslinjer, der er sendt ud nu, så rammer det os syvcifret. Men heldigvis med et ettal foran. Så krisen får omfattende konsekvenser for os. Det er der ingen tvivl om. Men jeg vil sige, at der er mange andre brancher, som lider meget mere end os.

Hjælp i pakkeform

Hestevæddeløb har det i forvejen hårdt økonomisk. I mange år er det knebet med at tiltrække nye ansigter på tribunerne og i staldene. Men på det seneste er det begyndt at gå bedre, selvom der endnu er lang vej til fordums tid.

- Det er ikke sådan, så vi har det let, siger direktøren.

- Og det er selvfølgelig ærgerligt og en skam med krisen, men vi ser ud til at kunne overleve. Så håber jeg selvfølgelig også at kunne finde noget hjælp i hjælpepakkerne, så vi ikke bliver alt for rundbarberede økonomisk.

Tom termokande

Dagens syv travløb er færdige. Speakeren annoncerer, at det nu er tid til årets første galopløb.

Forskellen på de to typer hestesport er, at travkusken sidder i en vogn bag hesten og kører rundt på en grusbane, mens galop-jockeyen sidder på selve hesten, som løber på en yderbane med græs som underlag.

Og så traver den ene hest selvfølgelig, mens den anden galopperer.

Efter et par minutters bøvl med startboksene går starten. De muskuløse heste buldrer afsted. Hovene banker i jorden, og fordi der ingen lyd er fra tilskuere, er hestenes prusten tydeligere, ligesom man også hører jockeyernes råben.

En time senere er området stort set forladt.

Det første coronaløb i Jydsk Væddeløbsbane er forbi, og vidner om en sommer, hvor det nok skal gå, men hvor hestevæddeløb også er en smule kedeligere, end det plejer at være.

- Det er jo sådan, det er. Jeg vælger i stedet at se på det sådan, at det er glædeligt, at vi kan åbne på en forsvarlig måde, siger Flemming Sunn.

- De aktive har modtaget retningslinjerne med respekt og godt humør. Jeg kan se, at de ikke stimler sammen, de flokkes ikke, og de overholder egentlig de ting, der er sagt. Det synes jeg er fantastisk flot. Jeg vil faktisk sige, jeg er lidt imponeret.

Hos vagterne ved hovedporten er termokanden tom. Vagterne har afvist tre personer, som troede, de skulle ind og se væddeløb. Og så har man sendt et par løbere andre veje. Det samme med nogle familier, som ville ind og bruge legepladsen.

Alt i alt en usædvanligt stille 'day at the races'.

Corona-retningslinjer på Jydsk Væddeløbsbane

- Omklædning sker for travkuskenes vedkommende i bil eller egen stald.
- Hold afstand ved afhentning af nummerskilte. Skal afleveres rengjorte efter løbene.
- Under løb må staldmand til de startende heste opholde sig ved banen med behørig afstand.
- Alle skal være kortest mulig tid på banens område – man skal køre hjem straks man er færdige.
- Det er ikke muligt at købe mad og drikke på området.
- Børn har ikke adgang.
- De aktive må kun være i egen tildelt stald – maksimalt 10.

Nogle borgmestre spinner bedre guld end andre

strategi

Af Maria Steno, kommunikationsrådgiver

Hvad er din borgmester værd? Sjældent har det spørgsmål ladet sig besvare så præcist som i sidste uge, hvor Venstre og Socialdemokratiet i ly af coronaen blev enige om den længe ventede udligningsreform. Efter mange års positionering og intern konkurrence mellem kommunerne kunne regnskabet gøres op, og vindere og tabere af udligningsreformens lobbyindsats kåres. Borgmestrene vælger selv, hvilket hold de er på. Det afhænger af framing.

Historien om udligningsreformen blev skrevet i det lille vindue, før genåbningen overtog dagsordenen igen, men forinden var et langt forløb, hvor partier og borgmestre konkurrerede om at sætte netop deres dagsorden for udligningsreformen. Hvem der vandt og tabte, aflæses derfor ikke kun i opgørelsen af de kolde kontanter. Det handler også om forventninger, forventningsafstemning, og hvilken fortælling der bliver skabt om udligningsreformen i den lokale debat frem mod kommunalvalget.

Socialdemokratiets rammefortælling for udligningsreformen er, at Danmark er for lille et land til store forskelle. En Robin Hood fortælling, som både støttepartier og opposition bakker op. Derudover har Venstre skabt sin egen fortælling ved at fokusere på, at de har afværget et skattesmæk. Venstre bruger samtidig aftalen til at generobre positionen, som det blå parti, der giver vælgerne mest indflydelse for stemmerne både nationalt og lokalt.

Hvor effektiv partiernes rammefortælling om reformen er, afhænger af modtagelsen i det kommunale bagland. De kommunale politikere nyder størst troværdighed hos vælgerne, når det gælder de lokale interesser.

En succes har mange fædre

Efter forhandlingsresultatet var Langelands borgmester, Tonni Hansen (SF), blandt de første til at lade champagnepropperne springe. Borgmesteren jublede efter en dobbeltgevinst med både flere penge i udligning og en fuldt finansieret skattelettelse til kommunens borgere, det skulle Venstre ikke have æren for. Derimod fremhævede han de ministre og partiledere, som havde forstået Langelands situation, ikke mindst takket være kommunens eget hårde arbejde med at formidle saglige argumenter til selvsamme forhandlere. På den måde gør Tonni Hansen gesvindt udligningsreformen til en lokal sejr for borgmesteren.

Samme toner lyder fra flere af de socialdemokratiske borgmestre, som vinder på aftalen. For eksempel i Halsnæs, hvor Steffen Jensen (S) fortæller til Lorry, at han har brugt oceaner af arbejdstid på at forklare Folketinget, at udligningssystemet skulle laves om. En succes har som bekendt mange fædre.

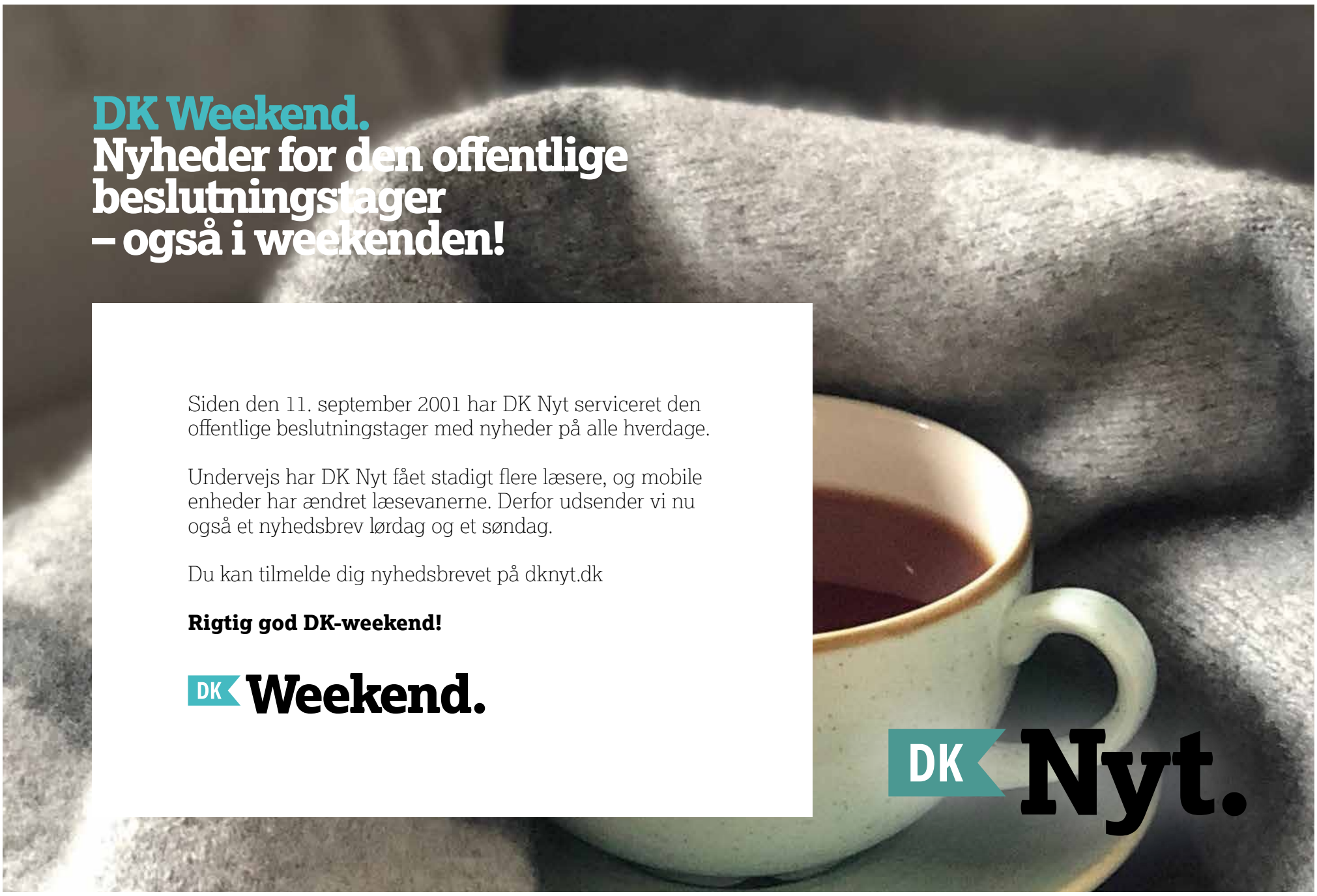
Skuffet taberhold

Omvendt er fiasko forældreløs, og de socialdemokratiske kommuner, som enten taber på reformen eller får mindre end forventet, holder ikke skuffelsen tilbage, men forsøger at adskille deres egen position fra regeringens forud for kommunalvalget.

Det samme gælder de konservative kommuner, som mister penge på reformen. Lyngby-Tårbæks borgmester Sofia Osmani (K) erklærer direkte til TV2 Lorry, at hun, til trods for at kommunen ikke skal betale ret meget mere i udligning, frabeder sig at blive opfattet som vinder i aftalen. Og også Gentofte, som på forhånd var udpeget som taber i regeringens fortælling, holder fast i taberfortællingen, selvom regningen er minimeret siden det første udspil. Det er partipolitik.

Mange venstrefolk vælger modsat at fejre forhandlingsgevinsterne. De udtrykker med få undtagelser tilfredshed med aftalen og sender generøst en stor del af rosen videre til deres kolleger på Christiansborg. Byrådsmedlem i Favrskov Anders G. Christensen (V) hylder i et læserbrev en fremragende indsats af Venstres forhandlere til trods for, at hans egen kommune taber på reformen.

Det samme gør Rudersdals borgmester Jens Ive (V), selvom kommunen næsten skal afgive lige så mange penge per borger som Gentofte. Borgmesteren positionerer bevidst sig selv og Rudersdal som en del af vinderholdet. Han er lettet, og borgerne skal ifølge borgmesteren takke Venstre for at have sparet kommunens borgere for op mod 200 mio. kr. og en skattestigning på 0,5 pct. i forhandlingerne. Dermed gentager Jens Ive partiets rammefortælling: Venstre har afværget et rødt skattesmæk, og borgerne i Rudersdal har fået maksimal indflydelse ud af deres stemmer på Venstre. Med udligningsreformen vel overstået skydes kommunalvalgkampen i gang. Hvis det da ikke lige var for coronakrisen, som hurtigt har overtaget dagsordenen igen.

Nye virkeligheder

corona-dagligdag

Når Kina nyser, bliver Esbjerg

Offshore-industrien er hårdt ramt af coronakrisen, og det mærkes i Esbjerg Kommune, hvor mere end hver femte job er knyttet til branchen. Krisen rammer dog ikke kun negativt, men åbner også nye muligheder.

Af Emil Staulund Larsen
emil@kommunen.dk

Mens coronapandemien har ramt Danmark og resten af verden, har den trukket en oliekrise med sig. For mens corona har lukket grænserne og fået flyene til at blive på jorden, er behovet for brændstof faldet brat og har sendt oliepriserne på rutschetur.

Ved årsskiftet lå prisen for en tønde nordsøolie på 450 kr., men i april var den nede og koste bare 130 kr. For den amerikanske råolie var prisen sågar negativ en kort periode, da producenterne simpelthen ikke kunne komme af med deres olie, mens verdens lagre allerede er fyldt op. Når prisen for olie er så lav, som den har været i år, er forretningen ikke længere rentabel for en række selskaber, og de må derfor skære i udgifter, udskyde projekter og afbryde kontrakter.

Det er en krise, som man kan se i Esbjerg, hvor borgmester Jesper Frost Rasmussen (V) kalder situationen for 'en perfekt storm'.

- Vi er ramt af mange af de samme udfordringer som mange andre kommuner, og så har vi oven i det rigtig mange job i olie- og gassektoren, som har det meget svært, siger Jesper Frost Rasmussen.

At Esbjerg er Danmarks offshore-hovedstad er nok svært at bestride, hvor 10.000 af kommunens godt 45.000 arbejdspladser på den ene eller anden måde er tilknyttet olie- og gasbranchen. Men selvom branchen har været hårdt ramt, har fyringer endnu ikke ramt Esbjerg i sådan en grad, som man kunne frygte. Siden 8. marts er ledigheden er steget med 33,5 pct., hvilket er lavere end landsgennemsnittet på 38,4 pct.

- Det er en sektor, der arbejder langsigtet, så vi har ikke set massefyringer, men hvis de lave priser fortsætter, bliver det ret alvorligt inden længe, siger Jesper Frost Rasmussen.

Tid til renovering og omstilling

Intet er dog som bekendt så skidt, at det ikke er godt for noget. Så mens coronakrisen har tvunget olierigge mod havn, finder andre sektorer måder at skabe job.

- Flere har spurgt om plads til at få deres rigge i havnen. Den del er jo skidt for sektoren, men det er godt for havnen og godt for den lokale beskæftigelse, for så er det, at man bruger en krisetid på at få renoveret nogle rigge, og det skaber andre arbejdspladser, siger Jesper Frost Rasmussen med en handelsmands optimisme.

Mange politikere og interesseorganisationer har desuden argumenteret for, at Danmark skulle udnytte krisen til en grøn genstart med særligt fokus på klimaet. Det vil ikke være første gang, at Esbjerg har udnyttet krisetider til at se fremad.

- Vi er i gang med en transformation fra fossile brændstoffer til vedvarende energi. Sidste gang der var krise i branchen for år tilbage, var der flere virksomheder, som skiftede deres fokus fra udelukkende olie og gas til også at inkludere vind, siger Jesper Frost Rasmussen, som dog understreger, at der også fremover vil være brug for olie og gas, selvom branchen er i økonomisk og politisk modvind.

- Krisen kan godt booste investeringer i grønne løsninger, men vi har stadig brug for olie og gas i mindst de kommende 30 år i Danmark og Europa.

Lys fremtid trods krusninger i overfladen

Det er en talemåde, at når Kina nyser, bliver verden

Coronakrisen har udløst en krise olieindustrien, som også kan mærkes i Esbjerg - Danmarks offshore hovedstad. Foto: John Randeris/Ritzau Scanpix

Selvom Danmark geografisk er lille, findes der ikke to ens kommuner. Derfor har coronakrisen ramt på 98 forskellige måder. Vi har fundet tre, hvor virkelighederne er vidt forskellige. For hvordan er det at være henholdsvis en turistkommune og geografisk størst, en offshorekommune og en omtrent upåvirket kommune uden smittede med lavest indbyggertal? Tag med en tur rundt i landet.

forkølet

forkølet. At talemåden i dag kan tolkes så bogstaveligt, var nok ikke tiltænkt. Men det er klart, at Esbjerg står midt i en oliekrise, der blev sat i gang af covid-19, og forværret af storpolitisk priskrig mellem Saudi-Arabien, Rusland og USA. Konsekvenserne kommer til Esbjerg, hvor man snart kommer til at kunne se olierigge tårne op i havnen.

For et år siden udtalte Jesper Frost Rasmussen til JydskeVestkysten, at fremtiden så lys ud for Esbjergs offshore-virksomheder. Det er dog nok de færreste, der kunne have forudset en krise, der ville vende oliepriser på hovedet og lukke landegrænser i det meste af verden.

- Der er krusninger på overfladen i sådan en krisetid, men hvis man tager det lange lys på, så synes jeg, at fremtiden stadig ser lys ud. Det kræver dog, at vi får lagt låg på de der politiske udmeldinger om, at vi bare skal lukke ned for de danske aktiviteter i olie- og gassektoren. De meldinger er kun med til at skabe usikkerhed.

» **Vil du gerne læse mere om offshorebranchen og fremtidens energi? Så følg med i den seneste udvikling i offshore- og vindindustrien på DK-Vindkraft.dk og DK-Havenergi.dk**

På Læsø har afstandskrav aldrig været en hindring

I Danmarks mindste kommune drager man fordel af at have mere plads, end man skal bruge. Men en dårlig hummerøkonomi og en tvivlsom turistsæson volder problemer.

genåbning

Rebecca Birch Roulund
rebecca@kommunen.dk

Gennemsnitsalderen på Læsø er 54,1 år. Over ti år højere end landsgennemsnittet. Lidt over halvdelen af kommunens 1.800 indbyggere er over 60 år, og derfor har corona-truslen været særligt farlig, hvis virusset holdt sit indtog på den lille ø-kommune i Kattegat.

Til gengæld betyder fraværet af de yngste borgere, at der er plads nok til hurtigt at få børnene tilbage på skolebænken.

På kommunens eneste skole er det intet problem at skabe plads til skoleeleverne. Og det er ligemeget om sundhedsstyrelsens retningslinjer dikterer to eller en meters afstand mellem eleverne. Læsø Skole har plads til 500 skoleelever, men der er kun 200 på hele øen. Samme fordel har de også i børnehaven og vuggestuen, hvor der er plads til alle.

- Vi har lokalemæssigt ressourcerne, hvis lærerne er med, forklarer borgmester Karsten Nielsen (DF).

Klar, parat, isolér

Næsten lige så hurtigt kommunen kan lukke op, har de været til at lukke ned.

Karsten Nielsen fortæller, at de isolerede øens plejehjem, en uge inden statsminister Mette Frederiksen (S) påbød det.

- Vores daglige leder i plejesektoren var bekymret for, at virusset ville ramme ældreplejen, så hun talte med kommunaldirektøren, og lynhurtigt fik vi lukket plejehjemmet fuldstændig af.

Der arbejder 20 administrative medarbejdere i kommunen. Og de korte kommunikationsgange mellem medarbejderne er ifølge borgmesteren en klar fordel.

- Det gør det let at handle hurtigt, siger borgmesteren.

Patient zero

På Læsø kender alle alle. Øen har indtil videre kun haft ét registreret tilfælde af coronasmitte. Karsten Nielsen ved af gode GDPR-grunde ikke, hvem det drejer sig om. Men han mener at have hørt, at det er en person, der havde sin adresse på øen, men arbejdede i 14-dages skift på fastlandet. Personen fik symptomerne på fastlandet og kom ikke tilbage til Læsø før sygdommen var fordrevet.

- Så måske har vi slet ikke haft virusset på øen, siger han.

Generalprøve bestået

Læsø har heller ikke oplevet et smitteboom, efter sommerhusturisterne kom på besøg i påskeferien. Op til påsken var der debat om, hvorvidt man måtte tage i sommerhus. Andre småøer frabad sig turisterne af frygt for, at det ville sprede corona til de kritiske erhverv i sommerhussamfundene. Herunder færgefart og dagligvarebutikker.

Men på Læsø vil borgmesteren have alle de turister, han kan få.

- Vi vil have turisterne herover. Vi har plads nok, og vi har brug for de penge, de lægger i vores lokalsamfund.

Øen har tre supermarkeder, som fastboende nyder glæde af hele året. Men det er turisterne, der får dem til at løbe rundt. Med øens befolkningsgrundlag ville ét supermarked normalt være nok, fortæller borgmesteren.

Han håber også, at det bliver muligt for svenske og norske turister at rejse til øen. Og hvis ikke, så efterlyser han en dato for, hvornår det bliver afgjort.

- Ligesom de sønderjyske kommuner efterlyser jeg en dato for, hvornår vi kan vide os sikre. Hvis ikke svenskerne og nordmændene kommer, så skal vi til at markedsføre os mod danskerne, siger han.

Hummer til det halve

Et andet presset erhverv er fiskeriet. Jomfruhummerfiskerne genererer hvert år en stor indkomst for øen. Men hummerøkonomien er presset af den manglende afsætning til især Spanien og Italien, siger borgmesteren.

- Markedet er fuldstændig dødt. Det er skidt for vores kommune, fordi vi skal betale arbejdsløshedspenge til de arbejdsløse fiskere, i stedet for at få skattepenge fra dem, siger han. Også den årlige jomfruhummerfestival er aflyst. Her kom der ifølge borgmesteren normalt mellem 5.000 og 6.000 besøgende.

'Markedet er fuldstændig dødt. Det er skidt for vores kommune, fordi vi skal betale arbejdsløshedspenge til de arbejdsløse fiskere, i stedet for at få skattepenge fra dem.'

Karsten Nielsen, borgmester

Én ting har borgmesteren dog fået ud af den ellers kedelige situation.

- Vi har arbejdet enormt godt sammen, og fået bekræftet at vores kriseberedskab virker. Det er jeg utrolig stolt af, siger Karsten Nielsen.

Jomfruhummerfangsten på Læsø er som mange andre områder blevet hårdt ramt af corona.
Foto: Terkel Broe Christensen/Ritzau Scanpix

Nye virkeligheder

corona-dagligdag

Tyskerne kommer! Det håber vi i hvert fald stadigvæk...

Ringkøbing-Skjern mangler turister i tusindvis, men coronakrisen har ikke ramt vestjyderne så hårdt, som det er sket for andre produktionskommuner.

coronaøkonomi

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

En tur på vejnettet langs den jyske vestkyst kan være en ensom oplevelse under coronakrisen. Det oplevede borgmester i Ringkøbing-Skjern Hans Østergaard (V) i egen bil, da Kommunen.dk fangede ham til en snak om coronaens konsekvenser for en af Danmarks største turistkommuner.

- Her er godt nok øde. Og det er chokerende at bevæge sig rundt i områder, hvor detailhandlen er dybt afhængig af turisterne. Stemningen er på nulpunktet lige nu, fortæller han.

Og han ved, hvad han taler om. Fire millioner overnatninger årligt står på spil i coronabegrænsningernes skygge. Tyskerne tegner sig for 90 pct., og hovedparten af de udenlandske sommerhuslejere holder fortsat på deres bestillinger for de kommende måneder. Selv om en beslutning om at ændre på grænsepolitikken er udskudt til juni, og uvisheden dermed fortsætter nogle uger endnu.

I Ringkøbing-Skjern ligner utålmodigheden den tilsvarende i andre kommuner, som er stærkt afhængige af udenlandske turister, for så længe uvisheden råder, kan udlejerne ikke forsøge at hente noget af det tabte hjem på at erstatte tyske med danske sommerhusgæster.

- Uvisheden er næsten det værste, men selve coronakrisen er selvfølgelig et hårdt slag for området på mange måder. Først og fremmest detailhandlen, men selvfølgelig også udlejere og andre, som er direkte knyttet til turistbranchen. Men selvom det ser hårdt ud for i år, er jeg ikke i tvivl om, at branchen nok skal komme på fode igen, når først krisen er overstået, siger Hans Østergaard.

For sommerhusene står der stadig, når coronatruslen forsvinder, og inden for et par år dukker et nyt Lalandia op ved Søndervig, ligesom et gigantisk oplevelsescenter er under opbygning ved Ringkøbing.

> **'Jeg tror faktisk, vi er sluppet billigere end så mange andre. Turismen er ramt, men virksomheder vælter ikke omkuld på stribe, og selvom resultatet i år bliver dårligt, kommer vi ovenpå igen.'**
>
> **Hans Østergaard (V), borgmester i Ringkøbing-Skjern**

Er sluppet billigere end mange

Og Hans Østergaard er fortrøstningsfuld på sin kommunes vegne. Også selvom corona i teorien burde ramme Ringkøbing-Skjern som både turist- og produktionskommune ekstra hårdt.

- Jeg tror faktisk, vi er sluppet billigere end så mange andre. Turismen er ramt, men virksomheder vælter ikke omkuld på stribe, og selvom resultatet i år bliver dårligt, kommer vi ovenpå igen. Vores to største produktionsvirksomheder, Vestas og Arla, kører stadig på fuld tryk, så vi har ikke oplevet den store ledighed endnu, siger borgmesteren.

Det er sagt med vestjysk underdrivelse. I skrivende stund har kommunen cirka 1.000 registrerede ledige og kunne ovenikøbet notere sig 130 færre af slagsen, som har fundet beskæftigelse midt i nedlukningsperioden. Det tilskriver Hans Østergaard ikke mindst kommunens produktionsprofil med vægten på grøn energi og fødevarefremstilling.

- Men det betyder ikke, at vi ikke har store udfordringer. Håndværkerne har stadig en del af at se til, men jeg synes ikke, debatten endnu handler tilstrækkelig om de langsigtede, økonomiske konsekvenser af corona, siger Ringkøbing-Skjerns borgmester.

Han har fra næste år netop fået 40 mio. kr. tilført de kommunale budgetter via udligningsreformen, og dem vil han gerne bruge nogle af på økonomisk genopretning efter corona.

- Vi har fremskyndet forskellige projekter, men har brug for at anlægsloftet også løftes for 2021, hvis vi for alvor skal kunne afhjælpe de økonomiske følgevirkninger af corona, siger han.

Trygge Institutioner, der driver fem private dagtilbud i københavnsområdet, er nogle af dem, der er frustrerede over, hvor svært det er at få del i hjælpekronerne.
Foto: Trygge Institutioner

Private daginstitutioner føler sig holdt uden for hjælpepakker

Dansk Industri protesterer over, at de private dagtilbud mangler retningslinjer for, hvordan de får del i de kommunale tilskudsordninger.

offentlig/privat

Af Simon Sandemand
simon@kommunen.dk

- Jeg gav faktisk lidt op i går (29. april red.) efter at være løbet ind i en mur igen.

Ordene er Tue Roths. Han er leder af Trygge Institutioner, der udgør fem private daginstitutioner i københavnsområdet. Han har siden midten af april kæmpet for at få klarhed om, hvorvidt han kan få del i de økonomiske tilskudsordninger, som regeringen har lavet i forbindelse med den første fase af genåbningen.

- Vi har ikke kunnet få et klart svar på, om vi kunne få del i pengene hos nogle af de kommuner, vi er i (Glostrup, København og Tårnby red.). Vi kan se, at de kommunale tilbud får del i pengene, men det er frustrerende, at man ikke kan få svar på, om det også gælder os. Vi mangler simpelthen retningslinjer, siger han.

- Vi aner ikke i hvilket omfang, vi kan få dækket ekstraomkostninger, så vi er selvfølgelig påpasselige med, hvad vi kan tilbyde, for vi ved ikke, om vi lige pludselig står med en stor regning, som vi selv skal betale.

Tue Roth taler om de økonomiske håndsrækninger som regeringen i samarbejde med KL har givet til kommunerne i form af tilskud til dækning af ekstra rengøring og leje af ekstra lokaler på grund af de nye pladskrav. Derudover mangler han et svar på, i hvilket omfang private daginstitutioner som hans kan gøre brug af den forældrekompensation, som regeringen ligeledes har åbnet op for.

Flere henvendelser

Dansk Industri oplever flere af deres medlemmer, der har henvendt sig i vildrede over situationen. Det fortæller Jakob Scharff, der er branchedirektør i Dansk Industri Service.

- Vi forstår ikke, hvorfor de private institutioner skal stilles anderledes end de kommunale institutioner. Vi savner et klart svar, siger han.

- Ingen af vores medlemmer er blevet kontaktet med henblik på at få del i hjælpepakkerne. Det er bare ikke godt nok. Hvorfor skal kommunale daginstitutioner have andre vilkår end private? spørger han retorisk.

Der er ca. 500 private daginstitutioner i Danmark. Her er godt 22.500 børn indskrevet, og det er en skærpende omstændighed i et tilfælde som nu, mener Jakob Scharff.

- Der er jo lavet en løsning, der gerne skulle tilgodese alle børn og forældre, der er tilknyttet daginstitutioner i Danmark, så vi forstår ikke, hvorfor de private ikke er tænkt med. Vi tror ikke, det har været intentionen fra regeringens side, men pengene bliver nødt til at følge barnet, når institutionerne står over for ekstraopgaver som nu, siger han.

- Fremover vil vi bede til, at de private tilbud bliver tænkt ind fra starten, for det er ikke holdbart, at vi behandler børn forskelligt alt efter om de går i et kommunalt eller i en privat daginstitution.

Ingen retningslinjer

KL kan imidlertid ikke genkende kritikken, men ønsker ikke at stille op til interview. I stedet har vi modtaget dette mailsvar:

'Ingen af vores medlemmer har oplevet at blive kontaktet med henblik på at få del i hjælpepakkerne. Det er bare ikke godt nok.'

Jakob Scharff, branchedirektør i Dansk Industri Service

- Kommunerne er meget opmærksomme på også at holde hånden under private aktører i denne svære tid. Derfor har regeringen og KL også allerede aftalt en løbende dialog om de udgifter, som håndtering af covid-19 fører med sig, hvor der gøres en første status i de kommende forhandlinger, skriver Thomas Gyldal (S), formand for KL's Børne- og Undervisningsudvalg til Kommunen.dk.

Det er dog ikke en virkelighed, som Tue Roth fra Trygge Institutioner kan genkende.

- De muligheder, der er blevet sat op (forældrekompensation, tilskud til ekstra lokaler og tilskud til ekstra rengøring, red.), har vi ikke. Vi kan ikke nå pengene, for vi skal nå dem gennem kommunerne, og kommunerne er meget lidt villige til at hjælpe, mener Tue Roth.

Den ringe villighed kan imidlertid netop skyldes de manglende retningslinjer. Kommunen.dk har fået adgang til et notat, der er blevet sendt ud til private daginstitutioner i Københavns Kommune, der viser, at kommunerne således ikke ved, hvilke retningslinjer, som gælder:

- Forvaltningen har været i telefonisk kontakt med Børne- og Undervisningsministeriet for at afklare, om der på nuværende tidspunkt er fastlagt en procedure for refusion til privatinstitutioner. Tilbagemeldingen fra ministeriet er, at der ikke er lavet en aftale om de praktiske foranstaltninger. Ministeriet bekræftede dog, at privatinstitutionerne er omfattet af den nævnte kompensation for covid-19 relaterede merudgifter.'

Børne- og Undervisningsministeriet bekræfter dog over for Kommunen.dk, at der i ministeriet er opmærksomhed på problemet.

- Vi er opmærksomme på, at der er behov for hurtigt afklaring i relation til kompensationsmuligheder. Ministeriet har dog ikke mulighed for at oplyse om konkrete tidsfrister eller lignende.

Indtil der kommer faste retningslinjer forsøger Tue Roth og Trygge Institutioner at klare sig.

- Vi prøver at hutle os igennem lige nu. Vi forsøger at gøre det så godt som muligt, men vi er meget lidt fleksible. Hvis det for eksempel bare regner en dag, så står vi med et problem i forhold til at have plads nok til alle vores børn indenfor, og vi får et problem, hvis flere forældre beder om fuld pasning. Vi er nødsaget til at håbe på at få del i pakkerne som regeringen og KL har forhandlet sig frem til, men det har altså bare vist sig overordentligt svært, siger han.

'Livet handler om at gøre en forskel'

Mogens Gade (V) ryster ikke på hænderne i rollen som hverken mangeårig borgmester eller spejderfører. Han hepper på handling, agerer gerne rollemodel og lover uden at blinke, at 'det bli'r til noget' med ham ved roret. Kom med bagom borgmesteren fra Jammerbugt Kommune, der under coronakrisen har erfaret, at selv en gammel traver kan lære nye tricks.

Mogens Gade (V) sammen med familiens cockerspaniel Trunte, der ifølge borgmesteren er 'Nordeuropas mest forkælede hund', som han går ture med tidligt og sent. Det er godt for hofterne, som han fik to nye af for et par år siden.
Foto: Torben Agersted

bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Nu er det ikke sådan, at han ligefrem er begyndt at sidde og se sin samleverske Lene dybt i øjnene hver aften.

Men under coronakrisen har Mogens Gade (V) fået øjnene op for kvaliteterne ved at være hjemme hos familien og tilbringe mere tid sammen med den.

- Før krisen var jeg ude tre-fire aftner om ugen, så det at være så meget hjemme er helt klart den største forandring for mig personligt. Det er hyggeligt og det er lige før, at jeg kunne begynde at vænne mig til det, siger Mogens Gade og smiler.

Nu lyder det heller ikke, som om livet er svært at vænne sig til i et selv-tegnet træhus på en bakketop i skøn natur lidt uden for Skovsgaard. Med en sød viv, 'Nordeuropas mest forkælede cockerspaniel' Trunte og en datter, som man er stolt af, og som ofte kommer på besøg med kæresten, søn af borgmester-kollegaen Per Bach Laursen fra Vesthimmerland.

Oveni det hele er Mogens Gade også kommet i gang med at læse bøger. Noget han har haft lyst til i mange år, men uden at have haft tiden til det. Historiske bøger og politiske biografier er sagen.

Lige nu er han godt underholdt af Hans Engell og hans bog 'Lusepustere og slingrefise'. I bogen analyserer den tidligere formand for De Konservative baggrunden for politiske citater af kendte statsministre, der har kaldt kolleger for både lusepustere og svindlere.

Så livet er trods alt ret godt, men hvad med efter coronakrisen? Hvordan ser Jammerbugt Kommunes fremtid ud i Mogens Gades spåkugle?

- Jeg er optimist. Og realist. Jeg er selvfølgelig bekymret for den samlede danske økonomi, men jeg ser stadigvæk en fornuftig fremtid for Jammerbugt Kommune. Vi er en autentisk decentral landdistriktskommune med sunde rødder midt ude i naturen. Med mange ildsjæle og nye tilflyttere. Det vil vi også have 'i morgen'.

Kittel-forskrækket og med på beatet

Selvom corona-hjemmelivet de sidste mange uger har budt på nye og gode vaner, venter Mogens Gade også på 'i morgen'.

Han beskriver sig selv som en 'galophest i boksen, der venter på, at lågen bliver åbnet, så løbet kan komme i gang igen'.

Han savner de fysiske møder med borgerne, med det politiske bagland og med investorerne. Møder, som i lang tid har været erstattet af videomøder.

Men noget godt har det også ført med sig.

- Jeg har aldrig været den skarpeste kniv i skuffen til it og digitalisering, men coronakrisen har lært mig at igangsætte og holde videomøder. Jeg er kommet med på beatet, griner Mogens Gade.

Langt væk fra digital rækkevidde var han nu heller ikke før coronakrisen.

For hver morgen lægger Mogens Gade, inden han svinger benene ud af sengen, dagens første opdatering om sit dagsprogram på Facebook. Et medie, som han gladeligt bruger som vindue for sine borgmester-aktiviteter.

Mogens Gade er også glad for, at bensvinget i dag går let.

Sådan var det langtfra for tre år siden, hvor smerter i begge hofter var ved at tappe livet ud af ham. Smerter, han forsøgte at fortrænge i lang tid.

- Jeg er et pylre-øre, hvad angår sygdom og hvide kitler, så jeg håbede, at smerterne ville forsvinde af sig selv, fortæller Mogens Gade.

Han husker tydeligt valgkampen i 2017, hvor hans datter måtte hjælpe ham med at holde tasken og dele pjecer ud. Han kunne knapt hverken gå eller stå. Eller sove for bare smerter.

For halvandet år siden kapitulerede han og lagde sig under kniven.

- Lægen anbefalede mig at få taget begge hofter på en gang. Jeg tror, han var bange for, at jeg ikke ville dukke op igen, hvis jeg ventede med nummer to, siger Mogens Gade og griner.

I dag er han udstyret med to velfungerende hofter takket være dygtige kirurger og fornuftig genoptræning.

Korpsånd på akkord

Bentøjet fungerer. Og lige nu kan Mogens Gade ikke få armene ned over gåpåmodet og aktivitetsniveauet i den nye beredskabsgruppe, kommunen har iværksat på baggrund af coronakrisen.

- Vi har på kort tid fået en enhed op at stå med folk fra forskellige faggrupper, der hjælper hinanden og arbejder tværfagligt på et højt professionelt niveau.

- Vi har talt meget om, at 'guldet ligger mellem søjlerne', og det får vi i den grad bekræftet nu. Alene til skolernes genåbning har vi kunnet flytte 60 mennesker fra andre faggrupper til skoleområdet; det er fantastisk at se den vilje, der er til at løfte i flok. Fantastisk korpsånd, siger han.

Netop korpsånd er et centralt ord for Mogens Gade. Han er spejder på 48. år og elsker at samle hold med forskellige kompetencer - på ægte spejdervis.

- Som spejder tilhører man en patrulje, og derfor er alle med og har en rolle. Og om man er god til at gøre gryder rene, skrælle kartofler, binde knob eller god til orienteringsløb, det er fuldstændigt ligegyldigt, for der er nemlig brug for dig, siger Mogens Gade, der er stor fan af spej-

derbevægelsens stifter Lord Robert Baden-Powell.

Spejderbevægelsens fader er kendt for et mantra, som Mogens Gade bekender sig et hundred procent til:

'Overlad verden lidt bedre til dine efterkommere, end du selv modtog den.'

- Det er dét, livet handler om. Det handler om at gøre en forskel. Ligegyldigt om man er politiker, far, bror eller søster, siger Mogens Gade med ild i stemmen.

Han har altid selv levet efter at gøre en forskel, fortæller han. Da han var folkeskolelærer brugte han hjertens gerne sin fritid på ture med eleverne og inviterede også gerne forældrene med.

Det fik tillidsmanden til at advare Mogens Gade om 'ikke at sprænge akkorden'.

- Men jeg har aldrig talt timer. Hverken som spejderleder, folkeskolelærer eller borgmester, siger Mogens Gade.

Du lyder som en type, der godt kan sætte andre lidt under pres?

- Det kan godt være, men det er jo et positivt pres; at være motiveret, være rollemodel .

Som stadig godt kan stresse andre?

- Ja måske ... men indtil videre er der ikke nogen, der har turdet sige det til mig, hvis jeg stresser dem, siger han og griner lunt.

Rollemodel og mors dreng

Mogens Gade er motiveret rollemodel og borgmester i en kommune, hvis kommunalbestyrelse er kåret som landets femtemest bredt samarbejdende folkestyre. Vurderet af kommunens egne lokalpolitikere. Det fortæller han selv.

Hvilke karaktertræk ville dine medarbejdere fremhæve hos dig, tror du?

- Jeg tror, de vil sige, at jeg er flittig, ambitiøs, krævende og har humor. Eller ... måske synes nogle, at mine vitser er lidt vel 'brugte' og lidt morfar-agtige, men jeg forsøger at være munter. Jeg holder gerne lidt sjov med bureaukratiet, siger Mogens Gade.

'Jeg tror, de vil sige, at jeg er flittig, ambitiøs, krævende og har humor. Eller ... måske synes nogen, at mine vitser er lidt morfar-agtige?!'

Mogens Gade er ude fra også blevet beskrevet som en magtfuld politiker, der er vant til at få sin vilje.

Har det noget på sig?

- Der er helt sikkert nogle, der vil mene, at jeg har meget magt, men jeg vil hellere kalde det indflydelse, siger Mogens Gade og fortsætter:

- Jeg er ikke bange for at spille ud og ind med ideer, men jeg synes, at jeg er god til at involvere andre og lytte til deres meninger også. Så jeg synes mere, det handler om, at *vi* får vores vilje efter dialog.

Med til det fulde billede af Mogens Gade hører også, at han er god til at besøge sin mor.

Hun bor i Skovsgaards gamle stationsbygning, der blev omdannet til posthus, da jernbanen blev nedlagt for mange år siden. Dér fik hun job, mens Mogens Gade var dreng, og familien rykkede fra Øster Svenstrup til Skovsgaard.

I dag hænger der et portrætmaleri af hendes søn i huset. Hun så det hos tandlægen, hvor det hang på væggen. Og købte det. Hun fortalte ikke Mogens Gade, at han var kommet op at hænge. Han skulle selv opdage det.

- Det hænger i den 'pæne stue', og der kommer jeg ikke så tit, så der gik lidt tid, inden jeg så det, smågriner Mogens Gade, der ikke afviser, at han nok altid har været en mors dreng.

Moderen blev skilt fra Mogens Gades far, da Mogens gik i gymnasiet. Faderen var gårdejer og lever ikke i dag.

Handling - men ikke på knæ

'Handling slår alt. Mogens Gade - så ved du, det bli'r til noget.' Sådan lyder Mogens Gades eget motto og slogan til sine borgere.

'Indtil videre er der ingen, der har turdet sige det til mig, hvis jeg stresser dem.'

Et motto, der oser af selvtillid, måske fordi han er blevet genvalgt som borgmester fem gange i træk?

Det afviser Mogens Gade ikke.

- Har vi sagt, at der kommer flere pædagoger i børnehaverne, så kommer der flere pædagoger i børnehaverne, siger Mogens Gade for bare at nævne et eksempel.

For ham er det vigtigt, at borgerne har tillid til, at de som politikere opfører sig ordentligt og ansvarligt, og at de løfter, de kommer med før et valg, også bliver realiseret efter valget, fortæller han.

Spørger man Mogens Gade, om der er områder eller ting, som han *ikke* handler på, er svaret vævende.

- Hmm, det vil i så fald nok være i følelsesrelaterede emner?! Jeg er ikke så god til personkonflikter, eller hvis vi bliver nødsaget til at lukke skoler og plejehjem. Men kommer folk til mig og har ondt i familien eller på andre måder er pressede, er jeg god til at tage hånd om dem, synes jeg selv.

Og hvad med 'Mogens Gade - så ved du, det bli'r til noget'. Er der slet ikke noget, der ikke bliver til noget?

- Jo, et fælles rådhus. Nogle vil gerne, at vi slår vores fire rådhuse sammen til ét i Aabybro. Men dét bliver ikke. Så vil jeg hellere bruge pengene på at renovere vores børnehaver og skoler.

Hvad med i privatsfæren? Skal du aldrig giftes med Lene?

- Haha. Det er rigtigt, jeg har aldrig været nede på knæ. Og hvis det skulle være, så skulle det nok være i kirken, og det er jeg blevet for gammel til. Men øh ... man skal jo aldrig sige aldrig, gnækker Mogens Gade for første gang lidt usikkert.

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?
At være mere tålmodig og uddelegere lidt mere.

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?
At være mere hjemme - som jeg lige har lært at sætte pris på. Jeg tror, der vil blive sat pris på det. Det bilder jeg mig i hvert fald ind.

Hvad må gerne ske i dit liv, som endnu ikke er sket?
Jeg glæder mig til at blive morfar.

Og sidde ved vuggen sammen borgmester Per Bach Laursen?
Ja, det bliver hyggeligt. Han og jeg spiller godt sammen, så det skal nok blive godt.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?
For at have startet Jammerbugt Kommune op og været en del af det at sørge for en sikker drift og have sat nogle klare pejlemærker for fremtiden.

Hvad skal der stå på din gravsten?
Der skal stå nogle tal og mit navn, men ellers så ved jeg ikke... Som sagt, jeg er et pylre-øre, jeg er ikke god til at snakke om død og sygdom.

Blå bog:

- Mogens Christen Gade (V), 59 år.
- Borgmester i Jammerbugt Kommune siden 2007. Borgmester i Brovst Kommune fra 2002-2007.
- Uddannet folkeskolelærer.
- Samboende med Lene.
- Sammen har de en datter på 25 år.

Mogens Gade (V) har aldrig gået op i, om han arbejder mere, end han får løn for, for det hele handler om at gøre en forskel, siger han. Og han går gerne forrest som rollemodel - også selvom det kan stresse andre. Her er borgmesteren knipset ved Blokhus Torv. Foto: Torben Agersted

Under coronakrisen er vuggestuepædagoger blevet udnævnt til helte, mens udviklingskonsulenter har fået skurkestempel. Det er ikke godt for nogen og gift for arbejdsmiljøet, advarer formand for Dansk Psykolog-forbund Eva Secher Mathiasen.

Foto: Mads Jensen, Ritzau Scanpix

'Venlighed og anerkendelse smitter mindst lige så meget som corona'

Når offentligt ansatte udråbes til helte og skurke, stiger risikoen for coronarelaterede stress-sygemeldinger, advarer psykologformand Eva Secher Mathiasen.

coronastress

Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

Nogle har så godt som isoleret sig selv derhjemme. Andre har holdt parmiddage og rejst landet tyndt.

Nogle har knoklet på overtid. Andre har haft svært ved at fylde arbejdsdagen ud derhjemme.

Nogle har døjet med ensomhed. Andre har længtes desperat efter arbejdsro derhjemme.

Der er med andre ord ikke bare skruet op for smitterisikoen, men også for nyt konflikt- og stress-potentiale, når den brogede stab af hjemsendte medarbejdere nu drypvis vender tilbage til arbejdspladserne efter corona-nedlukningen. Ikke mindst i den offentlige sektor er arbejdsmiljøet af flere grunde overudfordret, påpeger formand for Dansk Psykologforbund Eva Secher Mathiasen.

- Risikoen for stress-sygemeldinger er markant forhøjet mange måneder frem. Hvor galt det så kommer til at gå, afhænger i høj grad af både politikere og ledere lokalt, siger hun.

Læg mobberetorikken ned

Senest har det bekymret og ærgret psykologformanden at se politikere bidrage til debatten om administrative medarbejderes 'pseudo-arbejde' og 'bullshitjobs' i stedet for at at have medarbejdernes ryg:

- At udpege 'overflødige medarbejdere' motiverer ingen. Det er gift for arbejdsmiljøet og i bund og grund et udtryk for manglende viden om, hvad administrative medarbejdere reelt bidrager med, siger hun.

- Lige nu har vi et arbejdsfællesskab og et samfund, vi skal have til at fungere igen. Tiden er ikke til at marginalisere hinanden, men til at tage fælles ansvar og løfte i flok på tværs af alle funktioner, så efter min mening skal den debat bare lægges ned. Af hensyn til arbejdsmiljøet og sammenhængskraften i velfærdssamfundet.

Frontpersonale skal også beskyttes

I samme debat ophøjes sygeplejersker, pædagoger og lærere til helte, men også de risikerer at bukke under for forventnings- og arbejdspres, advarer Eva Secher Mathiasen. Hun forudser, at landingen fra den høje piedestal kan blive hård for det pressede frontpersonale.

- Deres indsats og funktion er uvurderlig, så de mange skulderklap er afgjort fortjente. Men hvis forældre, patienter eller pårørende er utilfredse, eller hvis opgaven ikke altid lykkes, er det jo også frontpersonalet, der står i første geled og tager imod kritikken, siger hun og nævner vuggestuepædagoger som eksempel på medarbejdere, der dagligt må finde balancen mellem kerneopgaven, Sundhedsstyrelsens anbefalinger, de barske realiteter og forældrenes forventninger.

- Vuggestuepædagogers kerneopgave er omsorg for det lille barns udvikling. Og hvis de føler sig presset til at nedprioritere kerneopgaven, gør de det i fuld bevidsthed om, at det får konsekvenser for de små. Det er smerteligt for en fagperson, hvis man presses til at udføre sit arbejde på en måde, man finder fagligt uforsvarlig, siger hun. At dæmme op for coronarelaterede stress-sygemeldinger bliver hårdt arbejde for politikere og ledere de kommende måneder, forudser Eva Secher Mathiasen. Eller som hun også siger: 'Deres opgave er den samme som før, bare større.'

> **'At udpege 'overflødige medarbejdere' motiverer ingen. Det er gift for arbejdsmiljøet og i bund og grund et udtryk for manglende viden om, hvad administrative medarbejdere reelt bidrager med.'**
>
> Eva Secher Mathiasen

Smil og hyggesludder gør en forskel

- Mange steder er der opstået kløfter mellem medarbejderne. Enten fordi de ikke har været i hyppig kontakt, fordi nogen har været hjemsendt og andre på arbejde eller fordi, de er blevet sendt ud for at løse nye opgaver på nye matrikler. Nu gælder det om at få genskabt et godt og tillidsfuldt arbejdsklima. Ikke mindst omkring det nye fænomen på arbejdspladsen; den daglige praksis for smitteforebyggelse, som nogle steder vil føre til konflikt på grund af kollegernes forskellige holdninger. I sidste ende er det politikernes ansvar, at kommunikationen bliver samlende og opbakkende og ikke ladet med kritik eller løftede pegefingre, siger Eva Secher Mathiasen.

Og hvis politikere reelt mener, at administrative medarbejdere kan undværes, må de handle på det politisk, mener hun.

- Men det mest værdiskabende ville efter min mening være, at politikerne hjalp med til at sprede viden om, at frontmedarbejderne slet ikke kan fungere uden kolleger, der udbetaler deres løn, sørger for, budgetterne holder, sikrer leverancer af værnemidler og fødevarer, planlægger vag-

Nedlukning har givet fuld plade på kendte stress-faktorer

Coronakrisens ophobede arbejdsopgaver og øgede krav til hygiejne kan i princippet forstærke og fremkalde alle de ti typiske årsager til arbejdsrelateret stress, som videnscenter for Arbejdsmiljø har oplistet:

- Stor arbejdsmængde og tidspres
- Høje følelsesmæssige krav
- Skifteholdsarbejde og arbejde på forskudte arbejdstider
- Høje krav til opmærksomhed og koncentration
- Jobusikkerhed
- Konflikter i arbejdet
- Krænkende handlinger, herunder mobning og seksuel chikane
- Manglende belønning og anerkendelse
- Manglende forudsigelighed ved væsentlige ændringer
- Manglende udviklingsmuligheder

Kilde: Videncenter for Arbejdsmiljø

Psykologer, der tester børn og rådgiver forældre, bør ikke sideløbende optræde som pædagogvikarer, mener formand for Dansk Psykologforening Eva Secher Mathiasen. Foto: Thomas Lekfeldt, Ritzau Scanpix

Legetøjsvask bryder faggrænser

Psykologformand advarer kommuner mod uprofessionalisme og pukkel af psykologopgaver efter genåbning.

titelskift

Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

Det kan virke oplagt, men betaler sig ikke i det lange løb at sætte psykologer ind som midlertidigt frontpersonale i daginstitutioner, advarer psykologforeningens formand, Eva Secher Mathiasen.

- I en samfundskrise som coronakrisen vil der være en vækst i psykologiske problemstillinger, der potentielt kan vokse sig større, hvis ikke der både forebygges og sættes tidligt ind. Så selvom det kan virke besnærende at sende psykologerne ud som medhjælp i daginstitutioner, er det langt mere hensigtsmæssigt at bruge psykologerne til netop det, de kan.

Uprofessionel sammenblanding

- Man kan sagtens være kreativ og oprette nye, midlertidige funktioner med rådgivning, telefonsamtaler og behandling til for eksempel forældre eller frontpersonale under pres, siger hun.

Ifølge psykologformanden udfordrer det samtidig etikken og professionalismen, hvis man bruger psykologer som ekstra ressource i netop daginstitutioner.

- Det er uprofessionelt, at man den ene dag har passet et barn, som man næste dag skal udrede for en problemstilling, siger Eva Secher Mathiasen. Hun er bekymret for, om den daglige forældrekontakt og opgaverne i dagtilbud glider sammen med en senere rådgivningssamtale om barnets udfordringer.

Problemfrit i Viborg

I praksis har det dog ikke været svært at holde opgaverne adskilt. Det oplever i hvert fald PPL-leder i Viborg Lars Bossow.

- Når psykologerne er ude og gå til hånde i institutionerne, lægger de selvfølgelig deres psykologkasket så længe. De er ikke ude for at observere eller vurdere børn, forklarer han.

Det har ifølge Claus Bossow hverken givet anledning til utilfredshed eller interessekonflikter, at syv-otte af Viborgs 23 hjemsendte PPL-psykologer, i andre kommuner kaldet PPR, har været sat ind i forbindelse med genåbningen af skoler og dagtilbud.

Mange vasker legetøj

- Direktionen har besluttet, at vi som første prioritet skal sikre tilstrækkelige ressourcer til børnene ved at trække på kommunens ressourcebank, så ja, kolleger fra både trafik og veje, jobcentre og PPL har været ude i dagtilbud for at vaske legetøj og fungere som ekstra hænder eller på anden måde være en del af den pædagogiske praksis, siger han.

Men selvom situationen er usædvanlig og selv om udstationeringen kun er for kort tid, er Eva Secher Mathiasen betænkelig.

- Det bliver for uklart for forældrene, hvornår de har talt med en psykolog og hvornår de har talt med en medhjælper, fordi det er samme person, siger hun.

'I sidste ende er det politikernes ansvar, at kommunikationen bliver samlende og opbakkende og ikke ladet med kritik eller løftede pegefingre'

Eva Secher Mathiasen

ter og meget andet. I det hele taget bør både politikere og ledere gå forrest som gode eksempler for et samlet offentligt arbejdsmarked, mener Eva Secher Mathiasen. Hun peger på, at beslutningstagerne kan komme langt med smil, hyggesludren og fejring af fælles triumfer:

- Venlighed og anerkendelse smitter mindst lige så meget som corona, som hun siger.

Mange frygter smitte på jobbet

- Hver anden kvinde og hver tredje mand er 'meget bange' eller 'forholdsvis bange' for at blive smittet med coronavirus. Det viser en måling blandt 1.163 repræsentativt udvalgte danskere i alderen 18+.
- Endnu mere udbredt er bekymring for smitte på arbejdspladsen: Otte ud af ti danskere er bange for at blive smittet på de toiletter, ved den kaffemaskine eller i det køkken, de deler med kollegerne. Det viser en måling fra Rambøll.
- Kun fire ud af ti er bange for at blive smittet på turen til og fra arbejde.

Kilde: YouGov/ramboll.com

Kommuner får særbehandling, når de bryder databeskyttelsesloven

Datatilsynet tager særlige hensyn til myndigheder og ikke virksomheder, når de giver bøder for databrud. Millionbøder kan nemlig ramme borgerne, mener forskere.

bøder

Af Jeppe Emil Gurlev
jeppe@kommunen.dk

Den 10. marts markerede et nyt kapitel i den kommunale GDPR-fortælling. Gladsaxe og Hørsholm blev, som de første myndigheder i Danmark, indstillet til at få bøder for brud på databeskyttelsesloven. De to kommuner står til henholdsvis 100.000 og 50.000 kr. i bøde.

Myndigheder kan på lige fod med private virksomheder blive indstillet til bøder. Men lovgivningen lægger op til, at kommuner og andre offentlige myndigheder får særbehandling, når det gælder brud på persondatasikkerheden.

Bødeloftet er nemlig lavere for myndigheder end private virksomheder, og samtidig skal der ifølge loven tages hensyn til, at myndighederne modsat private aktører har en lovbunden opgave, de skal udføre. Datatilsynet har i sagerne med de to kommunale GDPR-bøder desuden taget kommunernes størrelse i betragtning, da de skulle bestemme bødestørrelsen.

På trods af at de særlige hensyn til myndigheder kan betyde, at kommuner kan slippe billigere end private virksomheder for de samme databrud, giver det mening at forskelsbehandle, mener Ayo Næsborg Andersen, der er lektor i persondataret fra Syddansk Universitet.

- Jeg tror, forskelsbehandlingen er nødvendig, hvis vi vil undgå, at bøder går ud over borgerne. Bøder skal ikke være så høje, at kommunerne ikke kan udføre deres lovbundne opgaver, siger hun og fortsætter:

- Hvis et møbelfirma får en bøde, går det ud over omsætningen, og der er måske nogle kunder, der ikke får de tilbud, de er vant til. Hvis en kommune derimod får en bøde og mister nogle penge, så går det ikke ud over kommunen, men borgerne.

Skal ikke være bange for deres egen skygge

Fra start lå det dog ikke i kortene, at myndighederne skulle kunne få tildelt bøder. Det blev efter stort pres tilføjet den danske implementering af GDPR-forordningen af den daværende justitsminister Søren Pape Poulsen (K) i 2018. Argumentet var, at blandt andet kommuner skulle have incitament til at beskytte borgernes data ordentligt.

Men det er helt særligt, at myndigheder kan få tildelt bøder. Straffelovens udgangspunkt er faktisk det modsatte. Men i 2018 introducerede man altså muligheden i databeskyttelsesloven, pointerer Søren Sanfeld Jakobsen, der er professor i it- og persondataret ved CBS.

Ifølge ham kommer bøderne dog ikke helt uden problemer.

- Hvis en kommune skal betale en bøde til statskassen for et databrud, kommer den til at mangle noget i sin egen kasse. Så vil kommunen bare bede om penge fra statskassen igen for at kunne følge sine opgaver. Det er at give med den ene hånd og tage fra den anden, siger han.

Søren Sandfeld Jakobsen er samtidig enig i, at man skal undgå bøder, der vælter budgetterne, så servicen til borgerne ikke forværres. Desuden kan frygten for de store bøder også sætte sig i den daglige drift i kommunerne, mener han.

- Det ville være uheldigt, hvis offentlige myndigheder bliver så bange for at varetage deres opgaver, at de går i skyttegraven. Vi har brug for offentlige myndigheder, der tager initiativer og ikke er bange for deres egen skygge.

'Hetz mod GDPR'

Bøderne kan på trods af, at de ikke har samme størrelse som de millionbøder, som to private virksomheder er indstillet til, godt have en positiv effekt på it-sikkerheden. Det mener formand for It Politisk Forening, Jesper Lund.

- Det er absolut rimeligt, at bødesatsen er lavere for kommunerne. Man skal nok ikke være blind for, at det har nogle helt anderledes politiske konsekvenser i en kommune, hvis de får en bøde, end hvis de bare får væsentlig kritik med stor fed skrift i et brev fra Datatilsynet, siger han.

Jesper Lund er dog ikke tilfreds med den indsats, kommunerne yder i forhold til databeskyttelse og it-sikkerheden. Ifølge ham er problemet dog ikke bøder og bødestørrelser.

- Hetzen fra KL over for GDPR, og at de vil have slækket på databeskyttelseskravene, bekymrer mig mere end bøderne. Hvis kommunerne får held til at gennemføre det, kan vi være på vej mod en udvikling, der er ret uheldig for danskernes privatliv og beskyttelse af personlige oplysninger, siger han.

I 2019 var der i alt 7.307 anmeldelser om brud på persondatasikkerheden fordelt på de fire kvartaler. Her stod kommunerne for 2.379 af anmeldelserne, hvilket svarer til 32 pct.

Gladsaxe fik i 2018 stjålet en computer fra rådhuset, hvor 20.620 personoplysninger om borgerne lå ukrypteret. I Hørsholm blev en ukrypteret computer indeholdende personoplysninger 1.600 af kommunens medarbejdere stjålet fra en ansats bil.

De fire største bøder

- **Gladsaxe Kommune** blev indstillet til en bøde på 100.000 kr. af Datatilsynet for et brud på persondatasikkerheden, da en ukrypteret computer, indeholdende personoplysninger om 20.620 borgere, herunder oplysninger af følsom karakter og oplysninger om personnumre, blev stjålet fra Gladsaxe Rådhus.
- **Hørsholm Kommune** blev indstillet til en bøde på 50.000 kr. af Datatilsynet for et brud på persondatasikkerheden, da en ukrypteret computer indeholdende personoplysninger om cirka 1.600 af kommunens medarbejdere herunder oplysninger af følsom karakter og oplysninger om personnumre, blev stjålet fra en ansat i kommunens bil.
- **Møbelfirmaet IDdesign A/S** blev indstillet til en bøde på 1,5 mio. kr. af Datatilsynet, da virksomheden ikke havde slettet oplysninger om 385.000 kunder eller fastsat frister for sletning af samme oplysninger.
- **Taxaselskabet Taxa 4x35** blev indstillet til en bøde på 1,2 mio. kr. for en overtrædelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen for manglende sletning af oplysninger. Tilsynet vurderede, at firmaet havde gemt oplysninger om næsten ni. mio. taxature uden et sagligt formål.

Dialog, refleksion og detaljeret planlægning har været nøgleord i at rette op på det alvorlige påbud, som Styrelsen for Patientsikkerhed gav Liselund Friplejeboliger i Aalborg.
Foto: Ida Guldbæk Arentsen, Ritzau Scanpix

Fra 14 til nul påbud på tre måneder

Liselund Friplejeboliger i Aalborg Kommune fik et alvorligt påbud fra Styrelsen for Patientsikkerhed, da tilsynet kom på besøg. Tre måneder senere var der ingen anmærkninger. Medarbejderinddragelse, minutiøse instrukser og fælles målsætning har fået dem i mål.

påbud

Af Nana Toft
red@kommunen.dk

Det var en syngende lussing. Et knæk på fagligheden.

Da tilsynet fra Styrelsen for Patientsikkerhed kom på besøg i december 2019, var forstander Vibeke Plesner ikke bekymret. Vi har styr på det, tænkte hun. Vi har forberedt os.

Da den tilsynsførende gik ud af døren igen seks timer senere, var det et chokeret personale, hun efterlod på dørtrinnet på Liselund Friplejeboliger i Vodskov i Nordjylland.

- Der var et væld af 'småfejl', som den tilsynsførende beskrev det. Især på medicinområdet og på vores journalføring, fortæller forstander Vibeke Plesner.

De mange småfejl gjorde, at Liselund Friplejeboliger fik et alvorligt påbud. Styrelsens rapport konkluderede nemlig, at der var 'større problemer af betydning for patientsikkerheden'.

Da rapporten blev offentliggjort i februar 2020, havde personalet på Liselund allerede været i gang med at rette ind i forhold til de kritikpunkter, der var kommet. Så da tilsynet kom på genbesøg i marts 2020, var der intet at komme efter: nul påbud.

Detaljeret og minutiøs plan

Vibeke Plesner forklarer, at personalet naturligvis lige skulle sunde sig. Det første krisemøde mellem Vibeke Plesner, souschefen og den basissygeplejerske, der havde fulgt med den tilsynsførende, var mildest talt ukonstruktivt.

- Vi gav skylden på alle andre end os selv. Så gik vi på weekend. Mandag morgen kom vi tilbage og var helt anderledes konstruktive. Vi trak i arbejdstøjet og lagde en plan, fortæller Vibeke Plesner

Hun fremhæver især souschefens forståelse for lovgivning som helt afgørende for det videre forløb.

- Hun havde faktisk ad flere omgange før tilsynsbesøget forsøgt at overbevise mig om, at de instrukser og vejledninger, hun havde udarbejdet, skulle implementeres. Jeg havde nedprioriteret det til fordel for andre indsatsområder, fortæller Vibeke Plesner.

Nu fik souschefen lov til at komme på banen og lagde en detaljeret plan for det videre forløb med indsatsområder, forløb og ansvarsområder. Samtlige vejledninger, procedurer og instrukser blev gået igennem. Særligt på medicinområdet.

- Vi er helt nede i detaljen med, hvordan vi doserer: Hvordan åbner du medicinkassen? Hvordan skabes der overblik over doseringen? Og alle præparaterne? Tager vi morgentabletterne, præparatet eller dagene først? Uanset hvordan alle har doseret før, doserer vi fuldkommen ens i dag, forklarer Vibeke Plesner.

Øget refleksion hos personalet

Selvom ledelsen var hurtig med at præsentere en grovskitse af en strategi og en plan med konkrete mål for medarbejderne, har det været essentielt, at personalet er blevet involveret. Alle er kommet med input til udarbejdelsen af nye procedurer og instrukser.

- Det var vigtigt for os, at beslutningerne ikke er trukket ned over hovedet på medarbejderne, men at de er blevet hørt. Det, er jeg sikker på, har været afgørende for, at vi på så kort tid har fået tingene op at køre, fortæller Vibeke Plesner.

Dermed ikke sagt, at det ikke var arbejdsomme tre måneder, før tilsynet kom igen. En mindre del af personalet fik oparbejdet en hel del overarbejdstimer, der dog er barberet ned igen. Der har dog været en stor læring i det. For samtlige ansatte.

- Hele forløbet har højnet fagligheden. Hvor social- og sundhedshjælperen måske før i tiden tog et blodtryk uden at stille spørgsmålstegn ved, hvorfor det var nødvendigt, er der en øget refleksion i dag. Hos alle, siger Vibeke Plesner.

Tilsynsbesøg fra Styrelsen for Patientsikkerhed

- Styrelsen for Patientsikkerhed fører et sundhedsfagligt tilsyn på udvalgte behandlingssteder og plejeenheder i både det offentlige og private sundhedsvæsen ud fra en løbende vurdering af, hvor der kan være størst risiko for patienternes sikkerhed.
- Afhængigt af hvor mange fund, Styrelsen for Patientsikkerhed finder, kan tilsynet konkludere, at der enten er kritiske, alvorlige, mindre eller ingen problemer af betydning for patientsikkerheden. De to første kategorier udløser et påbud.

Kilde: Styrelsen for Patientsikkerhed

Målepunkter

- Styrelsen for Patientsikkerhed måler på 14 målepunkter ved hvert tilsynsbesøg på plejecentre, hjemmepleje, hjemmesygepleje, sygeplejeklinikker, akutfunktioner ogmidlertidige pladser. Blandt målepunkterne er der blandt andet fokus på medicinhåndtering og -opbevaring, dokumentation, journalføring og instrukser.

Kilde: Styrelsen for Patientsikkerhed

Nul påbud: Sådan gjorde vi

syv gode råd og overvejelser til inspiration

Vær flere ved tilbagemeldingen

- Vi var tre fra personalet, der fik tilbagemeldingen fra den tilsynsførende ved slutningen af deres besøg. Det viste sig at være en god idé, da det kan være et chok at få besked om et muligt påbud. Når I er tre, får I mange noter.

Hurtig og tydelig ledelse

- Ledelsen skal motivere personalet. Vi var hurtigt ude med en plan for det videre arbejde med konkrete mål for alle.

Souschefen lagde en samlet plan

- Vores souschef er vores lovrytter og samtidig sygeplejerske. Det var hende, der havde det overordnede blik, der viste, hvilken strategi der skulle lægges for at overholde loven.

Kig indad

- Efter det første chok havde meldt sig, havde vi en række møder, hvor alle faggrupper spurgte sig selv: Hvor har vi fejlet? Hvordan kan vi rette op?

Dokumentation

- Vi kiggede al vores dokumentation igennem og gik fra utilstrækkelig og tilfældig til minutiøs og konsekvent dokumentation.**Medarbejderinddragelse**
- Alle medarbejdere gav input til samtlige nye vejledninger og procedurer. Det skaber ejerskab og fælles retning.

Sidemandsoplæring

- Færdige procedurer er gået igennem med personalet, så alle arbejder ens. Her er også mulighed for opfølgende spørgsmål, der giver afklaring.

Kilde: Vibeke Plesner, forstander, Liselund Friplejeboliger

To år efter én af Danmarks største udbudsskandaler:

'Al dårligdom er væk'

For to år siden kunne Kommunen.dk afsløre ulovlige indkøb i affaldsselskaber for over 800 mio. kr. Amager Ressource Center var én af de største sager - nu er oprydningen færdig.

ulovlige indkøb

Simon Sandemand
simon@kommunen.dk

Én af de største kendte danske sager om brud på udbudsregler stod et af landets største kommunalt ejede affaldsselskaber for. For to år siden afslørede Kommunen.dk, at Amager Ressource Center (ARC) mellem 2011 og 2018 havde købt ulovligt ind for ca. 310 mio. kr., uden at opgaverne blev sendt i udbud.

Det placerede på daværende tidspunkt Amager Ressource Center på en tredjeplads over de største sager om ulovlige indkøb i Danmarks historie.

Nu er der imidlertid blevet ryddet godt og grundigt op i indkøbs- og udbudsrodet. Det fortæller direktør for Amager Ressource Center, Jacob Hartvig Simonsen, der for små to år siden blevet hentet ind til posten netop til det formål.

- Jeg overtog en bunden opgave om at få styr på indkøb og udbud, og den har vi fået styr på. Vi har gnavet hele puklen ned. Den store udfordring har dog ikke kun været i forhold til indkøbene og udbud, men også en større kulturændring i ARC. Men der er ryddet op nu. Al dårligdom er væk,' fortæller direktøren.

Otte store millionkontrakter er siden afsløringerne blevet revet over med øjeblikkelig virkning, fordi de ikke overholdt udbudsreglerne. Indkøbsafdelingen hos Amager Ressource Center har ligeledes fået et noget andet udtryk end for to år siden.

Flere nye medarbejdere er kommet til, andre er afskediget, og der er blevet indsat en helt ny indkøbschef, der har fået som hovedopgave at sørge for, at Amager Ressource Center ikke overtræder reglerne.

- Det var ikke rart at overtage en opgave, hvor mit udgangspunkt var, at der ikke var blevet overholdt de regler og love, der skulle overholdes. Jeg kom jo ud i, at det også var nødvendigt at lave en fratrædelsesaftale med den konstituerede direktør i ARC. Det, ved jeg, gav rystelser i hele butikken, og det var selvfølgelig også et klokkeklart signal til alle i ARC om, at der nu er en ny mand på broen og en ny holdning til, hvordan vi skal følge reglerne, fortæller Jacob Hartvig Simonsen.

- Det, oplevede jeg, var et ret vigtigt signal at sende. Men det har ikke været nemt. Alle der havde noget med indkøb at gøre, måtte vi jo sende igennem træningsmaskinen. Vi har brugt rigtig mange ressourcer på det her,' siger han.

Sagen kort:

- Siden maj 2018 har Kommunen.dk afsløret, hvordan flere af landets absolut største kommunalt ejede selskaber gang på gang har brudt de regelsæt, der skal sikre, at de offentlige indkøbere og dermed borgerne får den bedste kvalitet til den billigste pris.
- Store pengestrømme flød i årevis fra flere danske offentligt ejede affaldsselskaber uden om udbudsreglerne og direkte videre til en lang række private virksomheder.
- I strid med både den danske og den europæiske udbudslovgivning havde kommunale repræsentanter år efter år skrevet under på ulovlige millionkontrakter og forlænget store indkøbsaftaler uden udbud. I alt er over en 800 mio. kr. strømmet fra det offentlige til det private i strid med loven.

Sådan så forsiden af Kommunen.dk ud i januar 2019. Beløbet voksede siden til over 800 mio. kr. for affaldsselskaberne.

Lemfældig til ordentlig

Da sagen rullede for to år siden konkluderede en intern undersøgelse udført af Bech-Bruun og Deloitte, som Kommunen.dk dengang fik indsigt i, at Amager Ressource Center var plaget af en indkøbskultur, der var 'lemfældig og uden respekt'.

Ifølge rapporten gjorde kulturen det til normal praksis, at ulovlige millionkontrakter blev underskrevet, godkendt og forlænget i strid med udbudsreglerne. Dengang udtalte Jacob Georg Naur, der på det tidspunkt var advokat med speciale i udbudsret og partner hos Hejm Advokater, at:

- Omfanget af ARC's brud på udbudsregler er uhørt. Jeg kender ikke til lignende sager, hvor omfanget har vist sig at være så stort. Der er så mange huller i osten, at det

Amager Ressource Center blev i løbet af 2018 afsløret af Kommunen.dk i at have lavet indkøbsaftaler for over 300 mio. kr. uden at have sat dem i udbud. Foto: ARC

ligner systematisk, elendig offentlig forvaltning gennem flere år, sagde han.

Så udover at implementere nye it-systemer, der skulle hjælpe Amager Ressource Center med at overholde udbudsreglerne, besluttede man sig også for at sende samtlige medarbejdere, der blot havde perifer berøring med indkøb, på kurser og workshops.

- Det har været en ret omfattende opgave at ændre. Vi har brugt rigtig mange af medarbejdernes timer og ressourcer på træningsforløb, men det er jo også bare en del af vores opgave, så der skulle styr på det. Jeg oplever, at vores arbejde er blevet langt mere systematisk, end det var tidligere. Det, mener jeg ikke, der kan herske nogen tvivl om, siger Jacob Hartvig Simonsen.

I sommeren 2018 viste en uvildig undersøgelse foretaget af Bech-Bruun, at 59 pct. af de millionaftaler, som advokaterne havde undersøgt, var ulovlige, og problemerne viste sig at være så store, at selskabets daværende direktion helt opgav at undersøge det fulde omfang af regelbruddene.

Fuld tillid

I dag ligger der imidlertid 24 nye EU-udbud klar i skuffen, der skal sættes i gang fra 2021. Alt lige efter bogen ifølge Jacob Hartvig Simonsen.

- Jeg plejer at sige, at hvis du vil have en garanti, så skal du købe en brødrister. Men jeg tør godt sige, at vi er et langt bedre sted end tidligere. Jeg vil ikke afvise, at man ikke kan finde en eller anden lille detalje, der kan påtales, så jeg vil ikke lægge hovedet på blokken, men jeg har fuldstændig ro i maven, når jeg fortæller min bestyrelse, at vi har styr på det, siger han.

Det er også opfattelsen hos den nuværende bestyrelsesformand for Amager Ressource Center, Susan Hedlund (S), der ligesom Jacob Hartvig Simonsen blev involveret i virksomheden for to år siden. Lige midt i orkanen.

- Det er min klare opfattelse, at der er blevet ryddet op nu. Jeg har stor tillid til direktionen, og jeg mener, at der er fuldstændig styr på det nu.

Udover Amager Ressource Center afslørede Kommunen.dk også, at affaldsselskaberne Argo, Affaldsselskabet Vendsyssel Vest, Reno Nord, AFLD, Reno Djurs, Reno Syd, AffaldVarme, Samn Forsyning og Vestbrænding ikke havde overholdt udbudsreglerne.

Dengang blev der peget på, at der var tale om et brancheproblem, men affaldsselskabernes brancheorganisation Dansk Affaldsforening vil i dag ikke udtale sig om sagerne eller den nuværende situation. Ej heller var det muligt at få en kommentar fra eksperterne, der dengang forholdt sig til de ulovlige indkøb.

Top 5: Største kendte danske sager om ulovlige indkøb uden udbud

1. 39 kommuners indkøb af KMDs it-system Opus . . . 1.300 mia. kr.
2. Skats indkøbsaftaler med CSC . . . . . .435 mio. kr.
3. Amager Ressource Center . . . . . .310 mio. kr.
4. Rigspolitiet . . . . . .273 mio. kr.
5. Argo . . . . . .237 mio. kr.

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz
Seniorkonsulent i Danish.Care - Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi - og netværksleder i CareNet.
alfs@danish.care

Det går stærkt med at fremtrylle velfærdsteknologi til sundheds-og plejesektoren i denne tid, skriver Anders Lyck Fogh-Schultz. Foto: Niels Christian Vilmann, Ritzau Scanpix

Sikker afstand har skabt nye behov

Endnu har teknologi ikke været i stand til at forebygge selve smitten, men velfærdsteknologi og nye måder at gribe velfærdsindsatsen an på har konkret bidraget til mobilitet, tryghed, sikkerhed og daglige gøremål.

I løbet af de seneste par måneder har jeg som netværksleder for det nationale netværk for velfærdsteknologi, CareNet, trods nedlukning og nye digitale kommunikationsveje løbende været i dialog med nøglepersoner fra det danske aftager- og leverandørfelt af hjælpemidler og velfærdsteknologi. Samstemmende er budskabet, at teknologiske løsninger i udstrakt grad har været med til at afhjælpe følgevirkninger af covid-19. Endnu har teknologi ikke været i stand til at forebygge selve smitten, men velfærdsteknologi og nye måder at gribe velfærdsindsatsen an på har konkret bidraget til mobilitet, tryghed, sikkerhed og daglige gøremål.

40 løsninger på få uger

Helt efter velfærdsteknologiens raison d'etre, er det de borgernære velfærdsteknologi-løsninger, der har udmærket sig under coronapandemien, netop fordi de taler ind i behovet for selvhjulpenhed og uafhængighed af skemalagt pleje. Jeg gav i en tidligere klumme en præsentation af en digital tråd, som CareNet løbende opdaterer under coronakrisen. Kort fortalt er der tale om en liste over teknologier og tiltag til aflastning af virkningerne af coronasituationen.

Find listen på carenet.nu under 'nyheder'. Den har i skrivende stund rundet 40 løsninger og initiativer. Her nogle af de nyeste bidrag:

- Luftrensere, som fjerner dokumenteret virus og bakterier fra luften.
- Spise- og drikkehjælpemidler, der sikrer omsorg med afstand. Blandt andet en medicinsk drikkekop til respirationsbetinget dysfagi, bestik til forskellige former for tremor samt vægtaflastende underarmsstøtte til almindelige daglige aktiviteter.
- Et innovativt værktøj til sundhedsmålinger, som skal hjælpe med at registrere og monitorere borgeres sundhed.
- En nyudviklet pårørende-app til at skabe overblik og lette kommunikation med personale i en tid med social afstand.
- Overvågning af patienters væskebalance via software placeret på patienttoilettet.

Virtuel bostøtte i Roskilde

Forleden fik jeg en mail fra en ægte ildsjæl, Anders Bruhns, social mentor og ungevejleder hos Socialpsykiatrien i Roskilde Kommune. Han skrev til mig, at han (ligesom jeg selv) havde bemærket den accelererede teknologiudvikling under corona. Konkret ville han 'bare lige fortælle', at Roskilde på rekordtid har redefineret bostøtten til borgere i socialpsykiatrien og gjort den virtuel på grund af corona-situationen.

Kort og godt, har Anders Bruhns og teamet hos Roskilde Kommune på kort tid formået at flytte de fysiske møder med den fysiske tilstedeværelse mellem borger og rådgiver over i en ny mødeform i det digitale univers. Målgruppen for indsatsen er unge mellem 18 og 30 år, der af forskellige årsager har en psykisk sårbarhed, der gør det nødvendigt at have en ressourceperson som støtte. Det handler om struktur i hverdagen, om omsorg og om at agere 'støddpude' i en ofte indviklet hverdag. Og så handler det om at tilbyde et refleksionsrum for dagligdags frustrationer og understøtte gnisten til livsglæde.

Med social afstand som the-new-normal, blev indsatsen 'nedgraderet' til en stemme i telefonrøret eller teksten på en skærm eller sms, hvilket ikke ligefrem fremmer samtalen og borgerens tryghed. I stedet gik Anders sammen med dygtige kolleger i gang med at redefinere 'det fysiske møde' og undersøge, hvordan videomøder kan indarbejdes i daglig bostøtte-praksis og blive en 'ny fortælling' drevet af både nødvendighed og medarbejdernes ønske om omsorg for sårbare unge i en ekstraordinært svær tid.

Vigtig opbakning fra ledelsen

Forskellige teknologiske muligheder blev afprøvet, og især brugervenlighed, billedkvalitet og nødvendig kryptering blev prioriteret højt. Ledelsen sagde ja, og et mindre pilotprojekt med fire medarbejdere fra fire socialpsykiatriske afdelinger blev søsat. Nu kører ugentlige videomøder med de unge, der er hjemmevante i den virtuelle verden, og den entusiastiske socialvejleder kommer igen 'på besøg' hos dem, der har størst behov for social interaktion til at klare hverdagen.

Projektet her handler om, på kort tid, at udvikle et nyt servicedesign og at kunne levere omsorg og nærvær mod alle odds. Men det handler også om den vigtige medarbejderdrevne innovation, der driver indsatsen og sikrer succesen. Og så handler det om den essentielle ledelsesopbakning, når nye teknologiske værktøjer skal afprøves og implementeres.

Aktiviteterne i branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi handler lige nu i udstrakt grad om både innovation, det at påvise innovationsmuligheder på baggrund af krisen og om, at alt det gode, som branchen kan, formidles bredt til interessenter på tværs af det danske sundhedssystem fra borger til beslutningstager.

Andre kan kopiere metoden, men ikke visionen

Vi er nødt til at tage alting op til revision, men selve visionen vil overleve coronakrisen, siger Ole Bladt-Hansen, kommunaldirektør i Billund. Direktøren deler opskriften på en langtidsholdbar vision.

krisevisioner

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

Bymidten i Billund er ikke tom, den er fyldt af gravemaskiner. Kommunen har siden 2012 arbejdet på en vision om at gøre Billund til Børnenes Hovedstad - ikke bare i Danmark, men i hele verden. Visionen er forankret i et ambitiøst offentlig-privat partnerskab, den har hurtigt manifesteret sig fysisk, og den er videreført og vedligeholdt gennem otte år og er udgangspunkt for kommunens planer de næste ti år.

- Forudsætningen for, at en vision er langtidsholdbar - også når der kommer store uforudsete kriser - er, at visionen er indlysende rigtig, starter Ole Bladt-Hansen, kommunaldirektør i Billund.

Han ved godt, at det er nemmere sagt end gjort, men Ole Bladt-Hansen insisterer på, at det er nødvendigt for, at en kommunal vision kan overleve skiftende politiske flertal, større forandringer i samfundet og nu coronakrisen. Han mener, visionen skal have så dybe rødder, at den bliver meningsfuld og intuitiv for de lokale borgere og virksomheder og hele kommunalbestyrelsen.

Derfor kan en kommunal vision ikke skabes gennem en arkitekttegning eller en slogankonkurrence. Det kommer først senere, siger direktøren fra Billund Kommune.

- Kommunen og vores samarbejdspartnere brugte BIG (arkitektfirma, red.) til at give visionen vinger, men det var ikke her, vi startede. Visionen startede med det unikke ved Billund.

Legoland og Lalandia

- Når vi nævner Billund uden for kommunen, siger alle som det første, at de havde været der som barn eller med deres børn for at besøge Legoland, men de færreste har været omkring byen. Det var og er vores udgangspunkt, og det er jo i virkeligheden blot en god gammeldags swot-analyse, siger Ole Bladt-Hansen.

Swot-analysen er kort fortalt, at placeringen af Legoland og Lalandia er blandt Billunds styrker, og at det skaber en mulighed for at satse endnu mere på børneturisme og udvikling af byen i børnehøjde.

- Jeg tror, alle kan se pointen i at satse endnu mere på børn i Billund - både da vi startede og i dag. Det er troværdigt og ærligt, mens hvis ikke Kirkbi og Lego Fonden var partnere på visionen fra starten, så ville den have været mindre troværdig og set anderledes ud, siger Ole Bladt-Hansen.

Offentligt-privat partnerskab

Sammen med Lego Fonden stiftede kommunen tilbage i 2012 det offentlig-private selskab 'Børnenes Hovedstad

Billunds byggeduo, planchef og konstitueret direktør for Teknik & Miljø Karen Margrethe Høj Madsen og områdechef for Teknik og Miljø, Bo Schjødt-Andersen, ved det nye butikstorv, som blandt andet rummer butikker og kontorer. På udendørsarealerne bliver der lagt op til aktive oplevelser for børn og voksne blandt lavenergibygningerne. Centret åbner efter planen i efteråret. Foto: Billund Kommune

Blå bog

- Ole Bladt-Hansen
- 2012- nu, kommunaldirektør, Billund Kommune
- 2011-2012, teknisk direktør, Hedensted Kommune
- 2006-2011, partner, Lundgaard Konsulenterne
- 1999-2006, kommunaldirektør og teknisk chef, Tønder Kommune
- Før det Esbjerg Kommune, Brønderslev Kommune og Frederiksborg Amt
- Uddannet cand.tech.soc. fra RUC

A/S' med selvstændig ledelse og bestyrelse til at realisere visionen. Selskabet er ejet ligeligt mellem Billund Kommune og Lego Fonden og er otte år senere stadig udgangspunktet for det fælles arbejde.

Tidligere minister Charlotte Sahl Madsen er direktør for den fælles udviklingsorganisation, som er født af partnerskabet og i dag hedder CoC Playfull Minds og beskæftiger omkring 15 medarbejdere. Derudover har både kommunen, Lego og en række andre private virksomheder deres egne projekter, der spiller ind i den samlende vision om at være verdens bedste by for børn og for verden.

Store ord, som er krævende at fokusere og levere på i en kommunal hverdag med kommuneaftaler, budgetaftaler og lokale udfordringer, men partnerskabet forpligter. Billund Kommunes rolle i visionen er at være tovholder på byudviklingen, børnekultur- og sundhed, børneinddragelse og samskabelse samt udvikling af leg, læring og kreativitet inden for kommunens tilbud til børn- og unge. Derudover bidrager kommunen årligt med 6 mio. kr. i driftstilskud til den fælles organisation, og det samme gør Lego Fonden.

'Nogle visioner har det med at tabe pusten efter nogle år og langsomt miste borgerne og politikernes opbakning.'

Ole Bladt-Hansen, kommunaldirektør, Billund

Visionen for udviklingen af Billund by er på den måde et fælles projekt, men kommunen har som planmyndighed en central rolle.

Den store kanon

- Det er væsentligt, at kommunen holder fast, når man har så stor en investor og så lille en by. Vi havde brug for en samlet vision og ikke bare en tegning af de enkelte forslag til ejendomme. Derfor samarbejdede vi med Kirkbi, Realdania og Bjarke Ingels om vores byvision.

Byvisionen blev et digert værk på 400 sider og et tilløbsstykke. Da Bjarke Ingels præsenterede planen for cirka seks år siden, mødte 700 mennesker op i Billund Centret, hvilket svarer til over ti pct. af byens befolkningen.

- Selvom der var flere kontroversielle elementer i planen, så var der ingen kritiske røster på mødet. Dels fordi man havde inddraget mange interessenter undervejs, men også fordi folk faktisk synes, det var lidt fantastisk, mindes Ole Bladt-Hansen.

Siden har kommunen holdt borgermøde hvert andet år, hvor investorer og projektmagere giver en status. For kommunen er meget opmærksom på, at det kan være ubehageligt at bo i en by, som er i så stor forandring med så meget nybyggeri.

Hurtige landmarks

Processen fra tanke til handling er nemlig gået stærkt i Billund, og det har været helt essentielt for troværdigheden.

- Nogle visioner har det med at tabe pusten efter nogle år og langsomt miste borgernes og politikernes opbakning. Jeg tror, at det er et udtryk for, at der mangler synlige resultater og landmarks, siger Ole Bladt-Hansen.

- Der skal ske noget konkret hurtigt. Lego House var det første store landmark hos os, siden er der kommet mere til, og vi overvejer hele tiden, hvordan vi kan synliggøre visionen i byen. Vi arbejder fx med en ide om at ændre vores fodgængerovergange i Billund.

Samskabelse med børn

Derudover har kommunen undervejs lagt stor vægt på at inddrage byens børn i at skabe og bygge børnenes hovedstad.

- Det kan man måske ikke se udefra, men det er en stor del af tankegangen, at vi tror på børnenes kompetencer og arbejder på at fremme børn leg, læring og kreativt hos alle børn i kommunen, forklarer Ole Bladt-Hansen.

Intern konkurrence

Det sidste er en vigtig pointe for kommunaldirektøren, at Børnenes Hovedstad er en fysisk by, men visionen om børnenes hovedstad bor i kommunen, og derfor er mentaliteten og kulturen ikke kun noget, der kan henføres til den fysiske by Billund, men er noget, der skal leve og ånde i hele kommunen.

- Det er klart, at det indimellem har givet nogle spørgsmål. Grindsted er vores største by, og derudover har vi fem mindre bysamfund. Så der kan der jo godt komme spørgsmål til, om alle byer nu bliver tilgodeset. Politikerne er jo både valgt for et parti og et sted, og de har forskellige hensyn til deres lokalsamfund.

- Det er så samtidig en af udfordringerne i det offentligt-private samarbejde omkring visionen. Vi er som kommune optaget af at finde den balance og varetage hele kommunens interesser, mens den fysiske manifestation, der primært er båret af de private partnere især fokuserer på at realisere visionen for Billund by.

Alligevel har kommunen undgået de værste trakasserier og ligemagerier i visionsarbejdet. Det er der flere forklaringer på. Først og fremmest er visionen indlysende rigtig, som kommunaldirektøren påpeger igen og igen. Dernæst har kommunen indgået et offentlig-privat partnerskab, som er med til at fastholde fokus. Endelig har kommunen bygget bro mellem byens og kommunens vision i en ny fælles udviklingsstrategi, som tager afsæt i, at det forpligter at huse børnenes hovedstad, og at leg, læring og kreativitet skal være en fælles tilgang i hele kommunen både for børn og voksne.

Udviklingsstrategien hedder derfor meget rammende 'Fremtidens Legeplads' og sætter retningen for Billund Kommune i de næste ti år. Kommunens overordnede planstrategi forankrer dermed visionen om Børnenes Hovedstad i fremtiden.

Krisens konsekvenser

Status 2020 er, at børnerådet er flyttet til byen, kommunen er godt på vej til at blive Danmarks første Unicef certificerede børnevenlige kommune, Lego House er opført i Billunds centrum, et nyt bycenter med boliger og 2.800 m² butikker er ved at blive bygget i centrum, og samtidig udvider Legoland og Lego opfører nyt hovedkontor osv. Listen er lang over konkrete projekter, som enten er realiseret eller i gang.

Så kom coronakrisen, og det kan ikke undgå at påvirke byen og strategien, reflekterer Ole Bladt-Hansen.

- Min egen bekymring, som jeg ikke engang har fået vendt med politikere endnu, er, hvilken betydning coronakrisen får for bymidterne over hele landet. Danskerne vænner sig til at handle online og til at gå på arbejde og holde møder med hinanden og kommunen hjemmefra. Det kan blive en kæmpestor øvelse at hive folk ud af deres hjem igen efter krisen, men jeg tror, at vi fortsætter med at søge mod fællesskabet og bymidten, men detailhandlen vil nok få en mindre rolle, og så er det i endnu højere grad kulturen, der skal skabe liv i vores bymidter i fremtiden. Derfor er visionen om Børnenes Hovedstad heller ikke truet, som jeg ser det. Visionen er stadig indlysende rigtigt for Billund, konkluderer Ole Bladt-Hansen.

Det kan dog være, kommunen får brug for at opdatere swot-analysen.

Børnenes hovedstad

- Billund skal kort sagt være verdens bedste by for børn. Og for verden. Et sted hvor leg, læring og kreativitet gennemsyrer ikke blot uddannelser og erhvervsliv, men også byplanlægning og kommunalpolitik.
- Med det udgangspunkt har kommunen og Lego Fonden sammen udviklet visionen om børnenes hovedstad gennem et offentligt-privat partnerskab.
- Visionen har udmøntet sig i en ambitiøs plan for Billund by og tydelige landmarks som Lego House, Adventure Tower i Lalandia og Playline, som er en børnekulturslange, der forbinder Legoland med Billund midtby. Planen indeholder desuden en række nye boligområder, udvidelse af erhvervsbyggeri samt et nyt butikscenter, nogle projekter er gennemført mens andre stadig er i proces. Derudover venter en udvidelse af Legoland i år. Læs mere her: http://byudvikling.billund.dk

Fremtidens Legeplads

- Billund Kommune har godt 26.500 indbyggere. Den største by Grindsted med små 10.000 indbyggere, byen huser blandt andet rådhuset og kommunens ungdomsuddannelser. Billund by har godt 6.000 indbyggere og 3.500 Lego-arbejdspladser.
- Kommunens udviklingsstrategi hedder 'Fremtidens Legeplads', strategien strækker sig fra 2019-2030 og lægger blandt andet vægt på, at kommunen huser børnenes hovedstad, og at kommunen har fokus på leg, læring og kreativitet. Strategien bygger bro til visionen om børnenes hovedstad.

Enhedslisten mødte meget modstand, da Folketinget debatterede, om kommuner skal have lov til at sige nej til udvidelser af svinefarme og andre husdyrbrug
Claus Fisker, Ritzau Scanpix

Socialdemokratiet afviser fire kommuners svineønske

Socialdemokratiet støtter ikke et forslag, der vil lade kommuner sige nej til udvidelser af husdyrbrug. Resten af folketingspartierne er splittede.

svinekamp

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

I løbet af de seneste to år har Esbjerg, Holbæk, Middelfart og Skanderborg kommuner sendt breve til miljøministeren for at få ændret loven om husdyrbrug.

De fire kommuner er utilfredse med, at de ikke kan stoppe udvidelser af fx svinefarme, hvis kommunen mener, et større landbrug er til gene for naboer eller lokale interesser.

Som loven ser ud nu, skal landmænd leve op til en række nationale krav og beregninger om blandt andet lugt, afstand til naboer og udledning for at få en miljøgodkendelse. Gør de det, kan kommuner stort set kun godkende udvidelsen.

Tirsdag 5. maj diskuterede Folketinget så et beslutningsforslag om at give kommuner lov til at vurdere udvidelser og til at stoppe dem. Forslaget kom fra Enhedslisten.

- Det er helt urimeligt, at en kommune ikke har mulighed for at tage en helhedsvurdering og se på, om en udvidelse kolliderer med hensyn til natur, lokalbefolkning og turismeinteresser eller andre ting. Det kommunale selvstyre er blevet undermineret, sagde miljø- og fødevareordfører Søren Egge Rasmussen (EL) til Kommunen.dk før debatten.

SF, de Radikale, Alternativet og de fire 'grønne løsgængere' bakkede op om forslaget. Men partierne mødte modstand fra resten af salen.

Mange imod

Socialdemokratiets miljøordfører Mette Gjerskov (S) afviste beslutningsforslaget. Hun argumenterede blandt andet for, at loven ikke skulle ændres, fordi sagsbehandlingstider på udvidelser vil blive for lange i kommunerne, og at uens behandling rundt i landet skaber usikkerhed for landbruget.

- Et erhverv skal altså have nogle retningslinjer at arbejde efter, som gør det en lille smule forudsigeligt. Man kan ikke stå og vente i to år på at udføre det arbejde, som virksomheden drejer sig om. Det syntes jeg ikke var rimeligt sagde hun.

Miljøminister Lea Wermelin (S) var også tilstede og gennemgik den nuværende lovgivning. Hun påpegede blandt andet, hvad lovændringer i 2011 og 2017 har betydet.

- Ved en ændring af loven i 2011 blev kommunernes muligheder for at fastsætte særlige, lokale beskyttelsesniveauer for udledninger af især ammoniak fra husdyranlæg begrænset. Baggrunden for det var, at der havde udviklet sig en meget uens praksis fra kommune til kommune, sagde hun.

- Dertil kommer, at en begrænsning af de kommunale vurderinger har medført væsentligt kortere sagsbehandlingstider (på udvidelser

Søren Egge Rasmussen (EL) var politikeren bag beslutningsforslaget.
Foto: Niels Christian Vilmann, Ritzau Scanpix

Energiaftalen fra 2018 satte et loft op for antallet af vindmøller på land i 2030. Nu kan det blive svært at nå under det loft, uden at man skal rive velfungerende møller ned. .
Foto: Anthon Unger, Ritzau Scanpix

Minister og interesseorganisationer vil rive vindmølleloft ned

I 2018 vedtog samtlige partier i Folketinget en energiaftale med loft over antallet af opstillede vindmøller på land. Det loft er nu under pres fra både klimaminister og interesseorganisationer.

grøn energi

Af Emil Staulund Larsen
emil@dknyt.dk

I dag er der godt 4.300 vindmøller opstillet på land, men ifølge Energiaftalen fra 2018 skal det antal ned under 1.850 i 2030.

Det burde være en naturlig proces, da man regnede med, at en række vindmøllers levetid skulle udløbe i den periode. Det er imidlertid blevet mere kompliceret at komme under det loft, da det nu viser sig, at vindmøllernes levetid er længere end først forventet.

Energistyrelsen har i en ny fremskrivning forlænget vindmøllernes levetid. Hidtil har man regnet med at vindmøller, der er opstillet til og med 2007, har en levetid på godt 28 år, mens vindmøller, der er opstillet siden 2008 har en levetid på 25 år. Men nu har Energistyrelsen rettet den forventede levetid til 35 år.

Dermed vil vindmølleloftet betyde, at man kan være nødsaget til aflive sunde vindmøller.

Det hænger dog ikke godt sammen med Danmarks grønne ambitioner og målsætning om at mindske CO^2-udledningen med 70 pct. I 2030. Tværtimod, lyder det fra en række grønne organisationer som Concito, Dansk Energi, DI Energi og Wind Denmark, der kritiserer loftet.

- Som samfund har vi stor glæde af de eksisterende vindmøller, og i min bog er det helt grotesk, hvis staten - og dermed os alle sammen - nu skal betale for, at vi ruller den grønne omstilling baglæns for at nå et tilfældigt tal fra en aftaletekst, siger Jan Hylleberg, administrerende direktør i sektor fællesskab for vind, Wind Denmark.

Klimaminister Dan Jørgensen (S) er heller ikke selv begejstret for loftet, og han er nu åben for, at man skal genforhandle aftalen, da man ikke kan afskaffe loftet under det gældende forlig fra 2018.

Klimaordfører hos Dansk Folkeparti Morten Messerschmidt ønsker omvendt at holde fast i energiaftalen, loftet og nedtagningen af vindmøllerne. Han mener, at vindmøllerne er til gene for mange danskere, der har vindmøller som naboer.

Concito, Dansk Energi, DI Energi og Wind Denmark har tidligere opfordret til, at beslutningen om vindmøller skal tages væk fra Folketinget. I stedet vil organisationerne give lokaldemokratiet mere at skulle have sagt om vindmøllernes fremtid.

'Det her forslag er da helt entydigt bare en krig mod en bestemt måde at leve på, som er den måde, man traditionelt lever på i provinsen'

Henrik Dahl (LA), miljø- og fødevareordfører

red.). Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er faldet fra omkring 10 måneder i 2012 til omkring fire måneder i 2018, sagde miljøministeren.

Ny gennemgang på vej

Lea Wermelin forklarede, hvordan hun har sat gang i en gennemgang af forskning om sundhedsrisici ved at bo tæt på husdyrbrug som svinefarme.

- Når resultatet af gennemgangen foreligger, vil jeg vurdere, om den giver anledning til at kigge nærmere på reguleringen af store husdyrbrug og selvfølgelig også tage de nødvendige konsekvenser i reguleringen, hvis det viser sig, at der er sundhedsrisici forbundet med at være nabo til husdyrbrug , sagde hun.

Gennemgangen forventes færdig efter sommerferien. Coronakrisen kan dog forsinke den.

Kødkamp

Venstre havde ikke meget tilovers for Enhedslistens forslag. Ej heller for de fire kommuners breve.

- Vi skal ikke have 98 forskellige miljøpolitikker i Danmark. Vi skal have én miljøpolitik, der gælder for alle, skriver landbrugsordfører Erling Bonnesen (V) til Kommunen.dk.

- Hvis de (kommunerne red.) skulle få held med deres ønske, så vil det i løbet af få år få dramatiske konsekvenser for den store danske fødevareproduktion. Det vil blive en debat for og imod produktionen baseret på løsrevne påstande, skrev han.

Ordførernes debat i Folketinget forvandlede sig da også et øjeblik til en række argumenter for og imod kødproduktion.

Men de blå partier var generelt enige.

- Det her forslag er da helt entydigt bare en krig mod en bestemt måde at leve på, som er den måde, man traditionelt lever på i provinsen, lød det fra miljø- og fødevareordfører, Henrik Dahl (LA).

De Konservative gjorde det samme.

- Jeg er faktisk rigtig stolt af, at vi har et dansk landbrug, der også er verdens største producent af grise. Det er et grundlag for danske arbejdspladser. Det er et grundlag for dansk velstand, sagde fødevareordfører Orla Østerby (K).

En anelse positiv

Uden for Christiansborg stod Greenpeace og Landsforeningen mod Svinefabrikker. På brostenene lå et gult banner med teksten: 'Giv Danmark landet tilbage. Stop svinefabrikkerne'.

Da behandlingen af beslutningsforslaget lakkede mod enden, sagde Søren Egge Rasmussen (EL):

- Hvis jeg skal være en anelse positiv overfor, hvad Socialdemokratiet leverede i dag. Så kan man sige, at der er en lille åbning i, at når ministeren får de vurderinger omkring det sundhedsmæssige, så kunne det give anledning til, at der er nogle ting, som skal strammes op.

Professor:

Jobcentrene er ikke rustede

Coronakrisen kommer til at definere 2020'ernes arbejdsmarked, men jobcentrenes vilkår skal ændres markant, hvis man skal følge med, mener arbejdsmarkedsekspert.

corona

Simon Sandemand
simon@kommunen.dk

Det, der for 12 år siden under finanskrisen tog to år, er siden starten af maj blevet en kendsgerning på blot to måneder. Antallet er ledige er steget støt, lige siden samfundet blev lukket ned i marts, så der i skrivende stund er registreret over 50.000 nye ledige.

Det betyder selvsagt, at landets kommunale jobcentre får en del mere at se til. Ifølge én af landets førende arbejdsmarkedsforskere Henning Jørgensen, der er professor på Aalborg Universitet, kommer der også til at blive for meget at se til, hvis vilkårene for jobcentrene ikke bliver ændret.

Hjælpepakker til erhvervslivet og suspendering af beskæftigelsesindsatsen er nemlig slet ikke nok, hvis man skal tæmme det uhyre, som det fremtidige arbejdsmarked kommer til at være ifølge Henning Jørgensen.

- Der er ikke en indbygget fremtid i det, der bliver gjort lige nu. Lige nu og i den nærmeste fremtid handler det om at parere den eksisterende og kommende ledighed, for der kommer mere. Der kommer mange nye afskedigelsesrunder og konkurser, det er jeg ret sikker på. Vi kommer ikke hurtigt over den her krise, siger han.

Slut med aktivering

Henning Jørgensen, der også indgår i ledelsen af Aalborg Universitets Center for Arbejdsmarkedsforskning, peger på, at de regler og love, som kommunerne på nuværende tidspunkt er

til coronakrisen

Professor og arbejdsmarkedsekspert ved Aalborg Universitet Henning Jørgensen kalder på arbejdsmarkedsreformer, hvis kommunernes jobcentre skal blive i stand til at tackle de udfordringer, coronakrisen bringer med sig. Henning Bagger, Ritzau Scanpix

'Værktøjer som aktivering og løntilskud som jobcentrene benytter sig af for at få folk ud på arbejdsmarkedet vil ikke have nogen gang på jord.'

Henning Jørgensen, professor og arbejdsmarkedsekspert ved Aalborg Universitet

underlagt, hurtigt bliver forældede og irrelevante, jo længere tid krisen kradser.

- Vi skal ikke fortsætte med den arbejdsmarkedsindsats, der hidtil har været. Værktøjer som aktivering og løntilskud, som jobcentrene benytter sig af for at få folk ud på arbejdsmarkedet, vil ikke have nogen gang på jord som de eneste tilbud. Kvalificering bliver et nyt satsningsområde. Der arbejdes ihærdigt i jobcentrene, men vi kommer til at omprogrammere dele af deres indsats, for det bliver markant sværere at få folk i arbejde, end det har været tidligere. Den her situation kommer til at præge hele 20'ernes arbejdsmarked, siger han.

- Det med at tro, at den nuværende arbejdsmarkedspolitik, der i høj grad er bundet op på aktivering, kan fortsætte, den går ikke længere. Aktivering har jo ikke kunnet hindre, at folk melder sig ledige, og man kan jo ikke aktivere folk i job, der ikke eksisterer.

Han frygter, at den stigende ledighed vil ramme de kommuner hårdest, der i forvejen har det økonomisk vanskeligt. Derfor kalder han også på, at der fra landspolitisk side bliver kigget på budgetloven, der har til formål at sikre balance eller overskud i kommunerne, men som samtidig betyder, at kommunernes økonomiske manøvredygtighed er begrænset.

- Der er behov for, at kommunerne i den her situation får lov og plads til at gøre noget ukonventionelt, og det skal komme fra statslig side. Hvis kommunerne ikke får friere rammer, så tror jeg, vi kommer til at se den ene kommune efter den anden gå i et stort minus. Det bliver en fuldstændig håbløs situation for kommunerne, siger han.

De svageste kan blive tabt

Ude i landets jobcentre bliver der lige nu arbejdet på højtryk for at finde den rette strategi, når samfundet genåbner.

Her vil langt de fleste kommuner opprioritere de borgere, der er jobparate, for hurtigt at få så mange tilbage ud på arbejdsmarkedet som muligt.

- Det er jobcentrene, der sidder med hovedpinen i forhold til at parere den store stigning i ledige og forsøge at finde løsninger. Her er de svækket af det, der blev kaldt refusionstrappen, der betyder, at jo længere folk går ledige, jo mere skal kommunerne selv betale. Lige nu er strategien over en bred kam, at de jobparate blot skal 'vendes i døren' på jobcentret for at komme tilbage ud på arbejdsmarkedet. Men det er ikke et realistisk scenarie, mener professor Henning Jørgensen.

Den strategi vil dog ifølge professoren betyde, at mange af de borgere, der ikke er klar til arbejdsmarkedet, risikerer at blive glemt.

- Den strategi kommer til at prisgive nogen. Vi kommer til at få en ophobning af borgere, som vil komme endnu længere væk fra arbejdsmarkedet, siger han.

Derfor mener han, man bør se på, om man kan skarpvinkle jobcentrenes opgaver i fremtiden.

- Vi bør kigge på, om jobcentrene skal varetage alle borgere, der står uden job. Der findes jo borgere, hvor det er udsigtsløst at blive ved med at lade dem køre rundt i ressourceforløb og afklaringsforløb, og hvor det ofte ender i en førtidspension. Hvorfor skal der bruges masser af ressourcer på dem i beskæftigelsessystemet? siger han.

- Selvfølgelig skal vi stadig tage os af dem, men jeg mener, det skal være uden for jobcentrene. I en fremtid hvor der bliver stillet større krav til jobcentrene, kan man ikke give den samme medicin til alle, hvis der i virkeligheden er tale om forskellige diagnoser. Derfor mener jeg ikke, at den gruppe af ledige, der har sociale, psykiske eller familiemæssige problemer bør tage ressourcer fra jobcentrene.

'Vi bør kigge på, om jobcentrene skal varetage alle borgere, der står uden job.'

Henning Jørgensen, professor og arbejdsmarkedsekspert ved Aalborg Universitet

Morgendagens meningsdannere

Af Chris Preuss

CORONA KAN KVÆLE FORENINGSLIVET

Kulturministeren og KL opfordrede i begyndelsen af april kommunerne til fortsat at udbetale folkeoplysningstilskud til blandt andre frivillige foreninger, selv om foreningerne ikke har deres normale aktivitetsniveau under coronakrisen.

I DUF havde vi håbet, at regeringen ville pålægge kommunerne ikke at benytte coronakrisen til at spare på det folkeoplysende område. Nu krydser vi blot fingre for, at kommunerne vil følge opfordringen fra Kulturministeren og KL. Det er trods alt penge, som kommunerne allerede har budgetteret med at udbetale.

I DUF oplever vi, at mange af de 5.000 lokalforeninger under DUFs 78 medlemsorganisationer er pressede. Deres fællesskaber er pressede, fordi de ikke kan mødes om deres normale aktiviteter. Men de er også pressede på økonomien, fordi mange af dem har udgifter til aflyste aktiviteter samtidig med, at de har mistet deres normale indtægter fra arrangementer, udlejning af hytter med mere.

'I foreningerne dyrker vi mødet mellem mennesker, som samles om et formål, en idé eller en drøm, men samtidig mødes vi med en grundlæggende indstilling om, at alle har værdi, fordi de er til, fordi de er med og ikke fordi de kan noget særligt.'

Unikke fællesskaber

Skal der også efter coronakrisen være et stærkt frivilligt foreningsliv, så er det altafgørende, at kommunerne fortsætter med at udbetale folkeoplysningstilskuddene som normalt. Ellers vil vi se foreninger, som må lukke.

Det ville være en katastrofe. For foreningslivet er vigtigt både for individet og for samfundet.

I foreningerne dyrker vi mødet mellem mennesker, som samles om et formål, en idé eller en drøm, men samtidig mødes vi med en grundlæggende indstilling om, at alle har værdi, fordi de er til, fordi de er med og ikke fordi de kan noget særligt.

Det øger trivslen hos det enkelte medlem. DUFs Ungeanalyse viser, at 70,4 pct. af de unge, som er medlem af en forening, i meget høj eller høj grad føler, at de har et godt liv. Det samme gør sig kun gældende for 57,4 pct. af de unge, som ikke er eller har været medlem af en forening. Undersøgelsen viser også, at 77 pct. af de unge foretrækker de fysiske fællesskaber frem for onlinefællesskaberne.

Uden folkeoplysningsmidler ingen foreninger

Foreningslivet danner rammerne for fællesskaber, hvor børn og unge mødes på tværs af etnicitet, sociale skel og baggrund. Lige nu er der ikke mulighed for at mødes i de fysiske fællesskaber. I stedet ser vi foreninger, der finder nye måder at være sammen på og nye måder at gøre en forskel for samfundet.

Det ser vi eksempelvis i Landsgarderforeningens lokalforening i Varde, hvor de giver koncerter på plejecentre og ved ældreboliger for at give de ældre en god oplevelse i den svære tid. Eller i Sind Ungdom, hvor de holder Netflix-parties for psykisk sårbare unge. Eller hos Danmarks Socialdemokratiske Ungdom i Roskilde, hvor de samler skrald i naturen hver søndag for at passe på deres lokalområde.

De tusindvis af frivillige i DUFs medlemsorganisationer glæder sig til igen at kunne lave frivillige aktiviteter for børn og unge. Så lad os sørge for, at der også er et stærkt foreningsliv efter coronakrisen. Hvis det skal kunne lade sig gøre, har foreningerne som minimum brug for, at kommunerne fortsat udbetaler folkeoplysningsmidler til frivillige foreninger.

Chris Preuss
Formand for Dansk Ungdoms Fællesråd, DUF

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne måned: Charlotte Broman Mølbæk (SF)

SPAREKNIVEN VÆK FRA VELFÆRDEN

Skulle jeg have skrevet dette indlæg i februar, ville det udelukkende handle om udligning, geografiske forskelle og om alle børns ret til at have lige muligheder. På det tidspunkt sad vi midt i forhandlingerne om den nye udligningsreform og argumenterede med statistik; demografi, socioøkonomi og likviditet. Dengang bugnede min indbakke med mails fra borgmestre, kommunalpolitikere og interesseorganisationer, der ønskede at nuancere og bidrage til forhandlingerne.

Med et blev det hele vendt på hovedet i marts, da coronasmitten bredte sig i landet. Forhandlingerne blev sat på standby. Vi blev sendt hjem. Verden stoppede i de danske hjem. Vi lærte på kort tid - og indimellem med store frustrationer - at arbejde hjemmefra og digitalt. Børn som voksne blev hjemme under devisen pas på hinanden - på afstand.

Vi rykkede sammen i fællesskabets ånd. Sang med på højskolesange om fredagen foran tv'et, på terrasser og altaner. Jeg må også indrømme, at jeg et par gange har været så rørt over fællesskabets kraft i selskab med den danske sangskat, at der har trillet et par tårer ned af mine kinder.

Mange har ydet en ekstra indsats

Vi står lige nu i en historisk periode, hvor vi giver afkald på nogle afgørende og betydningsfulde ting som kys og kram med vores nærmeste og vores næste. Hvor de fleste kulturelle oplevelser og ferier aflyses. Hvor trecifrede milliardbeløb inden for kort tid blevet sendt afsted i hjælpepakker. Denne krise koster på så mange måder.

'Derfor skræmmer det livet af mig, når jeg hører nogle politikere proklamere, at nu må vi skære i velfærden. Eller når KL´s formand proklamerer, at vi må droppe minimumsnormeringerne.'

Men katastrofen indtræffer for alvor, hvis det skal komme til at koste på vores velfærd i fremtiden. Et stærkt sundhedsvæsen trådte hurtigt til og har hjulpet de mange, som blev ekstra hårdt ramt af covid-19.

På samme måde har skolerne landet over skabt en helt anden og mere corona-venlig skoledag for de yngste, da regeringen bad om det. Gennem hele perioden har personalet på ældrecentre, plejehjem og bosteder passet godt på ældre og sårbare borgere. Det pædagogiske personale i daginstitutionerne er med beundringsværdigt overskud gået til opgaven med at passe de 0-6 årige og samtidig overholde strenge regler om håndvask, afstand og rengøring. Jeg er fuld af dyb respekt og beundring for de mennesker, der har stået i forreste linje og gjort det, der har været nødvendigt med stor faglighed og menneskelighed.

Fællesskabets sikkerhedsnet

Det er kun lykkedes, fordi vi i Danmark har valgt at investere i velfærd til alle. Derfor skræmmer det livet af mig, når jeg hører nogle politikere proklamere, at nu må vi skære i velfærden. Eller når KL's formand proklamerer, at vi må droppe minimumsnormeringerne.

Både medarbejdere og politikere i kommuner og regioner ved, at det i forvejen har været svært at få enderne til at nå sammen for at kunne levere på den velfærd, vi alle har så meget brug for. Tiden er tværtimod til at indse, hvor vigtig velfærden er for vores sammenhængskraft og vores fællesskab. Derfor fortsætter SF med at arbejde for styrkelse af velfærden og mulighed for at realisere dette i kommuner og regioner ved hjælp af lempelser i budgetloven og bedre aftaler.

Opgaven er nu at sikre en genåbning af Danmark, som ikke slår skår af vores velfærd, for der skal altså flere hænder til. Kun på den måde kan vi sikre, at vi har et sikkerhedsnet der bærer os, når det gælder. At vi kommer godt igennem den næste krise. Det har du og jeg brug for. Det har fællesskabet brug for.

» Kommenter klummen på Kommunen.dk

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Den daglige dosis coronatal

Foto: Henning Bagger, Ritzau Scanpix

Læsere der er gamle nok, vil kunne huske, hvordan vejrudsigten hver eneste dag i den sidste uge af april 1986 var den vigtigste nyhed overhovedet. Alle ville vide, hvordan luftmasserne bevægede sig rundt over Skandinavien, så man kunne tage sine forholdsregler - ikke mod regnvejr og andre almindeligheder, men mod sygdomme af ukendt beskaffenhed.

Dengang var det eksplosionen på Tjernobyl om lørdagen i ugen forinden og de mængder af radioaktivt materiale, der svævede rundt i luftmasserne, der var genstand for opmærksomheden, så man kunne vide, hvor det ville lande, og om man skulle være utryg eller ej. I dag er det diverse tal for udviklingen i coronavirussets udbredelse, der har den rolle, og igen er udspringet for al balladen et kommunistisk regime, der forsøgte at holde kalamiteten hemmelig så længe som muligt.

To måneder har det varet nu, og vi er omsider ved at få nok af det. 'Flere døde siden i går' er en overskrift, der i intetsigenhed matches af 'tættere på næste folketingsvalg end nogensinde', og selvom man i tidens løb har set varianter af sidstnævnte, så er det for intet at regne mod, hvor mange vi har set af førstnævnte, selvom dødsfald jo ifølge deres natur er noget, der uvægerligt vil vokse i antal uanset hvad.

Først mange uger henne i den daglige opremsning af tal var der nogen, der fik det indfald at slå op, hvor mange dødsfald der egentlig plejede at forekomme i årene før coronaen, og da viste det sig, at vi faktisk i år ligger lidt i underkanten af normalen for, hvor mange der dør i Danmark på almindelige dage på samme årstid. Det er selvfølgelig ikke nogen trøst for dem, der mister livet, eller har nærtstående der gør, men det siger dog noget om proportionerne i forhold til, hvad folk ellers dør af, så meget mere som det dagligt af Statens Serum Institut bemærkes, at tallene gælder patienter, der er døde *med* coronasmitte og ikke nødvendigvis *af* den.

Dog, skønt måske ikke i de daglige enkelttal så dog i udviklingen over tid siger hældningsgraderne i kurven over coronadødsfald naturligvis noget om, hvordan det går. Det gør også, og helt uden usikkerhed om hvilken sygdom der er årsagen, tallene for indlagte herunder indlagte på intensiv og i respirator.

Vi man vide, om det går i den rigtige eller forkerte retning, er det de tal, man skal holde øje med, og derudover også nogle tal som sjældent når længere end til de særligt interesserede, nemlig antallet af nyindlæggelser dag for dag. Det er det nærmeste vi kommer en indikator, omend med forsinkelse, for udviklingen i nye sygdomstilfælde.

Dødsfald er jo ifølge deres natur noget, der uvægerligt vil vokse i antal uanset hvad.

Hvad der derimod ikke siger noget om noget som helst, er de daglige tal for antal testede og antal nye bevisligt smittede. Strategien for test har som bekendt blæst rundt som en vindheks i en forladt guldgraverby, og andelen af positive blandt de testede har derfor kun afspejlet de kriterier, man har testet efter, og ikke så meget som kunnet antyde hvor stor en del af hele befolkningen, der er smittet henholdsvis gået fri.

Statens Serum Institut skriver det selv på hjemmesiden, hvor tallene opgøres dagligt: 'Smittede personer, som ikke har gennemført en test, indgår ikke i tallet', står der, og ud over at være en selvfølgelighed i logisk forstand er det også bureaukratisk kode for, at man ikke kan bruge tallet til at træffe beslutninger ud fra.

Almindelige menige borgere behøver heldigvis ikke gå op i, hvad der ligger bag fagfolkenes vurderinger. Vi kan nøjes med at forholde os til hvad der er praktisk anvendeligt for os selv, og hvad det angår, har test bestemt deres berettigelse, men mest for den der testes. Når man har fået svaret, ved man, om man kan ånde lettet op uden at puste virus ud i hovedet på nogen, eller om man tværtimod skal gå i isolation, og i sidstnævnte tilfælde vil man som regel også have nogle nærtstående, som man vil foreslå også at blive testet for en sikkerheds skyld.

Vistnok ikke den officielle teststrategi på det tidspunkt hvor dette skrives, men kan hænde det er det, når det læses. Hygiejne- og afstandsforholdsreglernes berettigelse ændres der derimod næppe på foreløbig.

Fællesskabsfølelsen kan overleve corona

NYE VEJE

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen.dk inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

Corona har lært danskerne at værne om sammenholdet og kaste sig ud i nye former for adfærd, som damerne her, der for et par uger siden mødtes på en sportsplads for at danse zumba. Den evne kan bruges til at løse mange kriser, skriver Niels Ågesen.
Foto: Morten Stricker, Jysk Fynske Medier, Ritzau Scanpix

Niels Ågesen
Formand for
Kommunaldirektørforeningen i Danmark

'Borgernes inddragelse og indflydelse er afgørende for et velfungerende lokaldemokrati, tilliden til det offentlige og vores legitimitet til at agere som myndighed. Men de traditionelle greb til inddragelse og indflydelse er ikke længere nok.'

Med dette citat fra september 2019, nærmere bestemt Kommunaldirektørforeningens oversigt over indsatsområder 2019-2021, vil jeg skrue tiden tilbage til seks måneder før, coronakrisen ramte landet og ord som samfundssind og smittekæde blev en del af vores hverdagssprog. Øverst på listen stod arbejdet for at styrke lokaldemokratiet igennem en øget demokratisk dialog. Det arbejde er ikke blevet mindre relevant under Coronakrisen. Tværtimod.

Vi kan som kommune ikke løse samfundets problemer alene, hvad end det drejer sig om vandstigninger, manglende vækst eller en virus. Fremtiden skal skabes i fællesskab, og der er brug for, at vi alle bidrager. Vi har brug for borgernes input, og borgerne har brug for, at vi hører, hvad der fylder hos dem. Vi har brug for, at borgerne deltager aktivt i at finde løsninger og hjælper med at udføre dem, og borgerne har brug for, at vi giver dem muligheden for at deltage.

Et nyt aktivt borgerskab

Fra folkemøder til borgerråd og borgersamlinger har kommuner landet over de seneste par år eksperimenteret med nye former for demokratisk dialog. Og borgerne møder op. Men vi har brug for flere, og vi har brug for, at de, der møder op, i højere grad repræsenterer hele samfundet; ældre og unge, børnefamilier og enlige, de der har, og de der kæmper.

Under coronakrisen har vi set borgere tage et aktivt medborgerskab. De har handlet for isolerede naboer, støttet lokale virksomheder og bakket op om myndighedernes udmeldinger ved at blive hjemme og ændre adfærd. Dét aktive medborgerskab skal vi holde fast i.

Antropolog Karen Lisa Salamon beskrev for nylig, hvordan vi under krisen er gået fra et samfund med rettigheder og regler til et samfund, der kræver personlig dømmekraft. Vi kan ikke længere nøjes med at gøre det, der er rigtigt. Vi skal gøre det rigtige. Blot fordi du kan, er det ikke lig med, at du bør. Salamon beskriver det som et skifte fra retten til selvforkælelse til en større bevidsthed om fællesskab og samfundssind. Dét samfundssind skal vi holde fast i.

Klima og velfærd kræver samfundssind

Coronakrisen er en akut krise, vi skal løse sammen, men det er reelt ikke den største krise, vi som samfund står over for. Klimakrisen er så omfattende, at nogle borgere nok står af på forhånd. Hvad betyder det, hvis jeg spiser mindre kød eller tager toget frem for bilen, når hele verden brænder?

Sandheden er da også, at vi som borgere - eller som kommuner - ikke kan løse klimakrisen alene. Det vil kræve innovation og forskning på et helt nyt niveau. Men det vil også kræve, at vi som borgere byder ind. At vi deltager aktivt i at finde løsninger og sammen udfører dem, at vi ændrer adfærd og accepterer, at vi må undvære og ofre os for et fælles bedste. Det er samfundssind, og det er jo netop det, vi har øvet os på de seneste par måneder.

Vi får formentlig også brug for det samfundssind - om end under lidt andre former - når vi efter coronakrisen skal videreudvikle vores velfærdssamfund.

Meningen med nærhedsreformen

Regeringens bebudede nærhedsform vil skabe nye muligheder for lokalt fagligt råderum. Det var meldingen i statsministerens åbningstale før coronakrisen og det var fortsat meldingen, da statsministeren tog ordet 1. maj.

De kommunale medarbejdere har da også under coronakrisen vist, at central retning og lokale løsninger er en effektiv kombination. Det gælder eksempelvis daginstitutionslederen, der på kort tid skulle sikre trygge rammer for både børn og personale inden genåbningen, plejecenterlederen, som fandt sikre veje til at lade beboere møde deres pårørende, og de mange andre ansatte, der har taget og tager et kæmpe ansvar i disse dage.

Med nærhedsreformen og et større lokalt råderum følger dog også forskellighed. Hvad der fungerer i én daginstitution, fungerer måske ikke i en anden, og de prioriteringer, man foretager på ét plejehjem, kan meget vel være anderledes på et andet. Når vi sætter fagligheden fri, sætter vi også de lokale ledere fri til at foretage individuelle faglige skøn. Vi sætter dem fri til at tage udgangspunkt i de borgere, der sidder foran dem. Frem for den gennemsnitsdansker, der ligger til grund for et regelsæt.

Den forskellighed i løsningen skal vi som borgere kunne rumme. Og det kræver også samfundssind.

Fra fælles ydre fjende til fornyet fællesskab

Spørgsmålet er, om vi kan holde fast i vores genfundne samfundssind. Da krisen ramte, rykkede vi sammen - hver for sig. Vi havde en fælles ydre fjende og fandt mod og trøst i fællesskabet. Vi bakkede op om vores ledere og om de beslutninger, de traf. Men i takt med, at vi får bugt med den ydre fjende; i takt med at vi gradvist genåbner samfundet og nogle 'har fået' mens andre fortsat må undvære, holde lukket eller blive hjemme, dukker utilfredsheden op og villigheden til selv at ofre synes mindre.

Vi må ikke glemme de værdier, vi opdagede under krisen. Vi må ikke glemme værdien af at ofre for fællesskabet. Vi har vist, at vi har evnen og viljen til at hjælpe verden, samfundet og hinanden. Det skal vi holde fast i og minde hinanden om. Vores fælles ydre fjende er muligvis på tilbagetog, men det bør vores fornyede fællesskab ikke være.

I Kommunaldirektørforeningen vil vi fortsat arbejde for at styrke lokaldemokratiet og den demokratiske dialog. Vi vil dyrke samfundssindet og sammen med borgerne vil vi løse fremtidens kriser, hvad end de handler om vand, velfærd eller virus.

Send debatstof til os:
Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt.
debatognavne@kommunen.dk

Min gode politiske kollega (det er han stadig) og ven (det er han stadig) Rasmus Nordqvist, har i dag besluttet at hans politiske fremtid ligger i @SFpolitik. Jeg ved, at den beslutning har været undervejs længe. Og jeg har bare lyst til at sige go, go, go
Uffe Elbæk (løsgænger) på Twitter om Rasmus Nordqvists skift til SF.

Kommuner øger smitterisiko og utryghed

Af Jann Sjursen, formand for Foreningen Folkemødet

Det offentlige har alle dage haft en særlig forpligtelse, når det gælder om at gøre det klart og tydeligt, hvad borgerne kan forvente, fordi det offentlige lever af og varetager borgernes skattekroner. Åbenhed og gennemsigtighed er en dyd i det offentlige, og derfor har Folkemødet som et gigantisk udstillingsvindue altid appelleret til offentlige organisationer.

Dette udstillingsvindue er lukket i år.

Det er naturligvis en kæmpeskuffelse for arrangører, partnere, deltagere, medvirkende og naturligvis også for os i Foreningen Folkemødet.

Men det er også en god lejlighed til at reflektere over, hvad de involverede går glip af i sommeren 2020.

Som tilrettelæggere af Folkemødet ved vi i Foreningen Folkemødet ganske meget om, hvad kommuner og regioner mister ved ikke at kunne involvere sig i Folkemødet. Vores viden stammer fra

'Folkemødet appellerer i særlig grad til at afprøve nye formater for den demokratiske samtale. Her er mulighed for at eksperimentere med det, vi kalder for demokratimusklerne.'

den omfattende undersøgelse blandt arrangører og deltagere, som vi har gennemført siden 2014 i samarbejde med Operate A/S.

Undersøgelser viser, at det betyder meget for kommuner og regioner at kunne vise almindelige borgere, hvad de kan: Hvad formår vi at gøre for borgerne? Er vores service forståelig og brugbar? Formår vi at kommunikere på en måde, som vækker interesse og måske endda tiltrække nye borgere? Hvordan virker vores formidling i det hele taget på borgerne ansigt til ansigt?

Kommuner må savne indbyrdes inspiration

Den anden gevinstskuffe, som ikke står åben i år, er den med indsamlet viden. Kommuner og regioner kan møde andre kommuner og regioner og sammenligne sig og hæmningsløst suge til sig af andres erfaringer. Hvad ser og hører jeg, som kan komme mine borgere til gode? Dette er en stærk drivkraft for Folkemødedeltagelse blandt mange medarbejdere i kommuner og regioner.

Dernæst kommer selvsagt fordelen ved det fysiske møde. Her tanker medarbejderne op, fagligt og socialt. Det kollegiale fællesskab styrkes - næsten som at sammenligne med lejrskole eller en spejderlejr. Men en åben en, for fællesskabet med andre styrkes også.

Sidst men ikke mindst skal Folkemødets 'dna', den demokratiske samtale og mødet mellem borgere og beslutningstagere, fremhæves. Folkemødet appellerer i særlig grad til at afprøve nye formater for den demokratiske samtale. Her er mulighed for at eksperimentere med det, vi kalder for demokratimusklerne. Hvilke formater, hvilke scener, hvilke virkemidler virker bedst, når vi ønsker borgernes deltagelse - og ikke kun passiv modtagelse af ydelser? Dette tryktester mange offentlige organisationer på Folkemødet og lokale politikere stiller i vid udstrækning op til debat og dialog.

Erfaringsudvekslingen, borgerkontakten og det kollegiale sammenhold er nogle af de ting, kommuner går glip af i år, hvor Folkemødet er udsat på grund af corona, skriver Jann Sjursen. Foto: Ólafur Steinar Rye Gestsson, Ritzau Scanpix

Aarhus-rådmand vil alligevel kulegrave omstridt plejehjem

Aarhus. Sundheds- og Omsorgsudvalget i Aarhus har fået indfriet sit ønske om, at sagen om omsorgssvigt på plejehjemmet Kongsgården skal undersøges af et eksternt firma.

Det sker efter, at Jette Skive (DF), der er rådmand for sundhed og omsorg, torsdag gik med til at bestille en undersøgelse.

Hun havde dog dagen inden afvist at imødekomme ønsket fra udvalget, hvor samtlige medlemmer ønskede en uvildig og bagudrettet undersøgelse af sagen. I stedet kunne udvalget stille et byrådsforslag, mente hun og påpegede, at udvalget havde fået alle svar om sagen, og at man i stedet burde kigge fremad.

Torsdag, dagen efter at udvalget blev afvist, meldte Jette Skive dog ud på mail til medierne, at der var sket en misforståelse. Hun var i virkeligheden enig med udvalget i, at der skulle hyres et eksternt firma til en undersøgelse.

Borgmester politianmeldt af byrådsmedlem i zonesag

Kerteminde. En sag der ifølge borgmester Kasper Olesen (S) er helt ren i kanten og ifølge byrådsmedlem Knud Ahrnkiel (Miljølisten, eks-løsgænger, eks-DF) driver af ulovligheder, bliver nu afprøvet af politiet, til hvem byrådsmedlemmet har anmeldt borgmesteren for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, skriver Fyens Stiftstidende.

Andre varslede politianmeldelser for magtmisbrug og mandatsvig vil i stedet blive sager for Ankestyrelsen, siger Knud Ahrnkiel til avisen. Borgmester Kasper Olesen kalder på sin side Knud Ahrnkiels angreb 'decideret usandt'. Det springende punkt i sagen er, om et strandbad ligger i landzone eller byzone, og den korte version er at Knud Ahrnkiel mener det ene og den resterende del af byråd og kommunen mener det andet.

Foto: Morten Stricker, Jysk Fynske Medier, Ritzau Scanpix

En del af regeringen og Folketingets aftale for genåbningens fase tre indeholder, at en del af medarbejderne i den offentlige sektor kan komme tilbage på arbejde. Det gælder dem, der er særligt udsat for 'sagspukler', som regeringen kalder det i sit aftalepapir. Udvikler corona sig fortsat i den rigtige retning, åbner regeringen for at sende flere offentligt ansatte tilbage på arbejdspladsen.

Folketinget og regeringen har også besluttet at åbne offentlige forskningsaktiviteter, der kræver tilstedeværelse og voksenuddannelse målrettet ledige. Samtidig åbnes der for aktiviteter henover sommeren, blandt andet kommer museer, teatre, biografer og forlystelsesparker til at kunne åbne igen samt indendørs idræts-foreningsliv og aftenskoler. Også højskolerne er med i genåbningens fase tre.

Åbning af alle øvrige uddannelser som de gymnasielle og de videregående, samt diskoteker, spillesteder, fitnesscentre og svømmehaller må vente til genåbningens fase fire, som starter på en endnu ikke fastlagt dato i august. Forbuddet mod arrangementer med over 500 personer fortsætter mindst til 31. august.

Mere kludder i spørgeskema om omstridt jobcenter

Haderslev. Et spørgeskema, som er en del af en uvildig undersøgelse af jobcenteret i Haderslev, bliver nu sendt ud for tredje gang, efter kommunen hyrede firmaet Mploy A/S til at lave undersøgelsen. Det skriver JydskeVestkysten.

Spørgeskemaet skulle kun besvares af jobcentrets brugere, men i første omgang kunne alle tilgå et link til spørgeskemaet, som Mploy derfor måtte lukke. Så lavede firmaet et system, hvor linket skulle åbnes fra de pågældende borgeres e-bokse, og efter endt besvarelse ville man ikke kunne foretage rettelser. Men disse links virkede heller ikke, blandt andet fordi borgerne ikke kunne tilgå deres egne besvarelser, men andres.

Derfor måtte firmaet igen trække spørgeskemaundersøgelsen tilbage, og jobcentrets brugere får nu en tredje invitation til at deltage.

Tønder vil undersøge budgetoverskridelser af skolebyggeri

Tønder. Borgmester Henrik Frandsen (V) i Tønder har nu besluttet, at byggeriet af Skærbæk Skole skal undersøges nærmere. Det sker efter, at budgettet endnu en gang er blevet overskredet, og at flere medlemmer af kommunalbestyrelsen er utilfredse med sagens forløb samt 'måden, hvorpå Tønder Kommunes forvaltning har håndteret byggeriet'.

Byggeriet af Skærbæk Skole stod allerede, da planerne blev offentliggjort, til at være Tønders dyreste anlægsbyggeri med et budget på 90 mio. kr. Men over en periode på tre år har byggeriet vist sig at blive næsten 20 mio. kr. dyrere.

Den seneste overskridelse af budgettet blev drøftet på et ekstraordinært møde 7. maj, hvor kommunalbestyrelsen behandlede sagen om et forventet merforbrug i byggeriet. I forlængelse af det fandt Henrik Frandsen det nødvendigt med en undersøgelse.

2

Den Absolute Music-plade, som kulturminister Joy Mogensen (S) bedst kunne lide som teenager.
Til musikmagasinet Gaffa

Coronaledige har krav på værdig beskæftigelse

Af Mads Samsing, næstformand for HK Kommunal
Og Martin Rasmussen, næstformand for HK

For mindre end to måneder siden var der god gang i økonomien. Beskæftigelsen var høj og ledigheden lav. Men så blev vi som resten af verden ramt af covid-19. Sundhedskrisen har store konsekvenser for økonomien, og vi ser ind i en økonomisk krise. Det er endnu for tidligt at sige, hvor hård og hvor langvarig den bliver. Men selv de mildeste scenarier gør ondt på beskæftigelsen. Den 5. maj var der 181.068 ledige svarende til en stigning på 49.464 personer siden 9. marts.

Der er blevet lukket ned for rigtig meget aktivitet i samfundet, og den aktive beskæftigelsesindsats har været delvist suspenderet. De ansatte på landets job- og ydelsescentre, hvoraf HK organiserer hovedparten, har i den periode arbejdet hjemme og gennemført samtaler telefonisk og digitalt, fulgt op på igangværende forløb og sikret, at sygemeldte og ledige - både de, der var ledige, før sundhedskrisen brød ud og de titusindvis af nye ledige - har fået udbetalt deres ydelser. Flere steder har der også været åbent for fysisk fremmøde efter aftale, hvis borgerne har været i en helt særlig situation med for eksempel misbrug eller psykiske problemer. De medarbejdere skylder vi en stor tak for at holde den nødvendige aktivitet i gang under vanskelige omstændigheder.

Skru ned for fysisk fremmøde

Nu bliver der gradvist åbnet for aktivitet igen. I takt med, at der kommer gang i økonomien, skal der også gang i den aktive beskæftigelsesindsats, så vi hurtigst muligt kan få de ledige tilbage i arbejde. Men det skal gøres på en måde, der er såvel sundhedsmæssigt som samfundsmæssigt ansvarlig. Og der skal tages højde for den arbejdspukkel, der er som følge af den delvise suspension, der nu har varet i over en måned.

Derfor foreslår vi, at der i en overgangsperiode dispenseres fra nogle af de normalt gældende proceskrav til antal og tidspunkter for samtaler samt for kravet om fysisk fremmøde. I den periode bør samtaler så vidt muligt gennemføres telefonisk eller digitalt, ligesom det har været tilfældet under den delvise suspension af beskæftigelsesindsatsen.

Uværdigt at blive genansat med tilskud

Vi er derimod lodret uenige i, at der skal lempes på ordninger som virksomhedspraktik og løntilskud. Landets seks største kommuner har foreslået at udvide ordningen, så også dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere kan komme i virksomhedspraktik i 13 uger mod fire uger i dag. Og KL har foreslået, at det skal være muligt at komme i praktik hos seneste arbejdsgiver. Vi vil ikke være med til nogen af delene.

Ledige, der er blevet fyret under nedlukningen trods lønkompensationsordninger og diverse andre hjælpepakker, der holder hånden under private virksomheder, skal ikke i virksomhedspraktik. De skal have et ordinært arbejde. Og det skal da slet ikke være sådan, at en arbejdsgiver, der har fyret en medarbejder på grund af coronakrisen, kan få vedkommende tilbage i praktik eller løntilskud, når der kommer gang i hjulene igen. Det er uværdigt og en helt forkert støtteordning til virksomheder. Lad os for god ordens skyld slå fast, at vi ikke er imod virksomhedspraktik eller løntilskud som sådan. Vi er bare dybt uenige i, at vi skal lempe ordningerne på en måde, der er uværdig for den enkelte og fortrænger ordinære job. Vi skal smittespredningen til livs. Ikke samfundssindet. Heller ikke de private virksomheders samfundssind.

Vi er bare dybt uenige i, at vi skal lempe ordningerne på en måde, der er uværdig for den enkelte og fortrænger ordinære job. Vi skal smittespredningen til livs. Ikke samfundssindet. Heller ikke de private virksomheders samfundssind.

Hvis der ikke er et ordinært arbejde til de nyledige, så skal de ikke i praktik. De skal uddannes, så vi kommer klogere gennem krisen.

Risiko for sagspukler

Derfor foreslår vi, at der investeres i opkvalificering og kompetenceløft af ledige. Kravene om, at man skal have været ledig i fem uger, før man kan begynde på jobrettet uddannelse, skal væk. Det samme skal barriererne for ledige med en kort eller mellemlang uddannelse. I tillæg til positivlisten for seks ugers jobrettet uddannelse bør der være målrettet uddannelse inden for eksempelvis digital og grøn omstilling.

Endelig vil vi opfordre kommunerne til at sikre, at der er en god sammenhæng mellem opgaver og ressourcer i landets job- og ydelsescentre. Igennem nogle år har en række kommuner investeret i indsatsen, så der er kommet en bedre balance, hvor medarbejderne har haft færre sager. Men i det seneste års tid har en del kommuner skåret ned på området. Og nu hvor ledigheden er steget drastisk på kort tid, er der igen en ubalance, som både går ud over de hårdt prøvede medarbejdere i landets job- og ydelsescentre og borgerne, der ikke får den tid i den personlige kontakt og vejledning, som de har brug for, for at komme tilbage i arbejde.

Send navnestof til os:
Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne.
debatognavne@kommunen.dk

Yahya Hassan vil i dag blive husket som en usædvanlig, men også som en utilpasset mand i en barsk verden. Stærkest og vedblivende står dog nu erindringen om en ung lyriker, som kæmpede en svær kamp, udfoldede sit utrolige talent og begejstrede en hel nation. Hans syn var nyt, hans stemme var stærk. Den vil blive savnet.
- Mindeord i forbindelse med Yahya Hassans død fra Aarhus' borgmester Jacob Bundsgaard (S)

Kommuner

FREDERIKSBERG:
Byrådsmedlem vikar for folketingsmedlem

Medlem af kommunalbestyrelsen i Frederiksberg Ruben Kidde (R) skal vikariere for partifællen og folketingsmedlem Ida Auken, der er på orlov grundet stress.

33-årige Ruben Kidde blev valgt ind i Frederiksberg ved KV17.

VEJLE:
Borgmester godkender sygemelding

Borgmester i Vejle Jens Ejner Christensen (V) har i byrådets nedlukningsperiode godkendt, at byrådsmedlem Lone Myrhøj (SF) bliver fritaget for sine kommunale hverv fra 14. april af helbredsmæssige årsager, skriver Vejle Amts Folkeblad.

Britta Bitcsch, partiets 1. stedfortræder, indtræder i byrådet i perioden.

SILKEBORG:
Borgmesterkandidat degraderes

Søren Kristensen (S) er færdig som gruppeformand og borgmesterkandidat i Silkeborg, skriver silkeborgnyt.dk. Han blev væltet på et møde, hvor blandt andet byrådsgruppen deltog. I en efterfølgende omkonstituering valgte byrådsgruppen byrådsmedlem Lars Faarup (S) som ny gruppeformand.

Søren Kristensens borgmesterkandidatur har tidligere fået partifællen Lars Hansen til at melde sig ud af Socialdemokratiet og blive løsgænger.

Men efter Kristensen har droppet sit kandidatur, kan Lars Hansen være på vej tilbage. Han bekræfter over for DK Nyt, at han har talt med Faarup, og at han 'med glæde vil vende tilbage til gruppen'. Han siger dog også, at der 'lige (skal) tales med et par stykker fra byrådsgruppen først

- Jeg sagde et par ting i forbindelse med min afgang, som ikke var så smart, fortæller han.

HOLBÆK:
Ansætter ældrechef fra egne rækker

Fra 1. maj er Charlotte Larsen ny chef for ældre- sundheds- og voksenspecialområdet i Holbæk Kommune, oplyser Sjællandske. Hun forlader dermed stillingen som leder af sundhed og pleje, som hun har haft siden 2017.

Tidligere var Charlotte Larsen områdeleder med ansvar for alle plejecentre, hjemmeplejen samt bo- og dagtilbud i voksenspecialområdet.

Hun har suppleret sin sygeplejerskeuddannelse med en masteruddannelse i offentlig ledelse.

STRUER:
Corona sætter stopper for byrådsmedlem

SF'eren Grethe Hestbech har ad to omgange været medlem af Struers kommunalbestyrelse siden 1986 og er det længst siddende medlem. Men nu er det slut. Hun havde i forvejen besluttet ikke at genopstille ved KV21, men efter at have været indlagt med corona har det 78-årige byrådsmedlem besluttet at stoppe før tid, skriver Dagbladet Holstebro-Struer.

Hun var ellers vendt tilbage efter et sygdomsforløb, men er altså nu igen ude.

SYDDJURS:
Erhvervs- og beskæftigelseschef fratræder

I gensidig forståelse med direktionen i Syddjurs Kommune har Mette Vestergaard Byskov fratrådt sin stilling som chef for Erhverv og Beskæftigelse, oplyser kommunen.

Hun tiltrådte 1. april 2018 og nåede at sidde i chefstolen i næsten to år.

Indtil der er fundet en ny chef, tager kommunaldirektør Jesper Hosbond Jensen over. Syddjurs forventer at have en ny chef på plads senest 1. januar 2021.

FANØ
Velfærdschef bliver fritstillet

Økonomi- og planudvalget i Fanø Kommune har besluttet at indstille til byrådet, at samarbejdet med velfærdschef Søren Lück Madsen skal ophøre, oplyser kommunen.

Begrundelsen er, at udvalget ikke længere har den fornødne tillid til Søren Lück Madsen som overordnet ansvarlig for velfærdsområdet. Han er fritaget for tjeneste, indtil byrådet træffer beslutning i maj.

SILKEBORG:
Ny økonomichef ansat

Ellen Dissing bliver ny økonomichef med ansvar for økonomi og it i Silkeborg Kommune, hvor hun afløser Lisbeth Hansen, som er rykket til Sønderborg Kommune som økonomidirektør.

Hun kommer fra en stilling som økonomichef i Thisted og har 18 års ledelseserfaring.

KALUNDBORG:
Finder sekretariatschef i Jylland

Søren Abildtrup bliver ny sekretariatschef for ledelse, jura og kommunikation i Kalundborg, oplyser kommunen.

Han kommer fra en lignende stilling i Esbjerg Kommune, hvor han har været de seneste seks år. Inden da har han bestridt en række ledelsesposter i andre jyske kommuner. Nu vender han tilbage til Sjælland efter 15 år i Jylland.

Foto: Bjarne Lüthcke, Ritzau Scanpix

BILLUND:
Ny direktør på plads

Billunds ansættelsesudvalg er blevet enige om at pege på Anders Lundsgaard som direktør for børn og unge pr. 1. juni, oplyser kommunen.

Han er uddannet psykolog og kommer fra en stilling som chef for børn og familie i Aabenraa. Inden har han været psykolog i Esbjerg Kommune.

41-årige Anders Lundsgaard afløser Thomas Reintoft, der 1. marts skiftede til en stilling som socialdirektør i Kolding Kommune.

KALUNDBORG
Centerchef kommer fra Sorø

Fra den 1. juni hedder centerchef for Misbrug og Socialpsykatri i Kalundborg Kommune Randi Brodin. Det er et enigt ansættelsesudvalg nået frem til. Hun kommer fra en stilling i Sorø Kommune som centerleder for Handicap og Psykiatri, oplyser kommunen.

Udover at have uddannelser inden for psykiatri og ledelse, så er hun også oprindeligt bankuddannet.

RINGKØBING-SKJERN:
Lokalliste ude af byråd

Lokallisten Fjordlisten er nu uden repræsentation i Ringkøbing-Skjern, da listens eneste byrådsmedlem Jesper Lærke har meldt sig ud. Det var ifølge listen, fordi det var blevet 'lidt mærkeligt fortsat at have ham siddende i byrådet', skriver JydskeVestkysten.

For nogle måneder siden meddelte Jesper Lærke, at han ikke ønsker at genopstille for listen ved KV21. Samtidig vil han ikke afvise, at han kunne finde på at stille op for et andet parti. Den tanke er han stadig fristet af, men vil indtil videre fortsætte som løsgænger, siger han til avisen.

GULDBORGSUND
Centerchef rykker fra Holstebro

Mads Larsen bliver ny centerchef for Familie og Forebyggelse i Guldborgsund

DK Job

» www.dknyt.dk/dkjob

VIBORG KOMMUNE
Leder til handicapområdet, Viborg Kommune
Viborg Kommunes handicapområde søger en leder, som bidrager til en fortsat høj kvalitet af de indsatser, der støtter borgernes egen mestring, udvikling og levede liv.
Ansøgningsfrist: 1. juni 2020

SKIVEKOMMUNE
Økonomikonsulent, Skive Kommune
Er du den skarpe økonomikonsulent, som kan understøtte det gode budget- og regnskabsarbejde i Skive Kommune...?
Ansøgningsfrist 25. maj 2020

RØDOVRE KOMMUNE
Børne- og kulturdirektør (genopslag), Rødovre Kommune
Børne- og kulturområdet er ét af kommunens største aktiver. Børn, unge, kultur, fritid og et rigt foreningsliv har altid fyldt godt op. Der er god balance mellem drift og udvikling. Ambitiøse målsætninger, områdernes centrale plads i borgernes bevidsthed, kommunens evne til dialog med borgere og brugere og en aldrig svigtende politisk bevågenhed må gøre indtryk på enhver.
Ansøgningsfrist: 25. maj 2020

FREDERIKSBERG KOMMUNE
Børne- og ungedirektør, Kommune
Du er en erfaren og respekteret topchef med gedigen indsigt i og erfaring med børne- og ungeområdet.
Ansøgningsfrist: 22. maj 2020

FAABORG-MIDTFYN KOMMUNE
Skoleleder, Faaborg-Midtfyn Kommunes
Vil du være leder for Faaborg-Midtfyn Kommunes største skole med en spændende geografisk profil? Vi har en velfungerende folkeskole med stærke traditioner og godt sammenhold og søger derfor en engageret skoleleder!
Ansøgningsfrist 21. maj 2020

ODENSE KOMMUNE
Koncernchef til Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Odense Kommune
Odense Kommune søger en fremsynet, ambitiøs og driftssikker koncernchef for Jobrehabilitering, der er parat til at investere med høj arbejdskapacitet, synlighed, talent for samarbejde og evne til at opnå tydelige resultater.
Ansøgningsfrist: 17. maj 2020

11

Antallet af pressemøder statsminister Mette Frederiksen (S) har holdt siden 6. marts.

Kommune, oplyser kommunen. Han kommer fra en stilling som sektionsleder af Familiesektionen i Holstebro og skal begynde sit nye job 1. juni.

Han har tidligere været afdelingsleder i Social- og Integrationsforvaltningen i Silkeborg og for området for unge med særlige behov i Ikast-Brande.

JAMMERBUGT

Ny nordjysk leder fra Aalborg

Søren Ørgaard tiltræder 1. juni stillingen som leder af Kultur-, Fritid- og Landdistriktsområdet i Jammerbugt Kommune. Han kommer med erfaring fra 14 års ansættelse i Aalborg Kommunes Fritidsafdeling. Her har han den seneste tid fungeret som leder af Team Folkeoplysning samme sted, oplyser kommunen.

VIBORG

Skoleleder bliver ny skolechef

Den 43-årige Hasse Valdemar Mortensen er blevet ansat som skolechef i Viborg. Han afløser Claus Drachmann Kaasby-Wang, der kort efter nytårskuren på rådhuset i Viborg fik en fyreseddel, skriver Viborg Stifts Folkeblad.

Hasse Valdemar Mortensen har i en årrække været skoleleder i Rødkærsbro. Før det var han lærer i Viborg, og han er uddannet fra seminariet i Skive.

VIBORG

Henter socialchef i Nordens Paris

Carsten Lindgaard Johansen er blevet ansat som ny socialchef i Viborg Kommune, hvor han begynder 1. juni. Han kommer fra en stilling som plejeboligchef i Aalborg og har tidligere været chef for Fagcenter for Socialpsykiatri og sekretariatschef i Handicapafdelingen i kommunen.

LEJRE

Ny vicedirektør fra Frederikssund

Den 1. juni begynder Peter Olsen som ny vicekommunaldirektør i Lejre Kommune. Peter Olsen kommer fra en stilling som centerchef for Job og Borgercentret i Frederikssund.

Peter Olsen er 43 år, uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet og har desuden adskillige lederuddannelser bag sig, herunder en master i offentlig ledelse fra CBS.

ODDER

Odder henter budgetchef i Aarhus

Grethe Sjørslev Laursen er ny økonomichef i Odder. Hun tiltræder 1. juni, oplyser kommunen, hvor hun afløser tidligere økonomichef Jørgen Bruun, der gik på pension i starten af året. Hun kommer fra en stilling som kontorchef for Budget og Regnskab i Børn og Unge ved Aarhus Kommune, og tidligere har hun blandt andet været budget- og analysechef i Skanderborg og afdelingsleder for økonomi i den daværende Ry Kommune.

GRIBSKOV:

nytgribskov nu størst i Gribskov

Byrådsmedlem Jesper Behrensdorff er hoppet fra De Konservative til nytgribskov, skriver Ugeposten. Trine Egetved er dermed alene tilbage i K-gruppen.

Med partihoppet bliver borgmesterlisten nytgribskov med Anders Gerner Frost i spidsen størst i byrådet med otte mandater, mens Venstre har syv af de i alt 23.

Foto: Vordingborg Kommune

VORDINGBORG:

Ny chef fra specialrådgiverorganisation

Vordingborg Kommune har ansat Jan Christensen som ny direktør for Børn, Sundhed, Ældre og HR. Han kommer fra en stilling som chef for den landsdækkende videns- og specialrådgiverorganisation Viso i Socialstyrelsen, oplyser kommunen.

Jan Christensen har tidligere været socialchef i Holbæk kommune og er blevet valgt til stillingen ud fra et felt på 28 ansøgere.

MIDDELFART

Middelfart får sin første kommunikationschef

1. juni tiltræder 36-årige Rasmus Kjølby som kommunikationschef i Middelfart Kommune. Han har en fortid som journalist og redaktør i DR og kommer til kommunen fra en stilling som pressechef i Sønderborg Kommune, oplyser Middelfart.

Det bliver en vendelbo med rødder i spejderbevægelsen, der fremover skal stå i spidsen for Middelfart Kommunes kommunikationsteam i den nyoprettede stilling som kommunikationschef.

ESBJERG

Partihop fra S til V

Efter tre måneder som løsgænger er Søren Lambertsen skiftet til Venstre, der nu er to mandater større end hans gamle parti, Socialdemokratiet. Han beholdt sin udvalgsformandspost, da han blev løsgænger, og han tager den også med over til Venstre. Det vækker debat i byrådet.

Socialdemokratiets gruppeformand Jørgen Ahlquist mener 'rent moralsk (...) at blå blok bør aflevere den udvalgsformandspost', siger han til JydskeVestkysten. Han lufter muligheden for at gå i byrådssalen med en forslag om omkonstituering.

Borgmester Jesper Frost Rasmussen (V) siger til samme avis, at 'han skal være velkommen' med tilføjelsen at 'det kommer ikke til at ændre noget'.

Foto: Hillerød Kommune

HILLERØD:

Dansk Folkeparti forsvundet fra byråd

Dansk Folkeparti står nu uden byrådsmedlemmer i Hillerød, skriver Hillerødposten.

Det sker efter 2. viceborgmester Peter Lennø har meldt sig ud og er blevet løsgænger.

Han skriver i en mail, avisen har fået tilsendt fra den lokale formand, at han har været glad for sin tid i DF og ikke ønsker at smække med døren. Til gengæld skriver han i samme mail:

'Jeg har efter samtale med Chris Bjerknæs (tidligere DFU-formand, red.) meldt mig ud af DF. Jeg gør det af hensyn til partiet, oven på de angreb som Mette Thiesen (byrådsmedlem fra NB, red.) konstant udsætter DF og mig for. Jeg ønsker ikke at være en belastning for partiet, så derfor denne udmeldelse.'

LÆSØ

Byrådsmedlem flytter fra øen

Per Bragt, byrådsmedlem for DF flytter 1. juni. Hans afløser bliver Brian Winther (DF). Per Bragt har været medlem siden KV13. Brian Winther overtager de udvalgspladser og bestyrelsesopgaver, som Per Bragt har haft i Social- og Sundhedsudvalget og i Forsyningens bestyrelse.

HØRSHOLM:

Venstremedlem smidt ud for anden gang

Ib Lunde Rasmussen, der netop havde meldt sig ind i kampen om at blive borgmesterkandidat, er for anden gang på 15 år blevet smidt ud af Venstre i Hørsholm, skriver Frederiksborg Amts Avis. Første gang var i 2005, hvor han blev ekskluderet, mens han sad i byrådet.

Siden stiftede Ib Lunde Rasmussen lokallisten Borgerligt Alternativ og tilsluttede sig senere Hørsholmlisten, inden han stillede op til KV17 med sin egen liste Nye Veje uden at komme ind. På en generalforsamling i Venstre i 2019 blev han anerkendt igen og indvalgt i både lokal- og kredsbestyrelse. Og mandag d. 27 april blev han smidt på porten igen.

Regioner

SYDDANMARK:

Ny lægelig direktør på plads

Til juli bliver Thomas Larsen som ny lægelig direktør på Sygehus Lillebælt. Det oplyser Region Syddanmark. Han kommer fra en stilling som lægelig direktør på Regionshospital Nordjylland og før det, var han ledende overlæge på Gynækologisk Afdeling på Aalborg Universitetshospital.

Thomas Larsen afløser Mads Koch Hansen, der har siddet på posten i fem år, men valgte at stoppe i januar.

MIDTJYLLAND:

Ny chef for Regional Udvikling

Jane Baad Jensen er fra 1. juni ny sekretariatschef for Regional Udvikling i Region Midtjylland. Hun får fokus på partnerskaber, landdistrikter og internationalt samarbejde, oplyser regionen.

Regional Udvikling beskæftiger sig med regional kollektiv trafik, infrastruktur, klima og bæredygtighed, jordforurening, sundhedsinnovation, råstoffer, uddannelse og internationalt samarbejde.

Hun er uddannet cand. scient.pol. og har en master i ledelse og innovation.

Ridder af Dannebrog

Søren Rishøj Jakobsen (S), byrådsmedlem i Haderslev
Axel Bredsdorff (Lokallisten), kommunalbestyrelsesmedlem i Rudersdal
Carsten Rasmussen (S), borgmester i Næstved
Klara Fuursted Noer (V), byrådsmedlem og 2. viceborgmester i Billund
Allan Buch (S), byrådsmedlem i Middelfart
Kaj Johansen (S), byrådsmedlem i Middelfart

Vore konsulentydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

H.C.Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledererfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen *i virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Suzanne Moll. Molløs

Suzanne Moll er international medierådgiver, tidligere chefredaktør på Radio24syv og B.T., souschef i Kvinfo, underdirektør i DR's programproduktion m.m.

Tid til at skuffe

Når man er født og opvokset i en lejlighed i København, kan det godt virke skræmmende at flytte i hus med have. For hvad stiller man dog op med alt det grønne? Hvad er godt, og hvad er not? Ikke desto mindre giftede jeg mig for mange år siden til en have. Og jeg har med tiden lært at elske friheden ved den åbne havedør.

Så langt så godt.

Hvert forår gribes jeg ikke desto mindre af præstationsangst. For en have passer jo ikke sig selv. Og hverken corona, en måneds tørke i april eller generelt nationalt mismod formår åbenbart at holde ukrudtet nede. Det pibler op overalt. Og hvor vi normalt er to personer, har jeg ved skæbnens ugunst boet alene med haven i flere uger, eftersom husstandens mest kyndige haveperson er i risikogruppen og fortrukket til sommerhuset.

Ned på knæ og skuffe

Så sidder man der; kigger ud på den strålende forårssol, og prøver at lægge en slagplan for det, profferne kalder 'klargøring' af haven.

Det gør ikke mit have-stress-niveau mindre, at naboerne åbenbart har brugt den seneste måned på at luge, plante, beskære og jeg ved snart ikke hvad. Vores kvarter er fyldt med søde haver med gamle frugttræer, staudebede og skønne blomster. Men jeg går med bøjet nakke og undgår øjenkontakt, selv om ingen åbenlyst bebrejder mig for den lysende række af mælkebøtter, der står rank langs kantstenen hele vejen rundt om vores hjørnegrund. Den slags kommenterer man ikke i et pænt kvarter. Men alligevel er mit over-jeg i højeste alarmberedskab af angst for at blive konfronteret. Så det trækker kraftigt op til en lang ydmygt knælende dag på fortovet iført den grønne spand, skuffejern, kost og hvad dertil hører.

Overskueligt overspring

Jeg HAR faktisk været i haven i år. Til tider er havearbejdet min bedste mulighed for at udsætte andre gøremål. Græsset er slået to gange indtil videre. Det har sammenlagt taget cirka 20 minutter, da vores plæne er på størrelse med halvandet fodboldmål. En gammel veninde har belært mig om, at roserne skal klippes efter Dronningens fødselsdag, der jo var svær at overse i år med al den sang ud af alle revner og sprækker. Så det er ordnet. Men der er mange opgaver tilbage på listen. Og inden vi går i gang, tillader jeg mig et nostalgisk tilbageblik på sejre og nederlag i den lille have.

På plussiden kan jeg nævne en vellykket placering af et paradisæbletræ og en syrenbusk. Begge er kilder til stor skønhed og meget ro i sjælen, ikke mindst fordi de nærmest passer sig selv. Mindre heldigt gik flytningen af et større rosenbed, der stod i vejen for en terrassedør. Jeg elsker roser, men de er åbenbart nærtagende og tydeligvis utilfredse med at blive forvist til en mere diskret plads i haven. Smækfornærmede har de nu i flere år nærmest obstrueret deres egen vækst. Men i stedet for at skælde ud og fyre dem har jeg i år valgt en overbærende kærligheds-strategi med gødning, søde ord og meget vand i den tørre måned. Håber, de værdsætter deres særstatus og belønner mig med et hav af blomster om et par måneder.

Spørgsmål om liv og død

Men er roserne nærtagende, er de dog for intet at regne imod den blåregn, vi plantede for fire år siden. Eller rettere de tre blåregn vi satte. Vi gravede og gødede og vandede efter ekspertanvisning, men det passede åbenbart ikke Madame Wisteria at udkomme i den kontekst på det sted. Sidste år kastede vi så håndklædet i ringen og satte en ny blåregn sammen med en klatrerose efter princippet, at den stærkeste må overleve. Og sandelig om ikke både rosen og blåregnen ser yderst tilfredse ud i år, så det trækker gevaldigt op til blomstring. Juhuuu.

Det bedste ved haven er jo, at man følger tidens gang i gode såvel som dårlige år. Og desværre er tiden kommet, hvor vi må overveje en afsked med det gamle cox orange æbletræ, der var her, da vi flyttede ind, bar vores datters gynge i sine grene og har givet os den fineste skygge i varme somre. Men nu falder barken af, og det er småt med blomstring. Det gamle træ skal erstattes af et nyt, men hvornår? Den beslutning er svær at tage.

...det trækker kraftigt op til en lang ydmygt knælende dag på fortovet iført den grønne spand, skuffejern, kost og hvad dertil hører.

Lidt uperfekt med vilje

Det mest grænseoverskridende jeg har budt min have-stress var besøget af en meget entusiastisk havekonsulent. Der var ingen grænser for alle de muligheder, hun så, og alt det, der skulle laves om. Hendes rådgivning var meget velment og yderst kompetent. Men præcis dér gik det op for mig, at havearbejdet for mig nok er tættere på meditation end på ambition om perfektion. Det er vejen, ikke målet, der giver mig glæde i haven, og jeg har lovet den, haven altså, at den ikke skal være vidne til den slags igen.

Nå men tilbage på listen står ukrudtet som parcellens egentlige hersker. Fortovet og kantstenen fyldt med mælkebøtter skriger på at komme øverst. Derefter skal indkørslen have en tur med skuffejernet. Og til sidst terrassen. Når den så er ordnet, kan man endelig sætte sig med god samvittighed og nyde resultatet af sit arbejde.

Indtil græsset skal slås igen.

De gamle søfolk sagde, 'kun en tåbe frygter ikke havet', hvilket vores nationale haveguru Søren Ryge vittigt omskrev til 'kun en tåbe frygter ikke haven'.

Så det er ingen skam at frygte denne lille uregerlige plet på jorden og samvittigheden. Hade den lidt måske. Men først og fremmest elske den som fristed for alle verdens trængsler. På godt og ondt og lidt på trods.

De gamle søfolk sagde, 'kun en tåbe frygter ikke havet', hvilket vores nationale haveguru Søren Ryge vittigt omskrev til, 'kun en tåbe frygter ikke haven'.

Foto: Fokus, Flemming Jeppesen, Ritzau Scanpix